

DOM

Afsagt den 23. december 2016 af Østre Landsrets 12. afdeling
(landsdommerne Bloch Andersen, Henrik Gam og Janni Christoffersen).

12. afd. nr. B-1943-14:

Bankernes EDB Central a.m.b.a.

(advokat Michael Serring)

mod

FS Finans III A/S tidl.

Amagerbanken af 2011 A/S

og

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs

v/kurator advokat Boris Frederiksen

(begge ved advokaterne Boris Frederiksen og Cathrine Ohff Wollenberg Zittan)

Denne sag er anlagt ved Københavns Byret den 5. februar 2014 og ved kendelse af 24. juni 2014 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen vedrører en vedtægtsbestemt udtrædelsesgodtgørelse som følge af Amagerbanken A/S' ophør som medlem af Bankernes EDB Central a.m.b.a. i forbindelse med Amagerbanken A/S' afvikling efter reglerne i kapitel 4 b i lov om finansiel stabilitet (bankpakke III).

Bankernes EDB Central a.m.b.a. anmeldte sit krav på udtrædelsesgodtgørelse over for både FS Finans III A/S, tidligere Amagerbanken af 2011 A/S, og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs, og denne sag drejer sig navnlig om, hvem betalingsforpligtelsen påhviler, og om kravet på udtrædelsesgodtgørelse kan konkursreguleres. Sagen angår endvidere, om en eventuel konkursregulering fører til, at FS Finans III A/S eller Amagerbanken Aktieselskab under konkurs kan få medhold i en selvstændig nedlagt påstand om tilbagesøgning for så vidt angår Amagerbanken A/S' kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a.

Sagsøgeren, Bankernes EDB Central a.m.b.a., har nedlagt påstand om:

1. FS Finans III A/S tilpligtes til Bankernes EDB Central a.m.b.a. at betale 50.768.704,93 kr. med tillæg af procesrente af 35.369.666,47 kr. fra den 11. marts 2011 til betaling sker, med tillæg af procesrente af yderligere 4.391.132,06 kr. fra den 31. august 2011 til betaling sker og med tillæg af procesrente af yderligere 11.007.906,40 kr. fra den 3. oktober 2011.

2. Principalt

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs tilpligtes at anerkende det af Bankernes EDB Central a.m.b.a. anmeldte krav med 60.152.494 kr. som simpelt krav i henhold til konkurslovens § 97 og derudover forlods – i forhold til kreditorer, som har modtaget udbetaling fra FS Finans III A/S af 84,4 % dividende af deres tilgodehavende hos Amagerbanken Aktieselskab under konkurs, og i forhold til kreditorer, som har modtaget a conto udlodning af dividende fra Amagerbanken Aktieselskab under konkurs – at betale Bankernes EDB Central a.m.b.a. dividende med 84,4 % af 60.152.494 kr. tillige med betaling af et beløb svarende til sædvanlig procesrente af 35.396.666,47 kr. fra den 11. marts 2011 til betaling sker, af yderligere 4.391.132,06 kr. fra den 31. august 2011 til betaling sker og med tillæg af procesrente af yderligere 11.007.906,40 kr. fra den 3. oktober 2011.

Alternativt:

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs tilpligtes at anerkende det af Bankernes EDB Central a.m.b.a. anmeldte krav med 60.152.494 kr. som simpelt krav i henhold til konkurslovens § 97 og derudover forlods – i forhold til kreditorer, som har modtaget udbetaling fra FS Finans III A/S af 84,4 % dividende af deres tilgodehavende hos Amagerbanken Aktieselskab under konkurs, og i forhold til kreditorer, som har modtaget a conto udlodning af dividende fra Amagerbanken Aktieselskab under konkurs – at udlodde 84,4 % dividende af 60.152.494 kr. og at anerkende Bankernes EDB Central a.m.b.a. som kreditor for et massekrav i henhold til konkurslovens § 93 for et beløb svarende til sædvanlig procesrente af 35.396.666,47 kr. fra den 11. marts 2011 til betaling sker og af yderligere 4.391.132,06 kr. fra den 31. august 2011 til betaling sker og med tillæg af procesrente af yderligere 11.007.906,40 kr. fra den 3. oktober 2011.

Subsidiært

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs tilpligtes at anerkende det af Bankernes EDB Central a.m.b.a. anmeldte krav med 60.152.494 kr. som simpelt krav i henhold til konkurslovens § 97.

Mere subsidiært

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs tilpligtes over for Bankernes EDB Central a.m.b.a. at anerkende som simpelt krav i henhold til konkurslovens § 97 et beløb svarende til differencen mellem 60.152.494 kr. og hovedstolen for det beløb, som FS Finans III A/S tilpligtes at betale til Bankernes EDB Central a.m.b.a.

3. Frifindelse i forhold til de sagsøgtes selvstændige påstande.

De sagsøgte, FS Finans III A/S, tidl. Amagerbanken af 2011 A/S, og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs har nedlagt følgende påstande:

1. Frifindelse over for sagsøgerens påstande.

2. FS Finans III A/S, tidl. Amagerbanken af 2011 A/S, har nedlagt selvstændig påstand om, at Bankernes EDB Central a.m.b.a. tilpligtes at betale 137.592.000 kr. med tillæg af procesrente fra svarskriftets indlevering.

3. Amagerbanken Aktieselskab under konkurs har nedlagt selvstændig påstand om, at Bankernes EDB Central a.m.b.a. tilpligtes at betale 137.592.000 kr. med tillæg af procesrente fra svarskriftets indlevering.

Sagsfremstilling

Bankernes EDB Central a.m.b.a.

Bankernes EDB Central a.m.b.a., herefter BEC, er en ud af tre datacentraler i Danmark, der leverer it-ydelser til den finansielle sektor, navnlig i form af udvikling, drift og support af it-systemer og -løsninger. De andre datacentraler på området er Foreningen Bankdata f.m.b.a. (Bankdata) og Skandinavisk Data Center (SDC). Alle pengeinstitutter i Danmark, bortset fra Danske Bank og Nordea, er tilknyttet en af de tre datacentraler.

BEC, der er registreret som et andelsselskab med begrænset ansvar, blev stiftet i 1970 og er organiseret som en forening med en række pengeinstitutter som medlemmer. Amagerbanken A/S var medlem af BEC fra 1979 og frem til bankens afvikling i 2011.

Medlemmerne er forpligtet til at aftage deres it-ydelser fra BEC og har endvidere pligt til at betale systemafgifter på alle BEC's systemer, uanset om medlemmet vælger at bruge systemerne. Ud over medlemmerne har BEC et større antal servicekunder, der er finansielle virksomheder inden for bank og pension. Servicekunderne køber ydelser og it-løsninger hos BEC på grundlag af en indgået kontrakt.

BEC's øverste myndighed er generalforsamlingen. Bestyrelsen, der primært består af repræsentanter for medlemmerne, er den øverste ledelse. Der er endvidere nedsat et Rådgivende Udvalg med underliggende styregrupper, som blandt andet har til opgave at prissætte BEC's ydelser og løbende drøfte BEC's udviklingsarbejde og sikre medlemmernes involvering heri.

Prisfastsættelsen sker ifølge vedtægternes § 8 således, at der så vidt muligt skabes dækning for udgifterne, herunder afskrivninger, og det af bestyrelsen tilsigtede afkast. Medlemmerne skal om nødvendigt dække et underskud, og medlemsbidrag til dækning af underskud beregnes på grundlag af medlemmets omsætning med foreningen.

Medlemmerne skal foretage kapitalindskud, jf. vedtægternes § 4, som fastsættes i forhold til medlemmets omsætning hos BEC. Kapitalindskuddet tjener til sikkerhed for medlemmets forpligtelser i tilfælde af medlemskabets ophør, herunder betaling af udtrædelsesgodtgørelse.

Medlemskab af BEC kan opsiges med 5 års varsel til udløbet af et regnskabsår, jf. vedtægternes § 24. Hvis et medlem – uanset årsagen hertil – ophører med at eksistere som selvstændig virksomhed eller juridisk enhed, eller bliver et medlem erklæret konkurs, træder i betalingsstandsning eller lignende, ophører medlemskabet af foreningen straks og uden varsel, jf. vedtægternes § 23.

Ophører et medlemskab – uanset årsagen hertil – bortset fra ophør som følge af opsigelsesvarslets udløb, skal medlemmet betale en udtrædelsesgodtgørelse til foreningen, jf. vedtægternes § 27. Udtrædelsesgodtgørelsen beregnes på grundlag af medlemmets omsætning

med BEC i det sidste hele regnskabsår, hvor virksomheden har været medlem. Udtrædelsesgodtgørelsen udgør 50 % af den omsætning, der ville påløbe fra udtrædelsesdatoen, og indtil ophør kunne have fundet sted ved opsigelse med det vedtægtsmæssige varsel, dvs. 5 år. Udtrædelsesgodtgørelsen forfalder til betaling 8 dage efter, at størrelsen er beregnet og meddelt det udtrædende medlem. Tvist om beløbets beregning suspenderer ikke betalingsforpligtelsen. Ophører et medlemskab, og er ophøret indtruffet som følge af eller i forbindelse med begivenheder, der indebærer rekonstruktion af medlemmet, er BEC's bestyrelse bemyndiget til at nedsætte udtrædelsesgodtgørelsen, dog ikke til et beløb under det pågældende medlems omsætning med BEC i det senest afsluttede regnskabsår.

Ophører en virksomhed med at være medlem, uden at ophøret skyldes udløb af opsigelsesvarslet, er det pågældende medlem berettiget til i en periode på indtil et år efter medlemskabets ophør at få udført de hidtil udførte opgaver hos BEC på de vilkår og til de priser, der gælder for servicekunder, jf. vedtægternes § 28.

Medlemmernes samlede kapitalindskud i BEC blev i perioden fra 2005 til 2009 forøget fra 394 mio. kr. til 1,1 mia. kr. i 2009. Ved udgangen af 2010 udgjorde medlemmernes samlede kapitalindskud 1.053.943.963 kr., heraf 137.592.000 kr. fra Amagerbanken.

Kapitalindskuddene fra Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken og Vestjysk Bank A/S, der var andre store medlemmer af BEC, udgjorde på samme tidspunkt henholdsvis 167,4 mio. kr., 163,5 mio. kr. og 131,5 mio. kr. I 2011 udgjorde medlemmernes samlede kapitalindskud 1,2 mia. kr., hvilket i 2015 var forøget til 2,1 mia. kr.

Af årsrapporterne for 2005 til 2015 fremgår, at BEC's omsætning steg fra 680 mio. kr. i 2005 til 1,1 mia. kr. i 2010 og 2011, hvorefter den var på ca. 1 mia. kr. årligt fra 2012 til 2015. Omsætningen med medlemsbankerne udgjorde i de fleste år 5-600 mio. kr.

Af den samlede medlemsomsætning på 614,5 mio. kr. i 2010 udgjorde Amagerbanken A/S' andel 67.016.472 kr. Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken og Vestjysk Bank A/S havde i 2010 en omsætning med BEC på henholdsvis 116,6 mio. kr., 77,6 mio. kr. og 66,4 mio. kr.

Af BEC's årsrapporter fremgår, at udvikling af it-systemer og -løsninger udgjorde ca. 70 mio. kr. i 2005 ud af den samlede omsætning på ca. 679 mio. kr., og i 2006 133,5 mio. kr. ud af omsætningen på 822,3 mio. kr.

Med virkning fra 2007 ændrede BEC regnskabsprincipper, således at udvikling af software ikke længere skete alene for kundernes regning, men også for egen regning. Ændringen betød, at egenfinansierede softwareprojekter blev indregnet i balancen i henhold til udarbejdede projektbeskrivelser med henblik på afskrivning fra færdiggørelsestidspunktet over den forventede levetid. Afskrivningen efter færdiggørelsen af et udviklingsarbejde skulle ske lineært over den forventede brugstid på typisk 3-5 år. Ændringen blev ifølge årsrapporten for 2007 "foretaget for i bedre omfang at tilgodese den regnskabsmæssige matchning mellem omkostninger og indtægter" som følge af øget udviklingsaktivitet.

I balancen for 2007 var der indregnet udviklingsprojekter under udførelse med 197,6 mio. kr. Ifølge revisionsprotokollatet til årsrapporten var der ikke påbegyndt afskrivning af de aktiverede projekter, da ingen af dem var færdiggjort. Der forelå ikke beregninger af den forventede fremtidige indtjening, idet værdien byggede på, at projekter udarbejdes for medlemmerne og med efterfølgende betaling herfor.

I 2008 og 2009 blev der aktiveret udviklingsprojekter under udførelse for henholdsvis 344,9 mio. kr. og 574,3 mio. kr. Afskrivningerne var i 2008 på 23,9 mio. kr. og i 2009 på 62,9 mio. kr. I 2008 var der nedskrivninger af værdien af de aktiverede udviklingsaktiviteter på 150,8 mio. kr., hvilket ifølge ledelsesberetningen blandt andet skyldtes, at der i lyset af krisen i den finansielle sektor var foretaget kritisk gennemgang af igangværende projekter, og på baggrund heraf var flere projekter indstillet. Nedskrivninger udgjorde i 2009 24,7 mio. kr.

I forbindelse med årsrapporten for 2010 skete der i balancen en opdeling af de immaterielle anlægsaktiver for så vidt angår udviklingsprojekterne i henholdsvis udviklingsprojekter under udførelse og færdiggjorte udviklingsprojekter. Ifølge årsrapporten var der i 2010 aktiveret udviklingsprojekter under udførelse for 443,9 mio. kr. og færdiggjorte udviklingsprojekter for 275,8 mio. kr., i alt 719,7 mio. kr. De immaterielle anlægsaktiver var i løbet af 2010 nedskrevet med ca. 27 mio. kr., og der havde været foretaget afskrivninger for 143,7 mio. kr.

I 2011 var der ifølge årsrapporten aktiveret udviklingsprojekter under udførelse for 330,5 mio. kr. og færdiggjorte udviklingsprojekter for 260,9 mio. kr., i alt 591,4 mio. kr. De immaterielle anlægsaktiver var i løbet af 2011 nedskrevet med 211,1 mio. kr., og der havde været afskrivninger for 190,2 mio. kr. Af ledelsesberetningen fremgår, at nedskrivningerne på udviklingsaktiverne overvejende var en følgeeffekt af Amagerbankens og Fjordbank Mors' konkurser, og at en stor del af udviklingen af capital markets-systemet var baseret på afsætning til netop Amagerbanken.

Ifølge årsrapporterne for 2005-2011 havde BEC gennemsnitligt 586 ansatte i 2005, 621 i 2006, 698 i 2007, 822 i 2008, 886 i 2009, 747 i 2010 og 562 i 2011.

I 2012 var der ifølge årsrapporten aktiveret udviklingsprojekter under udførelse for 450,7 mio. kr. og færdiggjorte udviklingsprojekter for 134 mio. kr., i alt 584,7 mio. kr. De immaterielle anlægsaktiver var i løbet af 2012 nedskrevet med 2,9 mio. kr., og der havde været afskrivninger for 248,7 mio. kr. Ifølge årsrapporten havde BEC gennemsnitligt 489 ansatte i 2012.

I 2013 blev der indgået aftaler med henholdsvis Den Jyske Sparekasse og Fynske Bank om optagelse som medlemmer i BEC. I 2014 blev Nykredit, der var servicekunde, og Spar Nord Bank optaget som nye medlemmer i BEC.

Amagerbanken A/S var repræsenteret i såvel BEC's bestyrelse som i Rådgivende Udvalg frem til bankens afvikling. Amagerbanken A/S' daværende direktør, Knud Christensen, var i en 25 årig periode frem til sin død i slutningen af 2008 formand for BEC's bestyrelse. Som bestyrelsesmedlem indtrådte herefter Amagerbanken A/S' nye administrerende direktør Jørgen Brændstrup.

Der er under sagen dokumenteret mødereferater med underliggende bilag til belysning af arbejdet i BEC's Rådgivende Udvalg og i BEC's bestyrelse i 2007 til 2011.

Det har i perioden været en væsentlig opgave for Rådgivende Udvalg at igangsætte og sikre fremdrift i udviklingsprojekter til gavn for medlemmernes forretning. Det enkelte udviklingsprojekt var forankret i en af styregrupperne under Rådgivende Udvalg, og der skete

løbende afrapportering om status og fremdrift herfra til udvalget. Den indbyrdes prioritering af udviklingsprojekter, som et eller flere medlemmer af BEC ønskede igangsat, besluttedes i Rådgivende Udvalg. I drøftelserne herom indgik blandt andet den ressourceanvendelse, der var forbundet med udviklingsprojekterne, herunder i hvilket omfang projekterne krævede, at medlemsbankerne selv stillede knowhow og mandskab til rådighed for udviklingsprocessen. Af oversigt over bankdeltagelse i styregrupperne i maj 2007 fremgår, at Amagerbanken A/S sammen med Arbejdernes Landsbank som de eneste deltog i alle fem styregrupper og i en projektstyregruppe om risikostyring.

Primo 2008 etableredes efter godkendelse i bestyrelsen en organisering omkring udviklingsprojekterne med såkaldt primære og sekundære værkstedbanker med det formål ”at opnå effektivitet og dynamik og dermed give et markant løft i udviklingsarbejdet med hurtigere leverancer” og ”at få ’new business’ hurtigere ved at følge de ’fremmeste banker’ på områder til fordel for fællesskabet, herunder på områder, hvor ikke alle ser et behov på samme tid.” Medlemsbankerne blev gennem en årlig obligatorisk medlemsafgift honoreret for deres arbejde som værkstedsbanker på de udvalgte områder, der omfattede bankernes forretningsprocesser inden for rådgivning, konto og betalinger, handel og formueforvaltning, styring og regnskab samt erhverv og fundament. Værkstedsbankerne skulle blandt andet stille medarbejdere til rådighed og i samarbejde med BEC beskrive den optimale proces på de omhandlede forretningsområder, hvilket så kunne danne grundlag for at identificere behovene for it-understøttelse. Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken, Vestjysk Bank og Amagerbanken A/S deltog alle som primær, henholdsvis sekundær, værkstedsbank på adskillige forretningsprocesser.

I bestyrelsen omhandlede drøftelserne i perioden navnlig BEC’s forretningsstrategi, herunder etablering af samarbejde med SDC om såvel udvikling som drift ved etablering af et fælles it-selskab, Nordisk Finans IT (NFIT). I regi af NFIT påbegyndtes i 2009 udvikling af et fællessystem kaldet Calypso til håndtering af capital market-produkter – aktier, obligationer, valuta mv. – i bankerne. I 2010 indgik NFIT en aftale med JN Data A/S med henblik på at samle driften af BEC’s og SDC’s it-systemer. På sigt var planen at fusionere BEC og SDC. En konsulentanalyse foretaget i 2011 viste imidlertid, at omkostningerne ved sammenlægning ville være væsentligt højere end forventet. Samtidig viste de forretningsmæssige behov hos

henholdsvis BEC og SDC sig at være for forskellige. Planerne om fusion blev opgivet, og SDC og BEC hjemtog Calypso-projektet til fortsat implementering i egne organisationer.

Efter at bankkrisen satte ind i 2008, havde BEC's bestyrelse endvidere betydelig fokus på økonomisk tilpasning og omkostningsreduktion. I november 2011, hvor det konstateredes, at en væsentlig andel af kundegrundlaget var mistet, drøftedes forskellige stressscenarier og tiltag til imødegåelse heraf, herunder at der i yderste konsekvens kunne blive tale om afvikling af BEC. I bestyrelsens overvejelser indgik blandt andet som en præmis, at en driftsomsætningstilgang på 100 mio. kr. resulterede i en stigning i omkostninger på 42 mio. kr., ligesom en tilsvarende reduktion af driftsomsætningen ville resultere i et fald i omkostninger på 42 mio. kr.

Amagerbanken A/S' afvikling efter bankpakke III

Fredag den 4. februar 2011 gav Amagerbanken A/S meddelelse til Finanstilsynet om, at banken som følge af et konstateret behov for yderligere nedskrivninger ikke opfyldte solvenskravet. Finanstilsynet meddelte senere samme dag i henhold til lov om finansiel virksomhed § 225, stk. 1, Amagerbanken A/S frist til søndag den 6. februar 2011 kl. 19.00 til opfyldelse af solvenskravet på 9,9 % af de risikovægtede poster.

Da det ikke inden fristens udløb lykkedes at skaffe banken ny kapital eller finde andre løsninger med henblik på at fortsætte bankens drift, besluttede Amagerbanken A/S ifølge den udsendte selskabsmeddelelse af 6. februar 2011 at lade bankaktiviteterne afvikle af Finansiell Stabilitet efter bankpakke III-reglerne, jf. lov nr. 721 af 25. juni 2010 om ændring af blandt andet lov om finansiel stabilitet, kapitel 4 b, §§ 16 e – 16 j. Amagerbanken A/S indgav endvidere konkursbegæring og blev den 7. februar 2011 erklæret konkurs.

Om forløbet den 6. februar 2011 fremgår ifølge underskrevet beslutningsreferat, at Amagerbanken A/S' bestyrelse på et bestyrelsesmøde kl. 13.00 besluttede at:

”(1) godkende og underskrive referat af bestyrelsesmøderne afholdt den 3. og 4. februar 2011;

(2) tiltræde og underskrive Betinget Overdragelsesaftale af 6. februar 2011 med Finansiell Stabilitet A/S om overdragelse af samtlige bankens aktiver og en del af sine passiver til Finansiell Stabilitets datterselskab;

- (3) meddele bemyndigelse til BEC til overdragelse af Amagerbanken;
- (4) godkende udkast til selskabsmeddelelse;
- (5) indbyde aktionærerne i Amagerbanken til et orienterende møde, der afholdes senest 8 arbejdsdage efter beslutningen vedrørende dispositionen i henhold til FIL § 247, stk. 2;
- (6) godkende og underskrive konkursbegæring til indgivelse mandag morgen, den 7. februar 2011;
- (7) søge Finanstilsynet om fristforlængelse med henblik på at sikre kurators gennemførelse af afviklingen;
- (8) den samlede bestyrelse og direktion fratræder som bestyrelse/direktion i banken med virkning fra konkursdekretets afsigelse forventelig mandag, den 7. februar 2011 kl. 07:15;
- (9) bemyndige advokat Michael Steen Jensen, Gorissen Federspiel, med substitution til anden advokat hos Gorissen Federspiel til at indgive anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, anmode NASDAQ OMX om suspension af selskabets aktier og obligationer, udsende den godkendte selskabsmeddelelse og sørge for indgivelse af konkursbegæring.”

I overensstemmelse med det anførte i beslutningsreferatet underskrev bestyrelsen den 6. februar 2011 kl. 16.50 en betinget overdragelsesaftale mellem Amagerbanken A/S og Finansiell Stabilitet A/S og en konkursbegæring. Ifølge overdragelsesaftalen, der var betinget af de efterfølgende indhentede tilladelser fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Finanstilsynet, jf. nedenfor, omfattede overdragelsen samtlige af Amagerbanken A/S' aktiver, bortset fra aktiver med reel negativ værdi. Overdragelsen skete til et datterselskab stiftet og ejet af Finansiell Stabilitet. Datterselskabet, der i overdragelsesaftalen blev benævnt Aktieselskabet af 4. februar 2011, blev registreret under navnet Amagerbanken af 2011 A/S (herefter AMBK 2011). Navnet ændredes den 15. marts 2013 til FS Finans III A/S.

Den betingede overdragelsesaftale indeholder blandt andet følgende bestemmelser:

”3.1. **Overdragelse til Datterselskabet**

Overdragelsen af Virksomheden sker til Datterselskabet...Datterselskabet overtager Virksomheden med overtagne aktiver og de overtagne gældsposter og øvrige forpligtelser, således som den/de er og forefindes pr. Overtagelsesdagen og uden ansvar for banken.

3.2. **Overtagelsesdag**

Overdragelsen sker på Afviklingstidspunktet med virkning pr. den 6. februar 2011 kl. 00.01 ("**Overtagelsesdagen**"), forudsat at betingelserne i punkt 14 nedenfor opfyldes...

4. **Overdragne aktiver**

Bortset fra som anført i punkterne 4.3 og 4.4, omfatter overdragelsen samtlige aktiver, som tilhører Banken pr. Overtagelsesdagen, herunder eventualaktiver af enhver art, hvad enten de er udtrykkeligt omtalt i Aftalen eller ej. Overdragelsen omfatter bl.a. følgende aktiver, herunder aktiver som Banken har overtaget til midlertidig besiddelse i medfør af FIL § 25:

4.1. **Kassebeholdning mv.**

...

4.2. **Udlån og andre tilgodehavender med dertil hørende sikkerheder**

...

4.3. **Værdipapirer og andre finansielle instrumenter**

Datterselskabet overtager Bankens beholdning af værdipapirer (herunder værdipapirer som defineret i Værdipapirhandelsloven). For værdipapirer, der kan have negativ værdi, overtages disse dog kun, i det omfang der efter eventuel slutafregning, er tale om et aktiv for Banken.

4.4. **Kapitalandele i datterselskaber og associerede virksomheder**

Datterselskabet overtager Bankens kapitalandele i datterselskaber og associerede virksomheder. I det omfang Banken hæfter for ikke-betalte kapitalandele, overtages disse dog kun, såfremt Datterselskabet giver meddelelse herom til Banken.

4.5. **Grunde og bygninger**

...

4.6. **Driftsinventar og driftsmateriel, herunder biler**

...

4.7. **Goodwill og immaterielle rettigheder, herunder navn**

...

4.8. **Øvrige aktiver**

...

5. **MEDARBEJDERE**

5.1. **Overtagne Medarbejdere**

Datterselskabet overtager med virkning pr. Overtagelsesdagen alle rettigheder og forpligtelser overfor samtlige Bankens medarbejdere...

Datterselskabet overtager ikke rettigheder og forpligtelser overfor Bankens direktion i henhold til dennes ansættelseskontrakter.

...

7. **KONTRAKTER (LFS § 16 E, STK. 2)**

7.1 **Lejekontrakter**

Datterselskabet overtager og indtræder som udgangspunkt i Bankens lejekontrakter, herunder lejekontrakter vedrørende Bankens filialer. Datterselskabet kan dog meddele Banken, at Datterselskabet ikke ønsker at indtræde i visse lejekontrakter for derved ikke at indtræde i de fulde forpligtelser i henhold til eventuelle garantier stillet overfor udlejere. Eventuelt depositum indestående hos udlejere og eventuelt forudbetalt leje overdrages tillige til Datterselskabet.

7.2 **Aftaler med kunder**

Datterselskabet overtager og indtræder som udgangspunkt i alle Bankens aftaler indgået med kunder, herunder... I det omfang Datterselskabet vurderer, at en aftale ikke udgør et aktiv for Banken pr. Overtagelsesdagen, kan Datterselskabet dog vælge ikke at overtage og indtræde i en sådan aftale.

7.3 **Øvrige aftaler og kontrakter**

Datterselskabet overtager og indtræder som udgangspunkt i de af Banken i øvrigt indgåede vedvarende aftaler og andre ikke endeligt afviklede gensidigt bebyrdende kontrakter, herunder, men ikke udelukkende, (i) leje- og leasingkontrakter, (ii) samarbejdsaftaler, (iii) tilslutningsaftaler, (iv) aftaler med brancheforeninger, (v) edb-central aftaler, (vi) IT-aftaler, (vii) service- og vedligeholdelsesaftaler, (viii) forsikringer, (ix) fastnet-, mobil-, og telefaxabonnementer, internetabonnementer samt tilhørende telefon- og faxnumre, samt (x) aftaler vedrørende benzinkort og andre betalings- og kreditkort. I det omfang Datterselskabet vurderer, at en aftale ikke udgør et aktiv for Banken pr. Overtagelsesdagen, kan Datterselskabet dog vælge ikke at overtage og indtræde i en sådan aftale.

...

9. **FORELØBIG OVERDRAGELSESSUM OG DENS BERIGTIGELSE**

9.1. **Foreløbig Overdragelsessum**

Den foreløbige overdragelsessum for Bankens aktiver i henhold til LFS § 16 g, stk. 2 og 3, er på baggrund af beregninger foretaget af Finansiell Stabilitet fastsat til DKK 18.540.000.000, skriver ..., og er specificeret på de enkelte overtagne aktiver i den som **Bilag 9.1** vedhæftede foreløbige overtagelsesbalance pr. Overtagelsesdagen. Den Foreløbige Overdragelsessum er opgjort i medfør af LFS § 16 g, stk. 3.

9.2 **Den Foreløbige Overdragelsessums berigtigelse**

Den Foreløbige Overdragelsessum berigtiges således:

- a) Datterselskabet overtager de i henhold til punkt 10 nedenfor angivne ikke-efterstillede gældsposter og øvrige forpligtelser pr. Overtagelsesdagen, jf. LFS § 16 g, stk. 4 og 5, svarende til DKK 15.190.000.000.
- b) Datterselskabet får en skyldig mellemregning til Banken i henhold til LFS § 16 g, stk. 4 og stk. 6 og 7, på DKK 3.350.000.000 ("**Mellemregningen**").

...

De i henhold til punkt 10 overtagne gældsposter og øvrige forpligtelser og Mellemregningen optages i den foreløbige overtagelsesbalance.

10. **GÆLDSPOSTER OG ANDRE FORPLIGTELSE**

Datterselskabet overtager følgende af Bankens gældsposter og øvrige forpligtelser pr. Overtagelsesdagen med de beløb, som fremgår af den som Bilag 9.1 vedhæftede foreløbige overtagelsesbalance:

10.1 **Fortrinsberettigede gældsposter m.v.**

Datterselskabet overtager de af Bankens gældsposter og øvrige forpligtelser pr. Overtagelsesdagen, som i Bankens konkursbo skulle dækkes som fortrinsberettigede krav i henhold til Konkurslovens §§ 94-95, herunder de i punkt 5.4. angivne forpligtelser.

10.2 **Sikrede gældsposter m.v.**

Datterselskabet overtager de af Bankens gældsposter og øvrige forpligtelser pr. Overtagelsesdagen, som i Bankens konkursbo ville være simple krav i henhold til Konkurslovens § 97, og som i dette konkursbo ville kunne udlignes enten ved modregning i henhold til Konkurslovens § 42 eller ved netting ved slutafregning i henhold til kapital 18 a i Værdipapirhandelsloven i en Banken tilhørende fordring, som overdrages til Datterselskabet, eller ved fyldestgørelse i et Banken tilhørende aktiv, hvori den pågældende kreditor har en overfor konkursboet holdbar og uomstødelig sikkerhed, og som er omfattet af overdragelsen til Datterselskabet.

10.3 Øvrige gældsposter m.v.

Datterselskabet overtager Bankens øvrige gældsposter og forpligtelser pr. Overtagelsesdagen, som i Bankens konkursbo skulle dækkes som simple krav i henhold til Konkurslovens § 97, idet overdragelsen heraf dog kun omfatter den forholdsmæssige andel svarende til 58,8 % af den enkelte gældspost eller forpligtelse, som er nødvendig til berigtigelse af den Foreløbige Overdragelsessum for aktiverne, ud over den berigtigelse, som finder sted ved Datterselskabets overtagelse af gældsposter og forpligtelser i henhold til punkt 10.1 og 10.2 ovenfor og Mellemløbet.

De med en forholdsmæssig andel overtagne gældsposter og øvrige forpligtelser pr. Overtagelsesdagen omfatter således ikke Bankens efterstillede kapital (inklusiv renter heraf), jf. FIL § 132 og § 136, som efterlades tilbage i Banken sammen med den ikke-overtagne forholdsmæssige andel af de nævnte gældsposter og øvrige forpligtelser sammen med renterne af denne ikke-overtagne andel heraf.

De med en forholdsmæssig andel overtagne gældsposter og andre forpligtelser pr. Overtagelsesdagen omfatter således samtlige andre gældsposter og forpligtelser end den efterstillede kapital (inklusiv renter) og de af punkt 10.1 og 10.2 omfattede gældsposter og forpligtelser, og omfatter således, men ikke udelukkende, en forholdsmæssig andel af samtlige Bankens indlån samt al Bankens gæld til kreditinstitutter og centralbanker og i henhold til udstedte obligationer, aktuelle skatteforpligtelser, midlertidigt overtagne forpligtelser, periodeafgrænsningsposter, hensættelser, erstatnings- og omstødelighedskrav mod banken og andre eventualforpligtelser, herunder erstatningskrav fra medkontrahenter i henhold til vedvarende kontrakter og andre ikke endeligt afviklede gensidigt bebyrdende kontrakter, som ikke overtages af Datterselskabet i henhold til punkt 7 ovenfor.

De med en forholdsmæssig andel overtagne gældsposter og andre forpligtelser omfatter tillige de af Bankens afgivne garantier, herunder, men ikke udelukkende, finansgarantier, tabsgarantier, konverteringsgarantier og emissionsgarantier.

...

18.5 Orientering

Banken er forpligtet til skriftligt at orientere Finansiell Stabilitet, såfremt der af tredjemand rejses krav mod Bankens, der ikke er medtaget i overtagelsesbalancen, herunder krav, der anmeldes efter indrykket proklama, jf. LFS § 16 h.”

Den i overdragelsesaftalens punkt 3.2 nævnte overtagelsesdag blev ved et senere tillæg til aftalen af 7. juni 2011, ændret til den 5. februar 2011 kl. 00.01.

Af selskabsmeddelelsen vedrørende Amagerbanken A/S, som blev offentliggjort den 6. februar 2011 om aftenen, fremgår om overdragelsen blandt andet, at den fortsættende bank under Finansiell Stabilitet A/S overtog ikke-efterstillede forpligtelser pr. overtagelsesdatoen for et beløb svarende til den i værdiansættelsen opgjorte værdi, hvilket svarede til en foreløbig dividende procent på 58,8.

På grundlag af efterfølgende fornyet værdiansættelse af aktiverne og opgørelse af passiverne blev dividenden forhøjet til 84,4 %, hvilket Finansiell Stabilitet informerede om ved meddelelse af 28. september 2011.

Af den udsendte selskabsmeddelelse fremgår endvidere, at den fortsættende bank var åben for kunder fra mandag morgen, den 7. februar 2011, for almindelige forretninger, og at Finansiell Stabilitet A/S havde stillet likviditet til rådighed for den fortsættende bank. Indlånskunder ville alene blive dækket inden for indskydergarantien på som udgangspunkt 750.000 kr. Øvrige kreditorer i Amagerbanken skulle rette deres krav mod boet. Krav ifølge gensidigt bebyrdende kontrakter i øvrigt skulle opgøres pr. overtagelsesdagen og anmeldes på samme måde som øvrige kreditorer. Bankens samarbejdspartnere blev opfordret til at kontakte banken med henblik på at undersøge mulighederne for en fortsættelse af samarbejdet.

I tilknytning til de af Amagerbankens bestyrelse truffne beslutninger og i overensstemmelse med en af Finansiell Stabilitet A/S udarbejdet "køreplan" for aktiviteterne den 6. og 7. februar 2011, der under sagen er fremlagt i udkast, blev det omtalte datterselskab til Finansiell Stabilitet, til hvilket overdragelsen af Amagerbanken A/S' aktiver og en del af passiverne kunne ske, etableret. Der indhentes endvidere godkendelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen af Finansiell Stabilitets overtagelse af enekontrollen med alle væsentlige dele af Amagerbanken A/S' virksomhed og tilladelse fra Finanstilsynet i henhold til lov om finansiell virksomhed. Finanstilsynet forlængede i forbindelse hermed fristen for opfyldelse af solvenskravet til den 6. marts 2011 kl. 19.00 af hensyn til at sikre en hensigtsmæssig gennemførelse af afviklingen af Amagerbanken A/S. Af korrespondancen med Finanstilsynet fremgår, at tilsynets accept den 6. februar 2011 af fristforlængelsen blev givet under forudsætning af, at der forelå en underskrevet konkursbegæring.

Den af bestyrelsen den 6. februar 2011 underskrevne konkursbegæring førte til, at Amagerbanken A/S i overensstemmelse med punkt 6 i den omtalte "køreplan" den 7. februar 2011 kl. 07.15 blev erklæret konkurs.

Det er under sagen oplyst, at parterne er enige om, at den fortsættende bank, AMBK 2011, ikke indtrådte i eller søgte at overtage Amagerbanken A/S' aftale med/forhold til BEC.

Med hensyn til den fortsættende bank er det endvidere oplyst, at Finansiell Stabilitet A/S og AMBK 2011 den 18. maj 2011 indgik aftale om salg af alle privatkunder og mindre erhvervs-kunder til P/F BankNordik, der anvender SDC som datacentral. Flytningen eller udkonverteringen af de kunder, der blev solgt til P/F BankNordik, fra BEC til SDC skete den 20. februar 2012.

BEC's anmeldelse af krav og behandlingen heraf

Ved brev af 9. februar 2011 til Amagerbanken A/S og brev af 17. februar 2011 til Amagerbanken A/S under konkurs anmeldte BEC under henvisning til selskabsmeddelelsen af 6. februar 2011 fra Amagerbanken A/S et krav på udtrædelsesgodtgørelse, idet der henvistes til, at bankens medlemskab af BEC ifølge vedtægternes § 23 ophører straks og uden varsel i tilfælde af, at medlemmet erklæres konkurs.

BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse i medfør af vedtægternes § 27 var beregnet på grundlag af den fakturerede omsætning, som Amagerbanken A/S havde haft med BEC i 2010, og opgjort til et beløb svarende til 50 % af omsætningen fra udtrædelsesdatoen, den 6. februar 2011, indtil udløb af det femårige opsigelsesvarsel ved udgangen af 2016. I dette beløb var modregnet Amagerbanken A/S' kapitalindskud i BEC på 137.592.000 kr., hvorefter kravet til betaling inden 8 dage var på 78.298.221 kr.

Ved brev af 16. marts 2011 til konkursboet efter Amagerbanken A/S anmeldte BEC kravet på udtrædelsesgodtgørelse som tidligere opgjort i brevet af 17. februar 2011. Herudover anmeldtes to krav for BEC's serviceydelser for henholdsvis januar 2011 og 1.-5. februar 2011 på i alt ca. 12,9 mio. kr.

For så vidt angår de to sidstnævnte krav vedrørende leverede services fik BEC i efteråret 2011 udbetalt en dividende på 84,4 % heraf. Ved e-mail af 3. oktober 2011 som svar på konkursboets e-mail af 30. september 2011 accepterede BEC i forbindelse hermed konkursboets forbehold om tilbagesøgning, hvis konkursboet måtte have krav mod BEC som følge af konkursregulering af BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse.

Ved brev af 26. september 2011 meddelte konkursboet i øvrigt BEC, at konkursboet var i gang med at gennemgå BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse og herunder, hvorvidt kravet kunne konkursreguleres. Konkursboet udbad sig oplysninger om blandt andet, hvilke investeringer BEC havde haft i forbindelse med udarbejdelse af programmer/systemer særligt til Amagerbanken A/S og om, hvorvidt disse systemer kunne anvendes af AMBK 2011 eller andre.

Ved brev af 2. november 2011 sendte BEC som svar på konkursboets anmodning en redegørelse om blandt andet BEC's økonomi, Amagerbanken A/S' medlemskab og opsigelsesvarsler/udtrædelsesgodtgørelse i de tre datacentraler på det finansielle område.

Ved brev af 6. januar 2012 anmodede konkursboet om yderligere oplysninger, herunder blandt andet om hvorvidt BEC havde lidt et faktisk tab. Konkursboet anførte herved, at der ikke var modtaget de nødvendige oplysninger til brug for stillingtagen til berettigelsen af BEC's ophævelse, jf. konkurslovens § 55, stk. 1. Det anførtes endvidere, at hvis BEC's ophævelse var berettiget, var det konkursboets opfattelse, at der skulle ske en vurdering af BEC's krav i forhold til en analogi af konkurslovens § 61, stk. 1, og at et eventuelt yderligere krav skulle vurderes konkret i forhold til § 61, stk. 3, og dokumentationen for BEC's faktisk lidte tab.

Efter yderligere korrespondance mellem parterne besvarede BEC ved brev af 17. april 2012 konkursboets anmodning og fremsendte en tabsopgørelse samt en oversigt over medlemsudtrædelser fra BEC siden 2008. I tilknytning hertil oplyste BEC, at der i 9 ud af 14 tilfælde var betalt udtrædelsesgodtgørelse i overensstemmelse med vedtægterne. I tre tilfælde forfaldt der ingen godtgørelse på grund af fusion med eksisterende medlemmer, og i to tilfælde blev der forhandlet kommercielt fordelagtige aftaler til delvis afløsning af udtrædelsesgodtgørelse.

BEC besvarede den 6. september 2012 yderligere spørgsmål af 23. august 2012 fra konkursboet vedrørende blandt andet opgørelsen af kravet på udtrædelsesgodtgørelse og BEC's omsætning med Finansiell Stabilitet A/S og dets datterselskaber.

Ved brev af 30. januar 2013 sendte kurator i konkursboet en foreløbig indstilling og redegørelse til BEC vedrørende det anmeldte krav på udtrædelsesgodtgørelse. Kravet blev indstillet til afvisning, og samtidig rettede konkursboet på vegne af AMBK 2011 et tilbagesøgningskrav mod BEC på det af Amagerbanken A/S' indbetalte kapitalindskud på 137.592.000 kr. Afvisningen var begrundet i, at udtrædelsesgodtgørelsen måtte sidestilles med et aftalt forlænget opsigelsesvarsel, som efter konkursboets opfattelse kunne konkurreres i medfør af konkurslovens § 61, stk. 1, hvorefter en rimelig udtrædelsesgodtgørelse ikke oversteg et beløb på 67.016.472 kr. svarende til Amagerbanken A/S' regnskabsmæssige omsætning med BEC i 2010, dvs. svarende til et opsigelsesvarsel på ét år. Det var endvidere konkursboets opfattelse, at der i det konkursregulerede opsigelsesvarsel gjaldt en tabsbegrænsningspligt, hvorfor samtlige indtægter, som BEC havde opnået i medfør af rammeaftalen med Finansiell Stabilitet om it-ydelser mv. skulle fradrages godtgørelsen. Konkursboet fandt endelig ikke, at det af BEC opgjorte tab var omfattet af konkurslovens § 61, stk. 3. Herefter havde BEC ikke noget anmeldelsesberettiget krav, hvorfor konkursboet på vegne af AMBK 2011 kunne rette et krav mod BEC på det af Amagerbanken A/S indbetalte kapitalindskud.

Ved brev af 14. februar 2013 gjorde BEC indsigelse over for indstillingen blandt andet under henvisning til bankpakke III-reglerne.

Den 13. marts 2013 afholdt parterne møde om sagen, hvor det aftaltes, at BEC skulle fremsende en nærmere tabsopgørelse, som var opdelt på dels tab, som relaterede sig til driften, dels tab, som relaterede sig til udvikling, herunder en specifikation af tab på udvikling specielt for Amagerbanken A/S, som ikke havde kunnet benyttes af andre medlemmer og servicekunder.

Efter yderligere korrespondance om blandt andet en aftale om rentestop i forhold til parternes krav sendte BEC den 16. august 2013 uddybende bemærkninger til konkursboets indstilling og en revideret tabsopgørelse, der blev gennemgået på et møde den 20. august 2013.

BEC opgjorde tabet ved Amagerbankens udtræden til 291 mio. kr. fordelt på tre tabsposter: Omkostninger til udvikling af it-løsninger, baseret på saldoen for aktiverede udviklingsomkostninger pr. 31. december 2010, 121 mio. kr., omkostninger til drift og administration 74 mio. kr. og andet tab 96 mio. kr.

Der var efter mødet yderligere korrespondance mellem parterne og ved e-mail af 9. oktober 2013 oplyste BEC som svar konkursboets telefoniske spørgsmål blandt andet, at de udviklingsprojekter, som Amagerbanken A/S havde været med til igangsætte, alle enten var ibrugtaget eller ville blive det, når de var klar hertil.

Ved brev af 17. december 2013 fastholdt kurator i konkursboet sin foreløbige indstilling om afvisning af BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse og AMBK 2011' tilbagesøgningskrav på kapitalindskuddet.

Efter at BEC den 5. februar 2014 havde anlagt nærværende sag, valgte konkursboet at fordringsprøve det af BEC anmeldte krav og indstillede kravet på udtrædelsesgodtgørelse til afvisning under henvisning til begrundelsen anført i konkursboets breve af 30. januar og 17. december 2013. I indstillingsbrevet af 9. april 2014 fra konkursboet til BEC er afslutningsvis anført, at brevet tillige er svar på BEC's anmeldelse af 9. februar 2011 til FS Finans III A/S.

Ved brev af 14. april 2014 fremkom BEC med indsigelse over for konkursboets indstilling og henviste i den forbindelse til den allerede anlagte retssag, som der ifølge det oplyste var enighed mellem parterne om ville afklare, hvorvidt BEC havde et berettiget krav.

BEC's rammeaftale med Finansiell Stabilitet

BEC fortsatte med at levere services til Amagerbanken af 2011 efter den 6. februar 2011, uanset at der ikke var indgået en formel aftale herom med Amagerbanken af 2011 eller Finansiell Stabilitet. I juni 2011 indgik BEC og Finansiell Stabilitet imidlertid en rammeaftale

med tilbagevirkende kraft fra den 1. marts 2011 om levering af ydelser til Finansiell Stabilitet og dennes datterselskaber.

Ifølge en af BEC under hovedforhandlingen udarbejdet oversigt havde BEC inden for rammeaftalen i 2011 en driftsomsætning vedrørende Amagerbanken af 2011 på 91,7 mio. kr. I perioden 2012 – 2015 var driftsomsætningen vedrørende Amagerbanken af 2011 på ca. 32,7 mio. kr., ca. 11,7 mio. kr., ca. 3 mio. kr. og ca. 2,6 mio. kr.

BEC's samlede omsætning med Finansiell Stabilitet og datterselskaber til Finansiell Stabilitet var på ca. 132 mio. kr. i 2009, ca. 133 mio. kr. i 2010, ca. 174 mio. kr. i 2011, ca. 131 mio. kr. i 2012, ca. 101 mio. kr. i 2013, ca. ca. 28 mio. kr. i 2014 og ca. 20 mio. kr. i 2015.

Deloitte's notat om BEC's tabsopgørelse af 16. august 2013

Der er under sagen fremlagt og gennemgået et omfattende notat af 6. januar 2016 med bilag, udarbejdet af Statsautoriseret Revisionspartnerselskab Deloitte, vedrørende den ovenfor omtalte tabsopgørelse, som BEC sendte til konkursboet efter Amagerbanken A/S den 16. august 2013.

Deloitte fandt i det væsentlige, at den af BEC anvendte model for tabsopgørelsen giver et rimeligt billede af de omkostninger/tab, som Amagerbanken A/S' udtræden påførte BEC og BEC's øvrige medlemmer. Det er imidlertid samtidig understreget, at de opgjorte tab er behæftet med usikkerhed. Konkret vurderede Deloitte tab på udviklingsaktiviteterne til ca. 119 mio. kr. mod BEC's beregnede tab på ca. 121 mio. kr. Tab på drift og administration vurderede Deloitte til ca. 62 mio. kr. mod BEC's opgørelse på ca. 74 mio. kr. For så vidt angår den tredje tabspost vedrørende "Andet", der dels vedrører udviklingsprojekter, som var igangsat inden Amagerbanken A/S' konkurs, dels tab som følge af opsigelse af medarbejdere og direktion samt engangsomkostninger vurderede Deloitte, at tabet sandsynligt udgør 80 mio. kr., hvor BEC havde beregnet dette til 96 mio. kr.

Deloitte anførte afslutningsvis:

"...

Samlet har vores opgave været at vurdere hvorvidt tabsopgørelsen giver et rimeligt billede af de omkostninger og det heraf følgende tab som Amagerbankens udtrædelse medfører for BEC og for BEC's øvrige medlemmer. Vi har

gennemgået modellen, de anvendte forudsætninger, de indeholdte data, samt de beregninger, antagelser og skøn der ligger til grund for den af BEC udarbejdede tabsopgørelse. På baggrund heraf vurderer vi, at BEC på rimelig vis har sandsynliggjort omkostninger og heraf afledte tab som følge af Amagerbankens udtrædelse. Efter de af os vurderede korrektioner udgør omkostningerne/tabets niveau på 261 mio. kr....”

Foreningen Bankdata (Bankdata) og Skandinavisk Data Center A/S (SDC)

Det er under sagen oplyst, at opsigelsesvarslet for medlemmer af de to andre datacentraler på bankområdet, Bankdata og SDC, er henholdsvis 5 år og 4 år, for SDC tidligere 3 år, og at udtrædelsesgodtgørelsen som udgangspunkt fastsættes til den fulde omsætning i opsigelsesperioden.

Ifølge SDC's årsrapport for 2009 modtog SDC i dette år udtrædelsesgodtgørelse for tre danske pengeinstitutter, der blev overtaget helt eller delvist af Finansiell Stabilitet.

Endelig opgørelse af BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse

Ifølge årsrapporten for 2010 udgjorde BEC's regnskabsmæssige omsætning med Amagerbanken A/S som anført 67.016.472 kr. i 2010. I overensstemmelse med vedtægterne er BEC's endelige krav på udtrædelsesgodtgørelse beregnet som 50 % heraf i opsigelsesperioden på 5 år samt forholdsmæssig godtgørelse for 2011, hvor udtræden fandt sted. BEC har således opgjort det samlede krav til i alt 197.744.494 kr., hvori er modregnet Amagerbanken A/S' kapitalindsud på 137.592.000 kr. Det resterende krav på 60.152.494 kr. er grundlaget for BEC's påstande under sagen.

Retsgrundlag

Lov om finansiell stabilitet §§ 16 e – 16 h, der er placeret i lovens kapitel 4 b, og som blev indsat ved lov nr. 721 af 25. juni 2010, er sålydende:

”Kapitel 4 b

Håndtering af nødlidende pengeinstitutter

§ 16 e. Finansiell Stabilitet A/S skal deltage i afviklingen af et nødlidende pengeinstitut, der har tilladelse som pengeinstitut efter § 7 i lov om finansiell virksomhed, hvis pengeinstituttet beslutter dette, og hvis Finanstilsynet efter den 30. september

2010 har fastsat en frist for pengeinstituttets opfyldelse af kapitalkrav i medfør af § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, jf. §§ 16 f-16 i.

Stk. 2. Finansiell Stabilitet A/S medvirker til afvikling af et nødlidende pengeinstitut ved at stifte og kapitalisere et nyt datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S, der overtager det nødlidende pengeinstituts aktiver, jf. § 16 g, stk. 1, og en del af pengeinstituttets passiver, jf. § 16 g, stk. 4, 6 og 8. Datterselskabet skal overtage alle pengeinstituttets medarbejdere og kan overtage andre gensidigt bebyrdende kontrakter efter nærmere aftale med det nødlidende pengeinstitut. Datterselskabet tilføres aktiekapital og supplerende kapital fra Finansiell Stabilitet A/S, således at datterselskabet opfylder kapitalkravene i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 3. Finansiell Stabilitet A/S kan tildele et datterselskab, jf. stk. 2, en likviditetsramme, således at datterselskabet kan finansiere overtagelsen af aktiverne fra det nødlidende pengeinstitut samt opfylde kravene til likviditet i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 4. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for Finansiell Stabilitet A/S' opgaver i relation til dets datterselskaber og disses afvikling af nødlidende pengeinstitutter efter ordningen.

§ 16 f. Fastsætter Finanstilsynet en frist for opfyldelse af kapitalkrav i medfør af § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, skal bestyrelsen i det nødlidende pengeinstitut hurtigst muligt og inden 6 timer efter, at pengeinstituttet er gjort bekendt med fristen, træffe beslutning om og meddele Finanstilsynet, om pengeinstituttet, hvis det ikke kan tilvejebringe den foreskrevne kapital inden for den af Finanstilsynet fastsatte frist, vil lade sig afvikle af Finansiell Stabilitet A/S efter afviklingsordningen i denne lov eller efter reglerne om ophør i kapitel 15 i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2. Såfremt det nødlidende pengeinstituts bestyrelse har truffet beslutning om at lade sig afvikle efter afviklingsordningen, jf. stk. 1, skal pengeinstituttet straks efter beslutningen tilvejebringe de nødvendige oversigter og oplysninger, der følger af § 245 a i lov om finansiel virksomhed.

...

§ 16 g. Kan et nødlidende pengeinstitut ikke tilvejebringe den foreskrevne kapital inden for fristen fastsat af Finanstilsynet i medfør af § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, og beslutter pengeinstituttet at lade sig afvikle efter afviklingsordningen i denne lov, skal pengeinstituttet straks indgå betinget aftale med Finansiell Stabilitet A/S om overdragelse af pengeinstituttets aktiver m.v.

Stk. 2. Finansiell Stabilitet A/S og det nødlidende pengeinstituts bestyrelse skal aftale en foreløbig overdragelsessum for de overdragne aktiver m.v.

Stk. 3. Den foreløbige overdragelsessum opgøres til summen af den værdi, aktiverne forventeligt kan afhændes til pr. overdragelsesdatoen uden hensyn til goodwill og andre immaterielle værdier og med fradrag af omkostninger ved en afhændelse.

Stk. 4. Finansiell Stabilitet A/S's datterselskab berigtiger den foreløbige overdragelsessum over for det nødlidende pengeinstitut ved at overtage ikke-efterstillede forpligtelser pr. overtagelsesdatoen for et beløb svarende til aktivernes værdi, som opgjort efter stk. 3. En del af beløbet tilbageholdes i form af en mellemregning, jf. stk. 6 og 7.

Stk. 5. Datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S overtager den enkelte simple kreditors krav mod pengeinstituttet, i det omfang det kan indeholdes i et eventuelt krav, som pengeinstituttet har mod indskyderen. Derudover overtager datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S en forholdsmæssig andel af den tilbageværende del af kravene mod det nødlidende pengeinstitut. Forpligtelser over for medarbejdere, som Finansiell Stabilitet A/S's datterselskab overtager, overtages fuldt ud.

Stk. 6. Mellemlregningen anvendes til at efterregulere købesummen, når denne er endeligt fastsat af revisorerne.

Stk. 7. Størrelsen af mellemlregningen, jf. stk. 4, fastsættes af værdiansættelsesrådet i afviklingsafdelingen i Garantifonden for Indskydere og Investorer, jf. § 5, stk. 7, i lov om en garantifond for indskydere og investorer.

Stk. 8. Aktie-, garanti- og andelskapital samt anden efterstillet kapital, jf. §§ 132 og 136 i lov om finansiell virksomhed, overtages ikke.

Stk. 9. Aktivernes værdi fastsættes endeligt ud fra principperne i stk. 3 af to revisorer udpeget af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer. Revisorernes værdiansættelse skal foreligge, hurtigst muligt efter at revisorerne er udpeget.

Stk. 10. Revisorernes værdiansættelse, jf. stk. 9, kan indbringes for retten af det nødlidende pengeinstitut, Finansiell Stabilitet A/S eller Garantifonden for Indskydere og Investorer senest 2 uger efter, at værdiansættelsen er modtaget.

Stk. 11. Udgifterne til revisorernes honorar for værdiansættelsen efter stk. 9 afholdes af datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S.

Stk. 12. Overdragelsesaftalen, jf. stk. 1, skal indeholde en bestemmelse om, at den endelige overdragelsessum reguleres med et eventuelt nettooverskud hos datterselskabet efter videreoverdragelse eller likvidation af datterselskabet.

§ 16 h. Straks efter overdragelsen anmelder datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S en bekendtgørelse i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system med opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod det nødlidende pengeinstitut, om at anmelde deres krav til datterselskabet inden 3 måneder efter bekendtgørelsen, hvis kravet enten ikke tidligere har været rejst mod det nødlidende pengeinstitut eller er blevet afvist af det nødlidende pengeinstitut. Når særlige forhold taler derfor, skal datterselskabet sørge for, at bekendtgørelsen desuden optages i de medier, som det nødlidende pengeinstituts kunder forventes at orientere sig i.

Stk. 2. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om:

1. det nødlidende pengeinstituts navn, tidligere navne, adresse og cvr-nummer
2. en person, til hvem anmeldelse skal ske, og
3. retsvirkningerne af for sen anmeldelse, jf. stk. 3.

Stk. 3. Anmeldes en fordring ikke rettidigt, jf. stk. 1, bortfalder retten til dækning i datterselskabet.

Stk. 4. Krav, der behandles under et gruppessøgsmål efter reglerne i retsplejelovens kap. 23 a, prækluderes ikke, selvom tilmeldingen til gruppessøgsmålet sker efter udløbet af fristen i stk. 1, forudsat at grupprepræsentanten på gruppens vegne har overholdt fristen.

§ 16 i. Datterselskabet skal på overdragelsestidspunktet opgøre de enkelte indskyderes dækning i det nødlidende pengeinstitut i henhold til lov om en garantifond for indskydere og investorer.

Stk. 2. Datterselskabet indbetaler et eventuelt a conto beløb på de pågældende kunders konti, der opgøres svarende til dækningen efter § 15 a i lov om en garantifond for indskydere og investorer. Det udbetalte acontobeløb kan reguleres efterfølgende.

Stk. 3. Datterselskabet indtræder i de pågældende kunders krav mod Garantifonden for Indskydere og Investorer.

§ 16 j. Erklæres et pengeinstitut konkurs, kan konkursboet overdrage aktiverne til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S på samme vilkår, som ved afvikling efter §§ 16 e-16 i.”

Af de almindelige bemærkninger hertil i lovforslag nr. 207 af 14. april 2010 fremgår blandt andet følgende:

”

1. Indledning

Der foreslås etableret en ordning til håndtering af nødlidende pengeinstitutter efter den 30. september 2010, hvor Finansiell Stabilitet A/S får adgang til fortsat at overtage nødlidende pengeinstitutter med henblik på afvikling, men uden en generel statsgaranti. Den foreslåede afviklingsordning skal kun gælde for institutter, der modtager indlån, og som dermed har dansk tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed.

Når et nødlidende pengeinstitut får en frist af Finanstilsynet til at opfylde solvenskravene i lov om finansiell virksomhed, skal pengeinstituttet ifølge lovforslaget træffe beslutning om, hvorvidt det vil lade sig håndtere af lovforslagets ordning eller via de almindelige regler om ophør i lov om finansiell virksomhed. Beslutningen træder først i kraft, hvis pengeinstituttet ikke kan opfylde solvenskravene inden fristens udløb. Et pengeinstitut, som beslutter at lade sig håndtere af lovforslagets ordning, vil kunne åbne som normalt efter fristens udløb. Almindelige indskydere vil ikke opleve nogen umiddelbar forskel i den praktiske del af deres daglige bankforretninger. Der skal ikke umiddelbart findes en ny bankforbindelse, og der skal ikke etableres nye lån for den enkelte kunde, betalingskort fungerer fortsat, og betalingservice etc. udføres som vanligt.

Beslutning om anvendelse af lovforslagets ordning vil som hovedregel blive truffet af bestyrelsen i det nødlidende pengeinstitut og vil kun blive iværksat i de tilfælde, hvor et pengeinstituts egne bestræbelser på at finde en markedsmæssig løsning er resultatløse. Ordningen skal således ses som et supplement til de eksisterende markedsmæssige løsninger og private overdragelser.

...

2. Baggrund

...

Den 30. september 2010 udløber den generelle statsgaranti for simple kreditorer.

Den generelle statsgarantiordning for simple kreditorer forlænges ikke. Det skal ses i lyset af, at de fleste almindelige indskydere efter den 30. september 2010 vil være dækket fuldt ud af Fonden, hvor dækningsgrænsen på et beløb svarende til 50.000 euro pr. indskyder sættes op til et beløb svarende til 100.000 euro.

Efter den 30. september 2010 vil nødlidende pengeinstitutter, der ikke kan opfylde kapitalkravene i § 124, stk. 2, 3, 5, 7 og 8 i lov om finansiel virksomhed inden for en frist stillet af Finanstilsynet, som udgangspunkt gå i betalingsstandsning eller konkurs. Indskydere med et nettoindskud på et beløb svarende til over 100.000 euro samt andre kreditorer, der ikke opnår dækning fra Fonden efter lov om en garantifond for indskydere og investorer § 9, stk. 2, vil få et krav i konkursboet efter det nødlidende pengeinstitut. Kravet vil blive udbetalt som dividende, når boet er gjort op, hvilket erfaringsmæssigt kan tage mange år. Låntagere vil få opsagt deres lån og skal dermed finde ny finansiering i et andet pengeinstitut, kunderne skal have nye betalingskort, betalingservice skal genetableres i et nyt pengeinstitut etc.

Erfaringerne fra den finansielle krise viser imidlertid, at det er gavnligt for samfundet at have en model til håndtering af nødlidende pengeinstitutter, således at der tilbydes et klart alternativ til at gå i betalingsstandsning eller komme under konkursbehandling med de deraf følgende ofte store økonomiske tab for både kreditorer, herunder indskyderne, og samfundet som helhed. Hensynet til både den finansielle stabilitet og tilliden til det finansielle system har således vist sig at blive varetaget mest hensigtsmæssigt gennem en kontrolleret afvikling af nødlidende pengeinstitutter. En kontrolleret afvikling kan være med til at sikre værdierne af aktiverne ved en videreførelse af selskabets aktiver (going concern), frem for at der gennemføres et tvangssalg under en konkurs.

Håndteringen af nødlidende pengeinstitutter i udlandet og i Danmark har de seneste par år endvidere demonstreret behovet for at have en entydig og fast model til afvikling af nødlidende pengeinstitutter frem for ad hoc baserede løsningsmodeller. Eksisterer der ikke en entydig og fast model, vil der være risiko for, at markedet indkalkulerer, at der er en implicit statsgaranti bag pengeinstitutterne.

På den baggrund foreslås der med dette lovforslag etableret en ordning til håndtering af nødlidende pengeinstitutter efter den 30. september 2010, hvor Finansiell Stabilitet A/S får adgang til fortsat at overtage nødlidende pengeinstitutter med henblik på afvikling. Denne afviklingsordning tager højde for den særlige danske struktur med mange mindre pengeinstitutter, idet pengeinstitutter uanset størrelse vil kunne afvikles efter ordningen.

Ordningen indeholder ikke nogen generel statsgaranti, idet grundlaget for ordningen hviler på indeståelser fra sektoren gennem den garanti, som Fonden stiller over for indskydere og investorer kombineret med en tabskaution fra Fondens nye afviklingsafdeling, som stilles for eventuelle tab i forbindelse med den nødvendige kapitalisering af og tilførsel af likviditet til datterselskabet, som Finansiell Stabilitet A/S foretager, samt eventuelt underskud i datterselskabet i forbindelse med afviklingen.

Den foreslåede afviklingsordning vil være frivillig for nødlidende pengeinstitutter og vil kun blive iværksat i de tilfælde, hvor pengeinstituttet vurderer, at egenkapitalen er tabt, eller at pengeinstituttet er insolvent eller må påregne at blive insol-

vent, og hvor et pengeinstituts egne bestræbelser på at finde en markedsmæssig løsning er resultatløse. Ordningen skal således ses som et supplement til de eksisterende markedsmæssige løsninger og private overdragelser. Pengeinstituttet vil dermed først kunne blive håndteret af ordningen, hvis det viser sig, at pengeinstituttet ikke kan komme til en løsning, der medfører, at pengeinstituttet kan opfylde kapitalkravene, inden den af Finanstilsynet fastsatte frist udløber. Med ordningen er der således lagt op til, at markedsmæssige løsninger og private overdragelser afsøges, inden den ordning, der foreslås med lovforslaget i regi af Finansiell Stabilitet A/S, anvendes.

Givet den generelle statsgarantiordnings udløb, vil større indskydere kunne lide tab i forbindelse med nødlidende pengeinstitutter. Dette vil også være tilfældet med den foreslåede afviklingsordning, og det må forventes at resultere i, at bl.a. større virksomheder i højere grad vil vurdere deres pengeinstitutters risiko. Pengeinstitutter, der bedømmes som sikre, vil efter omstændighederne opleve en tilstrømning af indlånsmidler på bekostning af mere usikre pengeinstitutter. Desuden må det forventes, at indskydere overvejer alternativer til placering af midler som indskud i pengeinstitutterne eller i øvrigt tager en række forebyggende foranstaltninger for bedre at sikre deres indlån, fx kræver sikkerhed for deres indlån i pengeinstituttet. Det kan give højere finansieringsomkostninger for mere usikre pengeinstitutter. Pengeinstitutterne vil derfor have et incitament til at begrænse deres risikoadfærd til et acceptabelt niveau, hvilket ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er ønskeligt.

Den foreslåede ordning vil blive evalueret efter en periode på 2 år efter lovens ikrafttrædelse.

3. Lovforslagets indhold

3.1 Afviklingsordning i regi af Finansiell Stabilitet A/S

...

3.1.2 Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at der efter udløbet af den generelle statsgarantiordning den 30. september 2010 etableres en afviklingsordning i regi af Finansiell Stabilitet A/S, der bygger på en frivillig aftale, hvorefter et nødlidende pengeinstitut selv vælger, hvorvidt pengeinstituttet i tilfælde, hvor det ikke kan tilvejebringe den af Finanstilsynet foreskrevne kapital eller gennemføre et salg inden den af Finanstilsynet fastsatte frist, skal håndteres af Finansiell Stabilitet A/S, der vil gennemføre en kontrolleret afvikling, eller håndteres efter de almindelige regler om ophør i lov om finansiel virksomhed. Ophør efter de almindelige regler i lov om finansiel virksomhed medfører, at pengeinstituttet afvikles via likvidation, konkurs eller sammenlægning.

Den foreslåede afviklingsordning indebærer, at Finansiell Stabilitet A/S skal medvirke til afvikling af et nødlidende pengeinstitut ved at oprette et datterselskab, som viderefører aktiverne i det nødlidende pengeinstitut. Om nødvendigt skal dette datterselskab have tilladelse som pengeinstitut. Finansiell Stabilitet A/S stifter således et nyt datterselskab med henblik på at overtage det nødlidende pengeinstituts aktiver og foretage en kontrolleret afvikling heraf. En kontrolleret afvikling betyder, at datterselskabet ikke må foretage markedsføring med henblik på at udvide forretningsomfanget eller konkurrere på markedet. Datterselskabet skal drives med henblik på afvikling, hvilket blandt andet betyder, at

datterselskabet skal arbejde for at afhænde eksisterende kunder. Samtidig skal datterselskabet afsøge mulighederne for en samlet afhændelse af datterselskabets aktiver og passiver. Betingelserne for en kontrolleret afvikling er ikke til hinder for, at Finansiell Stabilitet A/S, som det har været tilfældet med visse af de datterselskaber, som selskabet allerede har stiftet, kan fusionere to eller flere datterselskaber, hvis det skønnes at være fremmende for afviklingen af de pågældende datterselskaber.

Som under den generelle statsgarantiordning vil den foreslåede kontrollerede afvikling skulle ske på en ordentlig og redelig måde og i overensstemmelse med de regler, der gælder for danske pengeinstitutters håndtering af både privat- og erhvervs-kunder. Finansiell Stabilitet A/S skal således sikre, at der også under den foreslåede afviklingsordning vil blive draget omsorg for de kunder og kreditorer, der er tilbage i datterselskabet. Samtidig må datterselskaber til Finansiell Stabilitet A/S, der overtager et nødlidende pengeinstituts virksomhed, ikke foretage markedsføring med henblik på at udvide forretningsomfanget eller i øvrigt konkurrere på markedet. Forslaget indeholder også en bemyndigelse til økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte nærmere bestemmelser om hvilke kriterier, der skal fastsættes for afviklingen.

Det forudsættes i forslaget, at Finansiell Stabilitet A/S som eneaktionær i datterselskaberne påser, at datterselskaberne overholder afviklingsforpligtelserne.

...

3.4 Overdragelse til datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S

Det foreslås, at datterselskabet som udgangspunkt overtager alle aktiver i det nødlidende pengeinstitut. Endvidere skal datterselskabet overtage medarbejdere og andre gensidigt bebyrdende aftaler efter nærmere aftale med det nødlidende pengeinstitut.

Endelig overtager datterselskabet også kreditorer med simple krav, jf. den foreslåede § 16 g, stk. 4 og 6 til lov om finansiell stabilitet.

Det foreslås, at overdragelsen af det nødlidende pengeinstituts passiver til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S sker efter de almindelige regler om debitorskifte. Indskyders modregningsadgang vil ikke blive berørt af overdragelsen af aktiverne i det nødlidende pengeinstitut til datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S i det omfang, indskyderne kun kan modregne med passiver, hvis disse passiver er overført til datterselskabet.

Kreditorer, der efter overdragelsen af et nødlidende pengeinstituts aktiver til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S, indbringer krav mod det nødlidende pengeinstitut som følge af fx dårlig eller uhensigtsmæssig rådgivning, vil kunne opnå den samme dækning, som de kreditorer der er overført til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S, hvis kravet er anmeldt til datterselskabet inden 3 måneder. De anmeldte krav skal herefter behørigt efterprøves. Datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S skal overtage den samme forholdsmæssige andel af de efterprøvede krav, som datterselskabet i øvrigt har overtaget.

3.5 Overskud eller underskud efter afvikling af datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S

Det foreslås, at hvis der er overskud efter afviklingen af virksomheden i datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S, betales dette nettooverskud tilbage til det nødlidende pengeinstitut, hvor de simple kreditorer, der har et restkrav, vil få deres tilgodehavende dækket først.

Hvis afviklingen af datterselskabet ikke kan ske med nettooverskud, fx fordi aktiernes værdi viser sig at være lavere end forudsat i den endelige overdragelses-sum, vil dette tab, som Finansiell Stabilitet A/S lider som følge af afviklingen, være dækket af den stillede tabskaution fra Fonden via afviklingsafdelingen.

...

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser fremgår blandt andet følgende:

”

§ 16 e

Det følger af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, at Finansiell Stabilitet A/S skal deltage i afviklingen af et nødlidende pengeinstitut, som har besluttet at lade sig afvikle efter afviklingsordningen, jf. § 1.

Afviklingsordningen foreslås kun at finde anvendelse på pengeinstitutter, der har tilladelse til at drive virksomhed som pengeinstitut i medfør af § 7 i lov om finansiell virksomhed. Filialer i Danmark af udenlandske pengeinstitutter er derfor ikke omfattet af afviklingsordningen. Det samme gælder for datterselskaber i udlandet af danske pengeinstitutter.

Finansiell Stabilitet A/S træder først til som køber af det nødlidende pengeinstitut, når det ikke har været muligt at tilvejebringe den foreskrevne kapital eller finde anden markedsmæssig løsning inden udløbet af den frist, som Finanstilsynet har fastsat i medfør af § 225, *stk. 1*, i lov om finansiell virksomhed. Hvis Finanstilsynet har givet fristforlængelse, er det den nye frist, som gælder.

I tilfælde, hvor et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravene i lov om finansiell virksomhed, og hvor der ikke er mulighed for at finde en anden markedsmæssig løsning, kan instituttet overdrage sine aktiver og en del af sine passiver til et datterselskab ejet af Finansiell Stabilitet A/S. Datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S skal herefter sørge for at afvikle de overtagne aktiver og passiver på en kontrolleret måde.

Ved afvikling forstås, at datterselskabet vedvarende skal arbejde for at nedbringe sine engagementer med kunderne. Datterselskabet kan således ikke foretage markedsføring eller konkurrere på markedet og kan som udgangspunkt ikke acceptere nye kundeforhold med henblik på at udvide sit forretningsomfang. Betingelserne for en kontrolleret afvikling er ikke til hinder for, at Finansiell Stabilitet A/S kan fusionere to eller flere datterselskaber, hvis det skønnes at være fremmende for afviklingen af de pågældende datterselskaber.

Den foreslåede ordning griber ikke ind i den gældende statsgarantiordning, og afvikling af datterselskaber til Finansiell Stabilitet A/S skal således holdes separat

fra Finansiell Stabilitet A/S's datterselskaber under afvikling efter den generelle statsgarantiordning.

Det er en forudsætning for afvikling af datterselskaber via fusion, likvidation eller delvist frasalg af aktiviteterne, fx ved salg af bestemte porteføljer af virksomheden, at fordelingen af nettooverskuddet kan ske på de enkelte datterselskaber.

Den foreslåede kontrollerede afvikling skal desuden ske på en ordentlig og redelig måde og i overensstemmelse med de regler, der gælder for danske pengeinstitutters håndtering af både privat- og erhvervskunder samt inden for rammerne af EUs statsstøtteregler. Finansiell Stabilitet A/S skal i medfør heraf sikre, at der også under den foreslåede afviklingsordning vil blive draget omsorg for de kunder og kreditorer, der er tilbage i datterselskabet.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* skal Finansiell Stabilitet A/S træde til som køber af nødlidende pengeinstitutter ved etablering og kapitalisering af et nyt datterselskab, der overtager aktiverne og en del af passiverne i det nødlidende pengeinstitut, jf. bemærkningerne til § 16 g.

Udgangspunktet er, at der skal ske overdragelse af alle aktiver. De nærmere vilkår for overdragelsen reguleres i en overdragelsesaftale, som indgås mellem det nødlidende pengeinstitut og et datterselskab ejet af Finansiell Stabilitet A/S.

Datterselskabet skal ifølge forslaget overtage alle medarbejderforpligtelser og kan overtage andre gensidigt bebyrdende aftaler. Selv om en kassekredit er gensidigt bebyrdende, skal den som udgangspunkt overtages.

Nettingaftaler vedrørende handel med valuta, derivater, repoer og aktielån samt tilhørende aftaler om finansiell sikkerhedsstillelse udgør gensidigt bebyrdende aftaler, der kun kan overdrages i overensstemmelse med aftalernes egne bestemmelser.

Kapitaliseringen af datterselskabet skal ske ved tegning af aktiekapital og supplerende kapital i et relevant forhold. Datterselskabet skal som pengeinstitut kapitaliseres således, at det opfylder kravene til tilstrækkelig kapital, jf. § 124, *stk. 2, 3, 5, 7 og 8*, i lov om finansiell virksomhed.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, at Finansiell Stabilitet A/S kan tildele datterselskabet en likviditetsramme, således at selskabet efter overtagelsen opfylder likviditetskravene i lov om finansiell virksomhed.

Finansiell Stabilitet A/S kan finansiere sig gennem statsligt genudlån, jf. § 3, *stk. 3*, eller på det private marked. Finansiell Stabilitet A/S's lån til datterselskabet i form af fx efterstillet kapital og en likviditetsramme skal forrentes på markedsvilkår, det vil sige renten skal fastlægges i forhold til den risiko, som markedet vurderer, der er på pengeinstituttet. Dette gælder uanset at der måtte være gjort brug af muligheden for statsligt genudlån. Forrentningen skal i tilfælde af brug af statsligt genudlån således svare til, hvad forrentningen ville have været, hvis lånet var optaget på det private marked. Forrentningen må dog nødvendigvis afspejle, at der er tale om et nødlidende pengeinstitut.

Tilførsel af likviditet og kapital til datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S skal endvidere følge de retningslinjer, som Kommissionen har udstedt, og som detaljeret forholder sig til, hvilke vilkår en omstrukturering skal opfylde for at være i overensstemmelse med EUF-Traktatens artikel 107, stk. 3, litra b.

...

Efter det foreslåede *stk. 4* bemyndiges økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte nærmere regler om Finansiell Stabilitet A/S og dets datterselskabers afvikling af pengeinstitutter. Det sker for at kunne imødekomme de krav, som Kommissionen måtte stille i forbindelse med afvikling af nødlidende pengeinstitutter. Med bestemmelsen kan ministeren fastsætte nærmere krav til afviklingen, herunder at datterselskaberne vedvarende skal arbejde for at afhænde og nedbringe eksisterende kundeforhold og kundeengagementer. Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om datterselskabernes kundevilkår, herunder rentesatser, gebyrer m.v., idet disse ikke skal være attraktive og ikke skal konkurrere med de vilkår, som generelt tilbydes kunder i pengeinstitutter. Derudover kan bemyndigelsen benyttes til at fastsætte regler om datterselskabets orientering af det nødlidende pengeinstituts kreditorer vedrørende overtagelsen til afvikling. Orienteringen af kreditorerne skal indeholde en meddelelse om debitorskiftet og proklamaet. Da hensigten med Finansiell Stabilitet A/S's overtagelse af nødlidende pengeinstitutter efter den generelle statsgarantiordning er afvikling, må det formodes, at Finansiell Stabilitet A/S om muligt vil indrette sin afvikling af datterselskaber etableret under den generelle statsgarantiordning i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

Med bemyndigelsen vil der kunne fastsættes nærmere krav om, hvordan Finansiell Stabilitet A/S som moderselskab skal overvåge, at dets datterselskaber overholder afviklingsforpligtelserne samt eventuel betaling af et administrationsbidrag fra datterselskaberne til Finansiell Stabilitet A/S for dets ydelser m.v.

§ 16 f

Når Finanstilsynet har fastsat en frist over for et pengeinstitut til reetablering af kapitalen efter § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, skal et nødlidende pengeinstitut efter det foreslåede *stk. 1* træffe beslutning om, hvorvidt instituttet, såfremt kapitalen ikke er reetableret, og der ikke er fundet anden løsning inden udløbet af fristen, herunder en eventuel fristforlængelse, vil lade sig afvikle efter afviklingsordningen i lov om finansiel stabilitet eller efter reglerne om ophør i kapitel 15 i lov om finansiel virksomhed.

Beslutningen skal træffes og meddeles Finanstilsynet hurtigst muligt og inden 6 timer efter, at Finanstilsynet har meddelt pengeinstituttet en frist om reetablering af pengeinstituttets kapital i medfør af § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Beslutningen skal træffes, uanset om bestyrelsen arbejder på en markedsmæssig løsning. Såfremt instituttet ønsker at lade sig afvikle efter afviklingsordningen i lov om finansiel stabilitet, skal dette meddeles til Finansiell Stabilitet A/S af Finanstilsynet og som udgangspunkt også af det nødlidende pengeinstitut. Træffes beslutningen ikke inden 6 timer efter, at Finanstilsynet har meddelt pengeinstituttet en frist til reetablering af pengeinstituttets kapital, er der forøget risiko for, at der ikke kan ske afvikling efter afviklingsordningen.

Alternativet til afvikling efter afviklingsordningen er ophør af det nødlidende pengeinstituts virksomhed efter reglerne i kapitel 15 i lov om finansiel virksomhed. Reglerne indebærer, at et pengeinstitut vil blive afviklet ved likvidation, konkurs, sammenlægning eller på anden måde. Hvis afvikling sker på anden måde, skal Finanstilsynet godkende afviklingens form, indhold og gennemførelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, at hvis pengeinstituttet har truffet beslutning om afvikling efter afviklingsordningen, skal pengeinstituttet straks efter igangsætte de tiltag, der muliggør en hurtig overdragelse af aktiverne til et datterselskab ejet af Finansiell Stabilitet A/S, jf. den foreslåede § 245 a i lov om finansiel virksomhed. Pengeinstituttet skal blandt andet sørge for, at det inden for 24 timer skal kunne opføre kundernes nettotilgodehavender. Ved nettotilgodehavender forstås indlån efter fradrag af udlån inklusive renter m.v.

§ 16 g

Anvendelse af bestemmelsen i den foreslåede § 16 g forudsætter efter den foreslåede *stk. 1*, at pengeinstituttet ikke opfylder kapitalkravene i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet har meddelt en frist til reetablering af kapitalen, og at det nødlidende pengeinstitut har indgået en aftale med Finansiell Stabilitet A/S om overdragelse af pengeinstituttets aktiver m.v. Aftalen skal være betinget af økonomi- og erhvervsministerens tilladelse, jf. § 204 i lov om finansiel virksomhed, samt af den endelige fastsættelse af købesummen og overdragelse af aktiver og passiver.

De aktiver, datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S skal overtage fra det nødlidende pengeinstitut ifølge den foreslåede ordning, er som udgangspunkt alle instituttets aktiver. Datterselskabet er desuden forpligtet til at overtage alle medarbejdere, medarbejderforpligtelser og om muligt alle andre gensidigt bebyrdende aftaler. Overtagelsen af de gensidigt bebyrdende aftaler så som nettingaftaler vedrørende handel med valuta, derivater, repoer og aktielån samt tilhørende aftaler om finansiel sikkerhedsstillelse, kan alene ske i overensstemmelse med aftalernes egne bestemmelser. Såfremt indholdet af de gensidigt bebyrdende aftaler muliggør en overdragelse, er datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S forpligtet til at overtage disse.

Såfremt pengeinstituttet har tabt egenkapitalen, er insolvent eller må påregne at blive insolvent i konkurslovens forstand, kan beslutning om indgåelse af aftale med Finansiell Stabilitet A/S om overdragelse af pengeinstituttets aktiver træffes af bestyrelsen, jf. den foreslåede ændring af § 247 i lov om finansiel virksomhed. I modsat fald indgår bestyrelsen en betinget aftale, der skal forelægges generalforsamlingen efter § 246 i lov om finansiel virksomhed.

Aftalen om overdragelse af et nødlidende pengeinstitut til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S indebærer, at en andel af pengeinstituttets kreditorer overflyttes til datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S. Overdragelsen sker efter de almindelige regler om debitorskifte, jf. bemærkningerne til *stk. 5*.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* aftales overdragelsessummen foreløbigt af Finansiell Stabilitet A/S og det nødlidende pengeinstitut. Overdragelsessummen er foreløbig, indtil den endelige fastlæggelse af overdragelsessummen foreligger fra to af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer udpegede revisorer, jf. *stk. 9*.

Overdragelsen efter afviklingsordningen kan kun gennemføres, såfremt der kan opnås enighed om den foreløbige overdragelsessum.

Den foreløbige overdragelsessum fastsættes efter forslaget *stk. 3* i overdragelsesaftalen til summen af den værdi, aktiverne forventeligt kan afhændes til pr. overdragelsesdatoen ved en øjeblikkelig overdragelse mellem uafhængige parter uden hensyn til goodwill og andre immaterielle værdier og med et fradrag af estimerede omkostninger ved en afhændelse.

Aktivernes værdi skal fastsættes under hensyn til, at et eventuelt overskud ved afviklingen efter forrentning af den i datterselskabet indskudte kapital vil skulle tilbagebetales til det nødlidende pengeinstitut som en efterfølgende regulering af overdragelsessummen.

Værdien af aktiver noteret på en autoriseret handelsplads fastsættes til børskursen, jf. overdragelsesdagen. Udlån opgøres til den værdi, der forventeligt kan opnås på markedet. Værdiansættelsen skal bl.a. tage hensyn til, om lånets effektive rente er lavere end markedsrenten på opgørelsesdatoen for lån med tilsvarende risiko. Udlånenes værdi skal yderligere reduceres med et beløb, der modsvarer en præmie for usikkerheden på de fremtidige betalinger. En sådan præmie må fastsættes under hensyn til den særlige usikkerhed, der kan råde på grund af manglende information om lånenes og låntagernes aktuelle situation. En sådan præmie må endvidere forventes at være højere i denne situation end i en situation, hvor der er tale om en going concern overdragelse.

Dermed skal der tages hensyn til pengeinstitutets alvorlige situation, herunder behovet for et øjeblikkeligt salg på tidspunktet for den betingede overdragelsesaftale.

Finansiell Stabilitet A/S's datterselskab berigtiger den foreløbige overdragelsessum over for det nødlidende pengeinstitut ved at overtage ikke efterstillede forpligtelser pr. overtagelsesdatoen for et beløb svarende til aktivernes værdi, som opgjort efter *stk. 3*.

Aktivernes værdi skal ifølge den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* berigtiges ved at overtage ikke-efterstillede forpligtelser pr. overtagelsesdatoen for et beløb svarende til aktivernes værdi, som opgjort efter *stk. 3*. Det vil sige, at datterselskabet foretager en forholdsmæssig overtagelse af hver af de simple kreditorers nettokrav, idet en del af den foreløbige overdragelsessum tilbageholdes i form af en mellemregning. For at sikre sig mod den situation, at den endelige opgørelse bliver lavere end den foreløbige, og at der dermed skulle ske betalinger fra det nødlidende institut til Finansiell Stabilitet A/S, fradrages den foreløbige overdragelsessum ved betalingen en reserve, der betegnes »mellemregning«. Mellemregningens størrelse fastsættes af Fondens afviklingsafdelings værdiansættelsesråd, jf. den foreslåede § 5, *stk. 7*, i lov om en garantifond for

indskydere og investorer. Ved fastsættelse af mellemregningen indgår endvidere, at der er usikkerhed om forpligtelsernes størrelse, omfang og værdi. Mellemregningen opføres i det nødlidende pengeinstituts balance som et tilgodehavende hos datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S.

Såfremt den foreløbige overdragelsessum fratrukket mellemregningen overstiger værdien af samtlige simple kreditorers nettokrav, berigtiger datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S forskellen kontant.

Ifølge den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* overtager datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S den enkelte simple kreditors krav mod pengeinstituttet i det omfang, det kan indeholdes i et eventuelt krav, pengeinstituttet har mod indskyderen. Samtidig overtager datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S en forholdsmæssig andel af den tilbageværende del af kravene mod det nødlidende pengeinstitut. Derudover skal datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S overtage alle medarbejdere fra det nødlidende pengeinstitut. Alle forpligtelser over for disse medarbejdere overtages fuldt ud.

Overdragelsen af det nødlidende pengeinstituts passiver til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S sker efter de almindelige regler om debitorskifte. Indskyderne og investorernes modregningsadgang vil ikke blive berørt af overdragelsen af aktiverne i det nødlidende pengeinstitut til datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S. Der vil i bekendtgørelse blive fastsat nærmere bestemmelser for en orientering af kreditorerne om overdragelsen til et datterselskab til Finansiell Stabilitet A/S, jf. § 16 e, *stk. 4*.

...

For at sikre, at det nødlidende pengeinstitut opnår betaling for aktiverne fulde værdi, samtidig med at der skal gennemføres en hurtig overdragelse, stilles der efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 12* krav om, at overdragelsesaftalen skal indeholde en bestemmelse om, at overdragelsessummen reguleres med et eventuelt nettooverskud hos datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S. Et eventuelt nettooverskud, som følge af afviklingen af datterselskabet, kan opstå ved fx videreoverdragelse af virksomheden, fusion, delvis afhændelse eller ved likvidation af selskabet. Ved nettooverskud forstås overskud efter markedsforrentning af den egenkapital, som Finansiell Stabilitet A/S skal stille til rådighed.

Denne bestemmelse om efterregulering af overdragelsessummen (købesumsregulering) sikrer, at et eventuelt afkast ved en senere overdragelse eller likvidation betales til det nødlidende pengeinstitut eller dets eventuelle konkursbo.

Sker der videreoverdragelse eller fusion, skal et eventuelt nettooverskud kapitaliseres og betales til det nødlidende pengeinstitut eller dets eventuelle konkursbo. Viser det sig, at der ikke er noget nettooverskud, skal der ikke ske betaling til det nødlidende pengeinstitut eller dets eventuelle konkursbo. En kapitalisering af muligheden for en senere købesumsregulering kan også foretages efter aftale mellem kurator i det nødlidende pengeinstitut og datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S.

Det er en forudsætning for afvikling af datterselskaber via fusion, likvidation eller delvist frasalg af aktiviteterne, fx ved salg af bestemte porteføljer af virksomheden, at fordelingen af nettooverskuddet kan ske på de enkelte datterselskaber.

Hvis der er overskud efter afviklingen af datterselskabet til Finansiell Stabilitet A/S, betales dette til det nødlidende pengeinstitut, hvor de simple kreditorer, der har et restkrav, vil få deres tilgodehavende dækket først.
..."

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet forklaring af Gunvor Sundgaard Happe, Boris Frederiksen, Maria Birkkjær Räder, Michael Serring, Steen Jensen, Lars Lindencrone Petersen, Steen Jensen, Alice Grünfeld, Niels Olesen, John Lundsgaard, Kurt Nørrisgaard, Gert Rinaldo Jonassen, Lars Klepsch, Lars Kronow, Kim Rasmussen, Michael Steen Jensen og Niels Heering.

Gunvor Sundgaard Happe har forklaret blandt andet, at hun blev ansat hos kammeradvokaten i 2005. I dag er hun ansat hos Kromann Reumert. Hendes rolle i sagen begyndte efter, at hun kom tilbage som advokat hos kammeradvokaten efter endt barsel i maj 2011. Hun skulle se på et krav fra BEC i konkursboet. I oktober 2012 gik hun atter på barsel. Foreholdt en e-mail af 30. september 2011 (ekstrakten side 5396) fra hende til Alice Grünfeld var der tale om to fakturaer på knap 13 mio. kr. for serviceydelser, som BEC gerne ville have dividende – på 84,4 % – af. Da konkursboet ikke da var i stand til at vurdere, om BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse skulle godkendes, mens de 13 mio. kr. allerede da kunne godkendes, godkendte hun dividendebetalingen af de 13 mio. kr. med tilbagesøgningsforbehold. Et tidligere møde i marts 2013 deltog hun ikke i, men det gjorde hun i et møde den 20. august 2013 med Boris Frederiksen, Michael Serring, Alice Grünfeld og Lars Klepsch, hvor temaet var en ny tabsopgørelse. Til mødet forelå også et par notater fra Michael Serring. Lars Klepsch gennemgik tabsopgørelsen. Kammeradvokaten tilkendegav at ville vurdere tabet, og i den forbindelse også spørgsmålet om anvendelse af konkurslovens § 61, stk. 3, og derefter vende tilbage. Med e-mail af 16. september 2013 (ekstrakten side 5491) fra Alice Grünfeld modtog hun en it-standardaftale, som hun havde efterspurgt. Med e-mail af 9. oktober 2013 (ekstrakten side 5557) fra Lars Klepsch modtog hun yderligere oplysninger om omkostningerne som opdelt i tre: Hittidige udviklingsomkostninger, omkostninger vedrørende den almindelige drift og fremadrettede udviklingsomkostninger. Det var navnlig svært med de sidstnævnte, herunder om de relaterede sig til Amagerbanken, og hvad de dækkede, samt om de ikke alligevel ville have været der. Det gjaldt f.eks. udgifterne til

Calypso, som i den finansielle sektor gik under øgenavnet ”Colapso”, hvilket hun vist havde fra Maria Räder. Udgifterne til de fremadrettede udviklingsomkostninger ansås ikke dokumenteret. Hun var selvfølgelig interesseret i at få de nødvendige oplysninger, herunder om der var tabsbegrænset. Den 6. december 2013 havde hun en samtale med Michael Serring, der rykkede for svar, og den 17. december 2013 (ekstrakten side 5564) sendte hun et brev til ham, hvori hun anførte, hvad hun tidligere havde oplyst underhånden. Serring havde opfordret til at undlade fordringsprøvelsen, og hun holdt fordringsprøvelsen tilbage. Ingen ønskede en retssag, og alle inklusiv BEC ville gerne have den løst, og der havde været en dialog om, hvordan sagen skulle behandles. Yderligere forelå der jo også en fremadrettet rammeaftale mellem Finansiell Stabilitet og BEC. Det kom derfor i den grad som en overraskelse for FS Finans III (AMBK 2011) og kammeradvokaten, at BEC den 5. februar 2014 indgav stævning.

Boris Frederiksen har forklaret blandt andet, at han er partner i advokatfirmaet Poul Schmith. Den 7. februar 2011 blev han sammen med Jørgen Holst kurator i konkursboet efter Amagerbanken. Det var en stor, men traditionel bobehandlingsopgave. Samtlige aktiver blev overdraget til Amagerbanken 2011, og der berigtigedes ved en forholdsmæssig del af passiverne. Behandlingen af passiverne blev lagt til rette, og kreditorkrav blev prøvet. I første omgang fremkom der over 5.000 kreditorkrav med en dividende på godt 84 %. Det i nærværende sag omhandlede krav hørte han første gang om medio 2011. Amagerbanken 2011 overvejede at indgå en ny driftsaftale med BEC. Som kurator er man jo repræsentant for alle kreditorer og må se på, hvad der er i alles interesse. Det var et relativt stort krav, BEC fremkom med, men spørgsmålet var, om det også var berettiget. Det var baggrunden for, at der den 13. marts 2013 blev afholdt et møde med repræsentanter for BEC, hvor der blev efterspurgt oplysninger fra BEC til en vurdering i relation til konkurslovens § 61, stk. 1 og 3. Kammeradvokaten mente, at der skulle ske konkursregulering, og havde efter en henvendelse oktober 2012 til Finansiell Stabilitet fået grønt lys derfra. I januar 2013 afgav kurator en foreløbig indstilling (ekstrakten side 5448) om afvisning af BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse og tilbagebetaling af bankens kapitalindsud på godt 137 mio. kr. I februar 2013 kom Michael Serring på banen. På et møde i marts 2013 med Michael Serring og to repræsentanter for BEC blev der søgt en afklaring. Michael Serring mente, at der som følge af den mellemkommende overdragelse ikke skulle ske konkursregulering, hvilket han var uenig i. Selv var han interesseret i, hvordan tabet skulle opgøres i relation til konkurs-

lovens § 61, stk. 1, og om der eventuelt kunne blive tale om et ”plaster på såret” efter konkurslovens § 61, stk. 3. BEC ville fremkomme med en ny tabsopgørelse. Den fik de sammen med et brev af juridisk karakter fra Michael Serring et par dage forud for et møde den 20. august 2013.

I oktober 2011 lagde BEC pres på for at få berigtiget det lille krav til en dividende på 84,4 %. Gunvor Happe nævnte ønsket, og de drøftede det. På det tidspunkt var de ikke i nærheden af at konkursregulere, og de følte ikke at kunne tilbageholde beløbet på det tidspunkt, og i øvrigt var BEC jo også betalingsdygtig.

Han har været kurator i andre banker. Med hensyn til spørgsmålet om konkursregulering i relation til andre banker har han redegjort nærmere herfor i sin duplik af 15. december 2014 (ekstrakten side 120), hvoraf blandt andet fremgår, at efter bankpakke I (statsgarantiordningen) får alle simple kreditorer fuld dækning for deres tilgodehavende, og efter bankpakke IV overtager et pengeinstitut alle ikke-efterstillede krav. Det er derfor irrelevant for denne sag, i hvilket omfang BEC, SDC og Bankdata har modtaget udtrædelsesgodtgørelser i forbindelse med afvikling af pengeinstitutter i henhold til disse bankpakker. Capinordic blev således afviklet i henhold til bankpakke I med fuld dækning til alle kreditorer, herunder til den svenske filial med 7.000 kreditorer, og derfor opstår ikke spørgsmål om konkursregulering af udtrædelsesgodtgørelsen. Max Bank og Sparekassen Østjylland blev afviklet i henhold til bankpakke IV. Salling, Sparekassen Lolland og Tønder Bank var alle private løsninger. Det er derfor kun for Fjordbank Mors og Amagerbanken, der blev afviklet i henhold til bankpakke III, at der bliver tale om konkursregulering. Der eksisterede 3 bankdataaftaler i Fjordbank Mors på konkurstidspunktet: en aftale med SDC oprindeligt indgået med Sparekassen Spar Mors, en aftale med BEC oprindeligt indgået med Aktieselskabet Morsø Bank og en aftale med SDC oprindeligt indgået med Morsø Sparekasse. Der er indgået på nogle driftsløsninger, der hviler på konkrete vurderinger, sådan som der nærmere er redegjort for i duplikken (ekstrakten side 123). Et spørgsmål om konkursregulering i relation til Fjordbank Mors er stillet i bero på udfaldet af nærværende sag.

Amagerbanken 2011 kunne i medfør af konkurslovens § 55 have videreført aftalen med BEC, men BEC havde selv hævet. Den nye bank var ikke interesseret i og forsøgte ikke at videreføre aftalen med BEC, idet man vurderede, at udtrædelsesgodtgørelsen var belastende,

ligesom man ønskede en ny og bredere aftale med BEC. Han deltog ikke selv i forhandlingerne. Det gjorde Steen Hove og Niels Olsen.

Maria Birkkjær Räder har forklaret blandt andet, at hun i 2011 blev ansat som advokat hos Boris Frederiksen og straks kom på fordringsprøvelsen i sagen. Hun kørte parløb med Gunvor Happe, indtil hun selv gik på barsel juli 2013, hvilket hun var i et år, hvorefter Gunvor gik på barsel. Det lille krav på ca. 13 mio. kr. (ekstrakten side 5396) var hun ikke inde over, men det var hun med hensyn til det store krav på ca. 91 mio. kr., som hun skrev om i et brev af 6. januar 2012 (ekstrakten side 5406) til Alice Grünfeld. Hun udbad sig nogle oplysninger om den selskabsretlige karakter af BEC til brug for spørgsmålet om erstatning efter konkurslovens § 61, stk. 3, men dette var ikke så let endda at fremskaffe, og BEC var i tvivl om sin selskabsretlige karakter, og det var vidnet også selv. Hun og Alice Grünfeld havde ligeledes den 6. januar 2012 drøftet spørgsmålet uformelt. Det var interessant, om konkursboet kunne være indtrådt i aftalen, og om BEC's ophævelse derfor var uberettiget, så konkursboet nu kunne ophæve. Det drejede sig således i første række, om man skulle ind over konkurslovens kapitel 7, og ikke så meget om spørgsmålet om konkursreguleringen. Udkastet til redegørelsen af 30. januar 2013 (ekstrakten side 5426) med afvisning af BEC's krav på en udtrædelsesgodtgørelse på 78.298.221 kr. har hun udfærdiget i samarbejde med Gunvor Happe og Boris Frederiksen. Efterfølgende modtog de et brev af 14. februar 2013 (ekstrakten side 5451) fra advokat Serring, der bragte nye problemstillinger på banen og fremkom med betragtninger blandt andet om bankpakke III. Det var første gang, de hørte, at der var kommet en ekstern advokat på sagen. Den 13. marts 2013 deltog hun i et møde, hvori også deltog blandt andre Lars Lindencrone Petersen og Michael Serring. De ville drøfte tabet, som BEC ifølge Alice Grünfeld ikke kunne dokumentere. Der var tale om et så stort krav, at det havde stor betydning for dividenden, og kurator var nødt til at kunne retfærdiggøre tabet over for kreditorerne. Det var væsentligt med det rigtige resultat, og konkursboet skulle herunder også forholde sig til de fremadrettede udviklingsomkostninger og det vigtigste om, hvorfor systemerne ikke kunne anvendes af andre. Man skulle finde ud af, hvor man var enige, og hvori uenighederne bestod. Hun har en ægtefælle, der er ansat i it-branchen, og fra ham havde hun hørt, hvor vanskeligt Calypso systemet, der skulle kunne så meget, var at håndtere og derfor blev kaldt "Colapso".

Michael Serring har forklaret blandt andet, at han er partner i advokatfirmaet Bech-Bruun. Fra sine tidsregistreringer kan han se, at han første gang kom ind i sagen den 6. januar 2012, men udadtil meldte han sig først på banen den 14. februar 2013. Tidligere på dagen, hvor mødet den 13. marts 2013 med kammeradvokaten fandt sted, havde han deltaget i et formøde med Kurt Nørrisgaard og Lars Klepsch samt muligvis Kim Henry Jensen. I mødet senere den 13. marts 2013 deltog Boris Frederiksen, Gunvor Happe og Maria Räder, ligesom også Lars Lindencrone Petersen deltog for ligesom at give noget autoritet. Han anførte, at Amagerbanken af 2011 var noget andet end konkursboet, hvilket Boris Frederiksen ikke var enig i. Boris Frederiksen forstod heller ikke tabsopgørelsen, der bestod af tab relateret til udvikling, saldi og fremtidige udviklingsomkostninger. På mødet den 20. august 2013, hvori deltog Boris Frederiksen, Alice Grünfeld, Steen Jensen samt ham selv og Steen Jensen og muligvis Kurt Nørrisgaard, gennemgik Lars Klepsch tabsopgørelsen, og andet skete der ikke. Boris Frederiksen ville vende tilbage, og hen over efteråret 2013 ventede de på en tilbagemelding. Efter en mail den 16. september 2013 fra Alice Grünfeld tog han en snak med Gunvor Happe, der oplyste, at de "rodede" med konkurslovens § 61, stk. 3. Han svarede Alice Grünfeld, at alle var interesseret i at slutte sagen, og at der ville komme et svar fra kammeradvokaten 14 dage senere. Den 1. oktober 2013 oplyste Gunvor Happe, at der ville gå yderligere tid – 1-2 uger, idet man manglede oplysninger, ligesom de overvejede, hvordan sagen skulle gribes an. Det var hans opfattelse, at kammeradvokaten grundlæggende mente sig berettiget til konkursregulering af BEC's krav. Den 5. december 2013 rykkede Alice Grünfeld for status, og den 6. december 2013 ringede han til Gunvor Happe, der oplyste, at der lå et svarudkast hos Boris Frederiksen, og at de nok ville holde fast i deres tidligere udmelding. Hun nævnte, at der var tre led: 1) Kunne der ske konkursregulering, henset til overgangen til Amagerbanken 2011, 2) hvis ja, var udtrædelsesgodtgørelsen af en art, som var genstand for konkursregulering, og 3) var der et særligt tab, som kunne give anledning til ekstraordinær erstatning efter konkurslovens § 61, stk. 3. Holdningen hos kammeradvokaten forblev uændret, og i kurators supplerende redegørelse af 17. december 2013 var der heller ikke nyt. Han skulle til møde hos BEC i begyndelsen af 2014, og han overvejede, da der efterhånden var ved at være gået næsten 3 år, spørgsmålet om forældelse, herunder om BEC blot spildte tiden. Han turde ikke tage kontakt igen med risiko for forældelse og var bange for, selv om der kunne blive tale om forhandlinger med konkursboet, at BEC deltog i en form for skakspil. Derfor udtog BEC stævning for ikke at risikere at tabe sit krav på ca. 60 mio. kr. for siden at

blive stævnet for ca. 137 mio. kr. Hvis parterne imidlertid kom til at tale om tingene, var BEC indstillet på en suspensionsaftale.

Lars Lindencrone Petersen har forklaret blandt andet, at han i advokatfirmaet Bech-Bruun blandt andet er sparringsressource i førelse af retssager. Han har undervejs i forløbet også deltaget i møder med BEC om en række overvejelser. Han deltog den 13. marts 2013 i et formøde med repræsentanter for BEC, og derfra tog de alle til kammeradvokaten. Han havde forinden været med til at begå et notat om eventuel konkursregulering af udtrædelsesgodtgørelsen, og de redegjorde for indholdet af notatet. Efter mødet uddybede de kun mundtligt deres synspunkter, og der var ikke forhandlinger eller på anden måde kontakt med Boris Frederiksen. I 2013/14 har han på intern basis drøftet strategi og eventuel forældelse med Michael Serring.

Steen Jensen har forklaret blandt andet, at han er partner i advokatfirmaet Bech-Bruun og husadvokat for BEC, hvilket han har været siden slutningen af 1990'erne. Han har løbende deltaget i denne sag på overordnet niveau og løbende deltaget i møder med BEC og drøftelser om sagen. Bortset fra op til retssagen, hvor der i juni 2016 i BEC var drøftelser om forligsmuligheder, har der ikke internt været overvejelser om eventuelle forligsmuligheder. Han deltog ikke i mødet den 13. marts 2013, men deltog i mødet den 20. august 2013. Til sidstnævnte møde, hvori også blandt andre Boris Frederiksen og Gunvor Happe deltog, var fremsendt en ny tabsopgørelse, der gik i retning af erstatning. Der blev forevist powerpoints, hvor BEC's krav var opdelt i tre hovedgrupper. Der blev stillet supplerende spørgsmål, men Boris Frederiksen havde ikke haft lejlighed til at sætte sig ind i detaljerne. De efterfølgende spørgsmål vedrørende tallene og den systemmæssige opgørelse skulle rettes til BEC, mens de øvrige spørgsmål skulle rettes til advokat. Der var ingen forhandlinger eller i øvrigt forhandlinger i anden sammenhæng.

Alice Grünfeld har forklaret blandt andet, at hun er chefjurist hos BEC med en fortid frem til 2007 som advokat hos Bech-Bruun. Hos BEC har hun arbejdsopgaver med leverandørstyring og som juridisk chef. Hun har været med inde over aftalegrundlaget for NFIT og fusionsplanerne mellem BEC og SDC. Det skulle være en langsom fusion, men den blev ikke til noget. Hun var også inde over aftalen med JN Data i 2010 og skrev aftalen, ligesom hun var inde over aftalen med Nykredit. Samtlige it-aftaler skal risikovurderes af hende, og hun

har udfærdiget standardaftalen. Også kundefaftaler over 500.000 kr. vurderede hun. Hun er inde over alle medlemsaftaler om indtræden og udtræden.

Der blev ikke udfærdiget traditionelle og skriftlige aftaler med medlemmerne/kunderne i forbindelse med udvikling, men projektdokumenter. Det var tilstrækkeligt med et mere overordnet set up. Det giver selvfølgelig altid grund til overvejelser, når man samler konkurrenter, og således har man beskrevet et governance set up – de overordnede overvejelser. Hun var med i formaliseringen, når et projekt skulle i gang, men ellers var det ikke noget, hun var med i.

Oversigten over servicekunder (ekstrakten side 3676) har hun udarbejdet. De er opgjort med en bagatelgrænse på 1 mio. kr. i årlig omsætning. Ingen er full-servicekunder, men nichekunder, der ikke skal tage fra alle hylder, men godt kan vælge det. På bilag 207 er ingen full servicekunder. Samtlige banker har gennem BEC forbindelse til Nationalbanken og betaler lidt for det. Nykredit er efterfølgende blevet medlem. Der er udgået 11-15. Der er kommet 7-8 servicekunder til. Der er nogle sparekasser, som ikke er servicekunder, men er med i forbindelse med overtagelse af andre BEC-kunder, f.eks. Sparekassen Lolland og Sparekassen Fåborg.

Servicekunder og medlemmer kommer ind i BEC på to forskellige måder. Servicekunder får først et prisoverslag, og derefter indgås efter forhandling en it-aftale. Medlemmer skal tilslutte sig vedtægterne og de generelle forretningsvilkår, som således ikke er til forhandling, men er et tvungent aftalegrundlag, der altid udsendes af BEC's administrerende direktør.

Servicekunder foretager ikke indskud, men enkelte, måske 5-8, har indbetalt depositum. Alle medlemmer har betalt indskud, nogle over en indkøringsperiode, men ellers på en identisk måde over tid. Der er ikke krav om en minimumsomsætning for servicekunder, men hvis der er etableringsomkostninger, skal de indregnes i prissætningen i de følgende tre år, og på den måde kan der siges at være tale om en minimumsomsætning. Servicekunder deltager ikke i udviklingsomkostningerne, men nogle har været inde over som værkstedsbank. De vil gerne sidde tæt på beslutningerne, men har kun gjort det i et tilfælde. Servicekunderne er ikke i investeringskomiteen. Servicekunderne er med til at udforme, men deltager ikke med pengene til at sætte i værk. De helt små kunder har samlet deres interesser.

BEC har banker med under 10 medarbejdere, og de præger jo ikke, andre gør imidlertid. Det ses ikke, at nogle små medlemmer føler sig kørt over. Hvis BEC ikke leverer varen, er der ikke forskel mellem medlemmer og servicekunder. BEC er omkostningsbaseret, og derfor kan de ikke rejse et erstatningskrav. Der er aldrig sager med medlemmer. For servicekunderne gælder dansk rets almindelige erstatningsregler, men med et maksimum.

Nykredit Bank er en af de store servicekunder. Derimod var der mindre omsætning med realkredit, som får direkte fra JN Data. BEC havde en armlægning, hvor det var vigtigt at holde på Nykredit som den største kunde. Det var lige i begyndelsen af finanskrisen, og Nykredit var i færd med at skabe deres eget som Nordea og Danske Bank. Det ville være et voldsomt tab at miste Nykredit, som derfor skulle fastholdes. For ikke at binde sig til store beløb, indgik BEC og Nykredit ved forhandlinger, hun deltog i, en aftale om en omsætning på 450 mio. kr., som Nykredit ville lægge i løbet af 5 år. 350 mio. kr. ville også have været godt. Derved var BEC sikker på en stor kunde i en længere årrække. Da Nykredit havde købt Forstædernes Bank, skulle banken betale 110 mio. kr. i udtrædelsesgodtgørelse, og det ville Nykredit ikke. Hvis Nykredit strategisk ville binde sig for længere periode, så var BEC mere interesseret i det end de 110 mio. kr. Hvis der ikke blev aftaget for vist beløb, ville det få konsekvenser. Et depositum på sammenlagt 135 mio. kr. skulle fortsat være der. Omsætningen fra Nykredit var i 2011 på 155 mio. kr. Det var en kommerciel aftale, der blev indgået, hvor indskuddet blev gjort til et depositum for Nykredit.

Første gang hun hørte om sagen, der førte til aftalen af 21. marts 2011 (ekstrakten side 4910) op til rammeaftalen mellem BEC og Finansiell Stabilitet, var den 10. marts 2011. Da var aftalen reelt forhandlet mellem BEC's administrerende direktør og Finansiell Stabilitet. Aftalen af 21. marts 2011 var nærmest et letter of intent. Aftalen, der ikke er fremlagt under nærværende sag, fylder 10 sider og indeholder ret mange detaljer på det tekniske niveau. Allerede fra 2010 blev det drøftet, om der eventuelt skulle indgås en rammeaftale. Den indgåede rammeaftales pkt. 10.6. (ekstrakten side 4220) har sammenhæng med Eik Bank og var en kommerciel deal. De færøske banker ønskede at samle sig et sted, og de gik til SDC. Eik Bank skulle betale 22 mio. kr. i udtrædelsesgodtgørelse og havde allerede betalt 18 mio. kr. heraf. Max Bank gik ned i efteråret 2011. Der blev udfærdiget en kortfattet tilslutningsaftale til rammeaftalen. Kort efter fik BEC udtrædelsesgodtgørelsen betalt.

Bilaget med leverandøraftaler med længere binding 2015 (ekstrakten side 4888) har hendes medarbejdere udarbejdet. Bilaget er også karakteristisk for 2011. Leverandørerne vil gerne have en omsætningssikkerhed, og typisk binder man sig i tre år. Nogle aftaler er længere, andre kortere. Aftalen med Microsoft er det reelt ikke muligt at afbryde, for den er selve hjertet og kan ikke skiftes ud fra dag til dag. Forudsigelighed er vigtig, og det indebærer en lang tidshorisont. JN Data er så at sige maskinrummet, deres DNA. BEC er absolut afhængig af Microsoft og IBM. Prissætningen sker i sammenhæng med tællværk og compliance, men BEC søger at opnå "All you can eat-licenser". Genforhandling sker typisk efter 2 ½ år, hvor BEC ser på kundemassen for den kommende 3 års periode, og om den stadig passer, og man binder sig i 3 år. Man betaler det samme, uanset om der er flere eller færre kunder. Typisk bliver kontrakterne billigere fra år til år forstået på den måde, at man for det samme beløb typisk får mere funktionalitet og altså mere for de samme penge. JN Data køber ind til alle tre datacentraler. I praksis tager det 1 år at gå fra en datacentral til en anden. Det er altså ikke blot at tage stikket ud.

Hun deltog i drøftelserne om, hvad SDC kunne opnå i besparelser, da Den Jyske Sparekasse indtrådte i BEC. Efter indtrædelsesaftalens pkt. 4.3. (ekstrakten side 5323) forventede BEC besparelser på 15 %. I foråret 2015 kunne SDC opgøre sit krav på udtrædelsesgodtgørelse, og det var på 76-77 mio. kr. fratrukket 2 ½ mio. kr. i besparelser. Hovedparten skulle BEC betale. Efter hendes erfaring måtte der være lidt omkostningsreduktion. Hun bistod Den Jyske Sparekasse og gennemgik SDC's krav linje for linje. Kravet endte med at blive på 73 mio. kr. Det blev således kun barberet lidt ned.

Hun har i sagen været med i hele forløbet og med til mødet i august 2013. Der var ikke forhandlinger på mødet, og man er aldrig nået til forhandlinger. Det var ikke "give and take" – kun faktisk afklaring. Der er ikke nogle tilkendegivelser om andet – altså forlig.

Når BEC den 9. februar 2011 (ekstrakten side 2011) overhovedet anmeldte et krav, når BEC i øvrigt mente, at der var sket et debtorskifte, var det, fordi man ikke var klogere dengang og gik ud fra, at når Amagerbanken gik konkurs, kunne der anmeldes et krav. Ingen stillede dengang spørgsmål ved det, og de var trætte og handlede pr. refleks. Det gik hen over hovedet på dem, at der henover weekenden var sket en overdragelse.

Niels Olsen har forklaret blandt andet, at han i dag er adm. direktør i Værdipapircentralen. I perioden 2008-2013 var han ansat i Finansiell Stabilitet, hvor han begyndte som økonomidirektør og siden fik ansvaret for datterselskaber og frasalg af grønne aktiver. I februar 2011 blev han underdirektør med ansvar for HR og it. Hans rolle i weekenden 4.-6. februar 2011 var at medvirke til, at Amagerbanken åbnede mandag morgen. Han var ikke med i forhandlingerne med BEC. Om rammeaftalen mellem BEC og Finansiell Stabilitet (ekstrakten side 4906), som han er medunderskriver på, kan som baggrund nævnes, at man ikke i 2008 troede, at der ville komme banker ind, men de næste tre år fik Finansiell Stabilitet en palet på 10 datterselskaber. Det var såvel banker på en BEC platform som banker hos SDC. I foråret 2011 fusionerede og spaltede banker omfattet af bankpakke I ned i 4 nye selskaber. De fik også bankpakke III-banker, herunder Amagerbanken. Der blev forsøgt med driftsmæssige synergier. Den aftale af 21. marts 2011 (ekstrakten side 4910), der henvises til i rammeaftalen, husker han ikke. Det var første gang, der blev skabt en sådan rammeaftale. Rammeaftalen lagde sig tæt op ad prisstrukturen for Roskilde Bank, dvs. medlemsprisen + 7 %. Der var ikke drøftelser om udtrædelsesgodtgørelser, og udtrædelsesgodtgørelsen vedrørende Amagerbanken blev heller ikke drøftet. Der var endnu ikke overvejelser om, at Amagerbanken skulle indtræde i den eksisterende aftale med BEC.

Da Fjordbank Mors blev overtaget i juli 2011 var han involveret i drøftelser med SDC. Aftalen med SDC var opsagt 6 måneder forinden, og der var en 3 års afviklingsperiode. De valgte at indtræde i aftalen, da det bedst kunne betale sig.

Forhandlingerne om rammeaftalen fra sommeren 2011 var et stykke tid undervejs, 4-5 måneder. Ultimativt deltog fra BEC Leo Svendsen, Simon Gabrielsen og Alice Grünfeld. Man så på det kommercielle med sammenhæng tilbage til Roskilde Bank. Man ville prøve at begynde på en frisk. Det var vigtigt med en grundig gennemarbejdning. Der var en ændring i koncernstrukturen, hvor 7 selskaber blev til 4 selskaber. Det passer meget godt, at dette blev offentliggjort den 7. februar 2011. Der var ikke overvejelser om at indtræde i aftalen, den eksisterende del af Amagerbanken havde med BEC. Foreholdt pkt. 7.3. (ekstrakten side 339) i den betingede overdragelsesaftale erindrer han ikke, om der var overvejelser om indtræden. Det giver mening, hvis der også i forhold til Amagerbanken var den samme klausul. De vurderede i weekenden kontrakt for kontrakt, om den var en nettoaktivitet, hvis den var det, blev den videreført, og ellers ikke. Foreholdt pkt. 18.5. husker han ikke, om Finansiell

Stabilitet er blevet orienteret. Det er almindeligt kendt for Finansiell Stabilitet med hele strukturen med BEC og herunder udtrædelsesgodtgørelsen. De havde jo også et godt samarbejde med BEC. De kendte det også fra andre banker, de overtog, og som var kunder i BEC, og der var da også afregnet for banker under bankpakke I. Han har deltaget i de løbende drøftelser, Finansiell Stabilitet havde med BEC også om udtrædelsesgodtgørelse i forhold til Amagerbanken. Den var som en del af omsætningen en variabel, de prøvede at forhandle ned. Tilsvarende drøftelser var der med SDC. Et udkast sendt oktober 2012 til Finansiell Stabilitet siger ham ikke noget. Med hensyn til Fjordbank Mors, der havde både SDC og BEC som platform, valgte de at fortsætte i den allerede eksisterende aftale med SDC, da det bedre kunne betale sig at blive. Efter 2 ½ år ville den gå i 0. BEC blev ”skoldet”. På spørgsmål om, hvorfor det ikke var på tale at konkursregulere i forhold til SDC og BEC, var det økonomisk optimering at lade SDC fortsætte. Det var en kalkulation, hvor den ene datacentral fik ydelser og udtrædelsesgodtgørelse, anden datacentral kun ydelser. Ved at opsiges blev udtrædelsesgodtgørelsen løbet af, og langsigtet forblev man ikke i SDC.

John Lundsgaard har forklaret blandt andet, at han er bankdirektør i Spar Nord. Siden 2015 har han været bestyrelsesmedlem i BEC. Indtil 2014 var han bestyrelsesformand for SDC, hvori han indtrådte som medlem af bestyrelsen i 1994. Spar Nord deltager i en datacentral, selvom det er besværligt, fordi banken ikke har råd til sin egen datacentral. De søger stor-driftsfordele. Der er fælles indkøb, og hovedsigtet er at skaffe sig rabatter. Det gælder både på driftssiden og udviklingssiden, og sidstnævnte giver vanlig forsyningssikkerhed. De er konkurrenter, der arbejder sammen. Datacentralerne har indbyrdes et konkurrencemoment. Datacentralerne går ikke ud på at tjene penge, men er non profit. De er ude på at drive effektive virksomheder. Helt på samme måde er det med Bankdata og SDC, nemlig at levere noget så billigt som muligt. Datacentralerne kan kun dårligt få kunder uden for den finansielle sektor. Man prøvede i SDC at levere til andre, og det gik ikke godt. Man tænker anderledes i den finansielle sektor og har et højere sikkerhedsniveau, som andre ikke vil betale for. SDC har kun marginalt servicekunder, fordi man leverer it til banker. Man har holdt sig fra tilbud til forsikringselskaber, for det giver ikke andet end ballade. Det er en enkel filosofi. En anden filosofi er, at de væsentligste medlemmer skulle være aktionærer med ensartede interesser.

Hos BEC skal kunderne aftage alle ydelser, mens det hos SDC er 90 % af omsætningen det foregående år. Baggrunden er, at der skal være en forudsigelighed bl.a. for at kunne opnå

rabatter hos leverandørerne. Der er binding af kunden, men også binding for datacentralen med undertiden lange kontrakter. Der er et opsigelsesvarsel hos SDC på 3-4 år, og det bliver håndhævet, som det har været tilfældet for f.eks. Fionia Bank, EBH og Spar Nord. Der er en udtrædelsesgodtgørelse, fordi SDC som de andre datacentraler har indgået lange aftaler – 5-7-10 år. Så når en kunde går, må der ske en tilpasning med en tilsvarende tilpasningsperiode, da der jo er medarbejdere og bygninger o.m.a. Det er naturligvis afgørende, hvor stor kunden er, men samme effekt vil mange små kunder kunne give. Alle bliver behandlet ens i SDC, for det er vigtigt at overholde reglerne for at skabe tillid.

Store og små medlemmer deltager ikke lige meget i udviklingsarbejdet, og det er fortrinsvis de store virksomheder, der deltager mest. De små virksomheder er ikke så fleksible. SDC har kunder med helt ned til 3-5 medarbejdere. Når et medlem går, kan det ses, at jo større medlemmet er, jo mere falder forretningsudviklingen. Ved fratreden reducerer SDC for den faktiske besparelse – normalt 5-8 %. Mere kan der ikke spares, fordi man som dataselskab er bundet op på kontrakter. Det er svært at spare på en kvadratmeter bygning. Hos SDC aktiveres udviklingsomkostningerne og afskrives typisk over 5 år, og normalt er der afskrevet over 3-5 år. Der betales for udviklingsomkostningerne efter 1-1 ½ år og derefter i de næste tre år. Som medlem kan naturligvis vælges at blive i en del af de tre år. Man har været med til at bestille, og hvis man ikke kom til at betale, skulle andre have gjort det. Ideen med afskrivningsperioden er, at der kan ske tilpasning af virksomheden, og tilpasningen tager en del tid. Udtrædelsesgodtgørelsen bliver indtægtsført over flere år for at vise et retvisende billede. Hvis ikke udtrædelsesgodtgørelsen havde været der, skulle der i stedet have været tæret på egenkapitalen eller være foretaget prisstigninger. Et almindeligt medlem og et medlem på vej ud har ikke de samme interesser. Et medlem på vej ud vil gerne kunne gøre det så billigt og hurtigt som muligt. Der er nu ikke så meget at forhandle om, når et medlem er på vej ud, da medlemmet skal betale sin bid af udviklingsomkostningerne, og et medlem kan ikke bare gå dag 1, det tager typisk et år, for det er en stor opgave at konvertere.

Det var dårligt for SDC, da Spar Nord gik, men SDC har fået nye kunder fra Sverige og Norge, der har modsvaret nedgangen. De nye kunder har imidlertid slet ikke kunnet bidrage på samme måde til udviklingen. Der har været et udviklingsmæssigt dræn. Der bruges samme systemer i Danmark, Norge og Sverige. Det er vanskeligt og byrdefuldt at få nye kunder i Danmark. Typisk sker det som følge af fusioner. Der kan ikke bare flyttes fra en datacentral

til en anden, det har noget med forsyningssikkerheden at gøre. Det at konvertere fra en datacentral til en anden er en kæmpeopgave, som kan tage halvandet år. Der er også hensyn at tage til eksterne samarbejdspartnere som f.eks. Dankortleverandøren.

Jo større en kunde er, desto større kan rabatten for den pågældende være. Mest attraktivt var det, at Nykredit indmeldte sig i BEC, som derved blev et bedre selskab at være i. Han var med i drøftelserne om en fusion mellem SDC og BEC. NFIT var et konkret udviklingssamarbejde, som kostede 1 mia. kr. og havde en tilbagebetalingstid på 6-7 år. Det var det bedste fra to verdener, men der var også mange risici. Enten skulle det være i regi af BEC eller SDC, og der var plusser og minusser ved begge dele. Det at gå fra et system til et andet system kan tage 1 til 2 år. Alternativet var at gå ud og konkurrere. Det blev drøftet hen over sommeren 2014 i de to bestyrelser, og Spar Nord, Nykredit og Arbejdernes Landsbank gik i enrum. Man kunne imidlertid ikke få enderne til at mødes. Der kunne ellers være sparet 100-120 mio. kr. om året ved en fusion, og synergieffekterne var store.

Da Spar Nord Bank skiftede til BEC, havde man interesse i, at også andre skiftede til BEC, for så var der flere til at betale regningen. Calypso/capital market blev oprindelig påbegyndt i 2009, fordi det var et forretningsområde i vækst og undergivet en stadig regulering, og fordi man håbede at få en større andel. Konkurrenterne er udenlandske og danske pengeinstitutter. Det ville have været interessant, om Amagerbanken havde været med hele vejen. Det havde været betydeligt billigere, hvis datacentralerne havde købt systemet sammen. SDC opgav Calypso, og BEC gennemførte en skrabet version. Spar Nord er det eneste pengeinstitut, der skulle anvende Calypso, og de havde noget, de kunne leve med. Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken og Nationalbanken fortsatte også. Kundemassen var reduceret ganske markant. Calypso var ikke længere så attraktivt, og derfor arbejdede man kun videre på dele af det i BEC. Hvis en anden stor bank havde været med og altså flere til at dele, ville det have været en fordel. SDC prøvede at få nogle af afviklingsbankerne og havde en samtale med Niels Olsen, men strakte sig i øvrigt ikke langt for at få opgaven for Finansiell Stabilitet.

Han har med SDC's direktør deltaget i forhandlinger med formanden for Finansiell Stabilitet Henning Kruse Petersen om udtrædelsesgodtgørelse, herunder i forbindelse med Eik Bank. Det havde de altid. Henning Kruse Petersen sagde, at han havde en seksløber med kugler, men de sagde, at de kunne trykke på den røde knap. De forklarede Henning Kruse Petersen

om behovet for tilpasning. Derefter fik SDC sin udtrædelsesgodtgørelse. Og alle er blevet behandlet på samme måde. De er nået til forståelse med Finansiell Stabilitet om, at sådan var det. Det behandles ikke længere på bestyrelsesniveau, men klares på direktionsniveau.

Kurt Nørrisgaard har forklaret blandt andet, at han siden 2004 har været administrerende direktør i BEC. Tidligere har han været it-udviklingsdirektør i Nordea og vicedirektør i Unibank. Når ikke alle banker har deres egne it-afdelinger, er det, fordi de simpelthen ikke har råd til det, da det kræver stordrift. Alle andre end Nordea og Danske Bank er i data-centraller, og Jyske Bank nu i JN Data. Grundlæggende er der tale om en forening eller et fællesskab, hvor man støtter hinanden, og man løber ikke fra regningen for blot at overlade den til andre. En datacentral er en ydre skal om samarbejdet om EDB. Når der er så store forpligtelser, er der også principper for regningen. Det kan være op til flere hundrede millioner i flere år, hvor man har fået rabatter, og hvor der er udført systemudvikling. Alle har pligt til at aftage. Selve udviklingsarbejdet er også rent samarbejde, hvor man udvikler sammen, selvom hvert enkelt pengeinstitut sagtens kan differentiere sig og have forskellige hjørner. Alle bidrager om kravstillelsen i de enkelte projekter, hvad de kan. Det er mest bankmæssige krav, mens it-kyndige omsætter det til et system. Samarbejdet mellem bankerne er fællesnævneren. BEC skal facilitere processen i relation til, hvad man bliver enige om. Datacentralen giver volumen på drift og udvikling. Pengeinstitutterne skal vide, hvad økonomien er på lang sigt. Kun en mindre kreds kan bidrage med det bankmæssige, og de små er for små og kan ikke bidrage. De mindre rider på skulderen af de større, som stiller forretningsmæssig viden til rådighed. De små ville ikke være der, hvis BEC slukkede og lukkede, for så ville de små blive lukket. Undersøgelser viser, at hvis it'en ikke var der, ville banker blive lukket i løbet af en uge. Ydelserne er "need to have", og BEC er en non profit virksomhed, hvor der ikke oparbejdes overskud.

I det Rådgivende Udvalg deltager de ledende pengeinstitutter. De har de brede skuldre, men er også repræsenteret med vidende medarbejdere med en fællesskabsholdning. Bankerne vil gerne deltage i Rådgivende Udvalg, hvor man kan påvirke beslutninger og løsninger. Principielt kan de små blive "kørt over", men man tager udgangspunkt i fællesskabets bedste. Undertiden er der lidt byttemand, men man hører alle synspunkter og ender med konsensus og noget, alle kan være med i. Nykredit, der oprindeligt kom som realkreditkunde, blev medlem for nylig, men har været observatør for at sikre sig indflydelse på de få systemer, de

oprindeligt havde interesse i, og Nationalbanken er med som observatør for at sikre sig, at systemerne kan bruges. Amagerbanken var den fremmeste og lidt længere fremme på en række områder, såsom på erhvervssiden, udenlandske relationer og capital markets. Amagerbanken havde kunder, der brugte, hvad der ville være typisk i større banker. Når noget var besluttet i Rådgivende Udvalg, vidste man nogenlunde, hvad der ville lande af udgifter hos en selv.

Han har deltaget i alle bestyrelsesmøder siden september 2004. Bestyrelsen er domineret af de største, men der er også repræsentanter for de mindre, og de er repræsenteret af andre. I bestyrelsen taler man sig til rette langt hen ad vejen, men de store kan lægge tryk på, så det er vanskeligt at sige nej. Indtil 2008 var der ikke nogen, der udfordrede Knud Christensen, der fyldte rigtig meget. Han anså sig for og var særligt kvalificeret. Han havde sine meningers mod. Knud Christensen og Niels Valentin fra Roskilde Bank var tæt allierede. Op til finanskrisen gik det godt for pengeinstitutterne, og derfor blev der investeret kraftigt. Udsigten var næsten uendelig, og derfor skete det aggressivt på et højt niveau f.eks. i bygninger. Jørgen Brændstrup var på samme niveau. Han var sikker på, hvad der skulle satses på, og gik langt ned i detaljen. Som Knud Christensen interesserede han sig for det handelsmæssige, kredit og valuta, som er erhvervsprægede emner. På den erhvervmæssige side er der mere kompleksitet end på privatsiden, og derfor er det også dyrere her at udvikle it-systemerne og siden "drifte" dem, dvs. køre dem. Ikke alle havde brug for erhvervssystemerne, herunder de små pengeinstitutter med kun et lille forbrug. De største koncerner, f.eks. Spar Nord og Arbejdernes Landsbank, skulle kunne matche Danske Bank og Nordea, ellers ville de miste kunden.

Der var fuldstændig enighed i 2007 om at aktivere udviklingsomkostningerne og ændre afskrivningsprincipperne. Knud Christensen og Niels Valentin Hansen mente, at pengene havde det bedst i pengeinstitutternes lommer. Når BEC skulle lægge ud, fik man gearret sin bank. Det var rart med kapital til kunderne. På illustrationerne (ekstrakten side 2690) fremlagt på bestyrelsesmødet den 3. oktober 2007 er gabet udtryk for, at BEC lagde ud, og medlemmerne fik først regningerne, når projekterne var færdiggjort. Derved kunne bankerne yderligere gear. Derved opstod underskud, da det jo ikke kunne lade sig gøre ikke at betale leverandørerne. BEC havde kun en smule likviditet til at dække underskuddene, og derfor

måtte BEC belåne ejendomme og trække på en kassekredit, og det var nyt. På generalforsamlingen skete der en forhøjelse af indskuddet, og det var med til at få det noget på plads.

Servicekunderne kunne gå til alle tre datacentraler, og faktisk havde de på nær Bank Santander ikke noget alternativ. 9 af 10 servicekunder endte hos BEC, der hele tiden har haft fokus på nye kunder, for jo mere volumen desto bedre.

BEC-oversigt (ekstrakten side 5676) over servicekunder med angivelse af visse vilkår (efterår 2015) vedrører kunder, hvoraf ingen aftager alle BEC's produkter. Det er i høj grad nicheaftagere, f.eks. nogle svenske kunder, som giver ekstra volumen. Sådan har det altid været. Når de ikke bliver medlemmer, skyldes det, at de i så fald skal aftage alle produkter, de skal have, fra BEC og "committe" sig bredere. Servicekunderne deltager meget sjældent, det hører virkelig til undtagelserne, i udviklingsarbejdet. BEC har servicekunderne for at få så megen volumen som muligt. Prissætningen sker på markedsvilkår på BEC's foranledning. Eksempelvis var oversigtens bank nr. 51 SEB langt fremme på kapitalforvaltningsområdet, corporate assets.

Nykredit var først med på medlemslignende vilkår. Nykredit fik flere bankprodukter og fik et hop op, da Nykredit erhvervede Forstædernes Bank og blev en ret stor spiller. Nykredit havde sine egne planer og ville gerne være den nye Danske Bank. Nykredit havde også musklerne dertil og lagde et voldsomt pres på BEC ved at angive, at man måske ville gå selv. BEC lagde arm med Nykredit. For BEC var det vigtigt at holde fast i omsætning, og Nykredit havde jo overtaget Forstædernes Bank. Det var vigtigt med en aftale med Nykredit for at kunne sælge til andre. BEC ville have udviklingskraft. Spar Nord betingede sig, at Nykredit blev optaget i BEC. Forlod Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken og Nykredit BEC, var spørgsmålet, om der herefter var kraft til drive datacentralen.

Nationalbanken var ikke medlem af BEC, fordi Nationalbanken ikke ville eje flere sektorselskaber. Banken brugte oprindeligt kun en delmængde og var også derfor ikke medlem. BEC kunne godt have ønsket sig, at banken betalte lidt mere, men banken gav en blåstempling. Bankens krav løftede niveauet, og man bliver ikke bedre end de krav, man møder.

Servicekunderne har 12 måneders opsigelse, og det er virkelig svært for dem at skifte data-central, når de har fået adgang til driftssystemer m.v. Servicekunderne betaler efterhånden hver brugt time. Aftaler med tredjeparter skal servicekunderne også kunne honorere. BEC lægger ikke pengene ud, hvis BEC gør, skal BEC have en lang aftale.

Når medlemmerne skal aftage alt, hvad de skal bruge, fra BEC, er baggrunden, at man har været enige om at investere og definere de behov, man har sammen. Man skal stå last og brast, og det skal de andre medlemmer kunne regne med. Det er meget, meget sjældent, at der er givet dispensationer, f.eks. har Midtbank og Handelsbanken fået det med billigelse af Finanstilsynet, fordi det var enklere og hurtigere i en periode at købe hos andre. Forstædernes Bank og Amagerbanken havde ikke dispensationer, så vidt han husker.

Der blev ikke indgået formelle kontrakter, når udviklingsprojekter skulle sættes i gang, men der lå oplæg, så deltagerne kendte vilkårene.

Siden finanskrisen i 2008 har der været tre sparerunder. Første runde på 125 mio. kr., hvor 22 medarbejdere blev afskediget, var den letteste, for da var der mest fedt på kroppen. I efteråret 2010 blev 90 personer afskediget. Det var dybt alvorligt. Forinden havde man holdt lidt igen med ansættelse af nye. En fusion mellem SDC og BEC var muligvis også på trapperne. Man håbede på synergi. I efteråret 2011 blev 48 medarbejdere afskediget, og det gjorde simpelthen så ondt. Det var dygtige medarbejdere, der blev afskediget. Det var tredje gang, og man skar ind til benet og rakte ind i selve kulturen. Det lagde et voldsomt psykologisk pres i huset, og BEC lider stadig under det. De valgte at skære så hårdt som muligt, fordi ledelsen ikke kunne komme igen med afskedigelser. Han husker ikke præcist, hvor mange de var, men det var omkring 400, så de gik 48 ned fra 400. Tidligere var de over 8-900 inklusive konsulenter. Der er ingen nytte af medarbejdere, der bliver afskediget. Man kan ikke have hængemuler gående, og så er der ingen, der i arrigskab lægger fejl ind i systemerne. Man sparede også ved at outsource.

Hvis der skulle skiftes fra en datacentral til en anden datacentral, ville datacentralerne have hver sit sæt af kontrakter og f.eks. forskellige leverandører. Der var lange opsigelsesvarsler og udtrædelsesgodtgørelse. Princippet var, at andre ikke skulle bringes i uføre, når man havde været med til at bestille. Man havde haft gavn af de lange leverandørkontrakter. Ingen ville

turde gå ind eller gøre ret meget, hvis der ikke var vished for, at andre var med til at betale regningen.

Ved den sidste sparerunde var den grønne del af Amagerbanken solgt til Bank Nordik. Der var en aftale indgået med SDC, men der var endnu ikke sket en konvertering. Den skete i begyndelsen af 2012. Man turde dog godt afskedige 48, idet man sagtens kunne klare udkonverteringen, da den grønne del var forholdsvis simple kunder at håndtere. Man kunne også ansætte nye, og alle vidste, at det nu drejede sig om overlevelse for virksomheden. Når der mistedes 100 mio. kr. i omsætning, forsvandt der kun for 42 mio. kr. omkostninger, sådan som det fremgår af tabel 2 (ekstrakten side 3563) til referatet af BEC bestyrelsesmødet den 17. november 2011, idet der stadig skulle de samme systemløsninger med den hidtidige bredde til. BEC skulle også have ansatte, der forstod sig på udviklingsdelen, og man hang på eksterne forpligtelser, som f.eks. IBM., i typisk 3-5 år. Hvis et stort medlem forsvandt, kunne det true BEC, og det blev drøftet, at jo større medlemmet var, desto mere livstruende ville situationen være, og så ville de andre pengeinstitutter kunne være nødt til at skynde sig af sted til en anden datacentral. I 2013 kom Den Jyske Sparekasse til som nyt medlem, og i 2014 blev Fynske Bank nyt medlem. Det var en spejling af, at når nogle kunder gik, skulle andre ind, fordi BEC havde jo omkostningerne i forvejen. Hvis medlemmer går, kan det blot dreje sig om kroner, men da et stort medlem er med til at trække udviklingen, er det ikke ligegyldigt, om det er et stort eller lille medlem, der går, ligesom det også betyder noget for omdømmet.

Det er svært for en kunde at flytte fra en datacentral til en anden, og ikke mange pengeinstitutter tænkte i perioden 2008-2011 på at skifte datacentral. Efterfølgende har pengeinstitutterne tænkt på, hvor de kunne få den bedste ydelse. Andre kunne se, at BEC havde effektiviseret, og vidnet har været rundt til mange pengeinstitutter for at fortælle herom. Et skifte inden for it er som en hjerteoperation. Alt – selv adgangskort m.v. – skal skiftes i den pågældende bank. Det kræver lang forberedelse og en kæmpeoperation. Det er virkelig komplekst.

Hos andre datacentraler betaler man i forhold til BEC det dobbelte eller mere end det dobbelte i udtrædelsesgodtgørelse. Hos Bankdata skal man betale 5 års omsætning. For Jyske Bank svarede det til 2 mia. kr. Hos SDC kan man over 3 år ”sidde” sin udtrædelse af. Spar Nord

skiftede trods alt efter tidligere at have set BEC's systemer, men betingede sig indtræden af Nykredit.

BEC har ikke bare kunnet hæve priserne, fordi bankerne så ikke ville være konkurrence-dygtige. Man konkurrerer trods alt med Nordea og Danske Bank, og det ville være imod hele ideen om, at man var sammen om at skabe tryghed. Og man solgte ikke uden for den finansielle sektor, for det havde BEC ikke forstand på. BEC var kun på områder, hvor man i forvejen havde kompetencer. Derfor beskæftigede BEC sig heller ikke med lønsystemer.

Med hensyn til fusionen mellem SDC og BEC via NFIT skulle der konverteres fra et system til et andet, og business casen ville være en tilbagebetalingstid på 6-7 år. På det tidspunkt i finanskrisen turde ingen "committe" sig til et så langt tidsrum. Der var mange spørgsmål, herunder om der skulle arbejdes med nordiske kunder eller ikke. Der var mange ting, der skulle lykkes, men det blev altså desværre ikke til noget.

Ved konvertering skal rigtig mange eksterne interessenter også have konverteret deres systemer. Ting skal kobles sammen på et bestemt tidspunkt. Noget kan gå galt, og et andet tidspunkt må så findes, hvilket kan være vanskeligt. Et eksempel herpå er den grønne del af Bank Nordik, hvor BEC måtte gøre en stor indsats.

Calypso, capital market, består af 1) front office med registrering af kundernes handler med aktier, valuta og terminsforretninger, 2) middle office med overvågning af risici på det samlede kreditmarked, dvs. markedsfluktationer, og 3) back office for afvikling af aftalerne, f.eks. kursdato. Det satte man på it, hvad der var et klart forretningsmæssigt behov for, men krisen gjorde, at risikovilligheden forsvandt i pengeinstitutterne. Nationalbanken stod af. Banken betød noget på nogle af områderne, og selvom banken havde færre transaktioner, så var den til gengæld så meget desto større, og dertil kom, at banken tog sig af meget selv. BEC videreførte en skrabet model, fordi pengeinstitutterne sektormæssigt havde behov for løsningerne, så der var ligesom ikke nogen vej tilbage. Fra SDC's side var der ikke så meget pres på. Der blev foretaget en nedskrivning på 200 mio. kr., fordi man ikke fremtidigt kunne honorere udgifterne. Efter krisen bruges systemet igen, idet en tsunami af lovkrav m.v. har gjort det nødvendigt. Barren har flyttet sig.

BEC ydede ambulancehjælp til Amagerbanken hen over weekenden begyndende fredag den 4. februar 2011. Der kom en opringning fra Henning Kruse Petersen, der oplyste, at det nu var ultimativt besluttet, at Amagerbanken skulle overdrages til Finansiell Stabilitet. Kruse Petersen sagde ikke noget om udtrædelsesgodtgørelse. Heller ikke i forbindelse med Fjordbank Mors havde der været et forvarsel. AMBK 2011 forsøgte ikke at videreføre forholdet til BEC, som BEC nok havde accepteret, hvis det blev på nogenlunde samme vilkår, sådan som det var tilfældet for f.eks. Roskilde Bank, hvor BEC blev dækket ind, men sammensat på en anden måde herunder en lidt længere kontrakt. Han prøvede at holde på den grønne del af Amagerbanken og tilbød en god pris til Janus Petersen fra Bank Nordik, men det lykkedes ikke. Janus Petersen sagde, at de holdt fast ved SDC, selv om han egentlig var positiv.

Vidnet var ikke involveret i aftalen, der i forbindelse med Finansiell Stabilitets overtagelse af Eik Bank skulle reducere udtrædelsesgodtgørelsen med ca. 5 mio. kr. til 17 mio. kr. i 2010, men samtidig med kompensation i form af øget omsætning i 2011 (ekstrakten side 3263).

Regnskabsmæssigt blev aktiver afskrevet over 3 år, men derefter blev det ikke gratis, for der skulle betales for driften, herunder support og forvaltningen, om end der blev et skift i prisniveauet.

Medlemmerne betaler mindre end servicekunderne, der betaler fuld pris, men udviklingsværktøjerne betales der jo også for, og medlemmerne "committer" sig på forskellige måder, bl.a. på driften ved meget lange aftaler. Udviklingsværktøjerne bruges på flere projekter og også langvarigt. Amagerbanken havde behov i relation til valuta, handel på depot, betalingsformidling og kreditproces, og store dele heraf havde også Arbejdernes Landsbank, Handelsbanken, Vestjysk Bank, Roskilde Bank og Forstædernes Bank behov for. For servicekunderne kunne der også være et behov. Servicekunderne købte langt hen ad vejen allerede udviklede projekter.

Som det fremgår af referatet af BEC's bestyrelsesmøde den 17. november 2011 (ekstrakten side 3561 og 3565) var prisstigninger det sidste tiltag til at sikre balance mellem indtægter og omkostninger. Det var det sidste tiltag, fordi det ville nedsætte pengeinstitutternes konkurrencekraft, og det ville være lige før lukke og slukke niveau, da man var nødt til en prisstigning på 15 %, og det niveau måtte ned. Forsvandt der pengeinstitutter, skulle de øv-

rige betale for i en begrænset periode at holde væksten kørende. Hvis andre flyttede, var det et afviklingsscenarie, der kom på tale.

Hvis nærværende sag tabes, er det de øvrige medlemmer, der skal betale enten ved engangsbetaling eller over en periode.

Gert Rinaldo Jonassen har forklaret blandt andet, at han kom ind i BEC's bestyrelse i 2006. Siden 2009 har han været formand for bestyrelsen. Han kom ind i Rådgivende Udvalg i 1994 og sad der til 2004, hvor han trådte ud, da han blev ordførende direktør i Arbejdernes Landsbank, der er en af Danmarks største banker. Siden 1993 har han haft kendskab til BEC både som bruger, dvs. på banksiden, og som medlem af Rådgivende Udvalg. Man deltager som medlem i en datacentral for at kunne anvende it-løsninger, som er meget dyre at drive, for så er der flere til at dele regningen, og i en datacentral er der rigtigt mange til at dele regningen. Samtidig er der noget forretningsudvikling, og der er stor bredde i udviklingen, når der er flere input. BEC stillede med programmører, medens han kunne komme med bankinput. Et fællesskab giver en vis kompleksitet, som er til at leve med, når det til gengæld giver en lavere pris. BEC er en volumenforretning både på driftssiden og på forretningsiden, og mængden af banker giver volumen som de største banker. Det er ikke lykkedes at fusionere de tre eksisterende datacentraler. BEC drives på non profit basis, og man forpligter sig til at aftage fra BEC's hylder. BEC er en ydre skal om et fællesskab, og det giver fordele og ulemper at melde sig ind i fællesskabet. Det giver klart en lavere pris. Servicekunderne betaler markedsprisen – typisk 5-10 % oveni medlemsprisen, fordi disse kunder ikke har samme forpligtelser. Medlemmerne får til kostprisen og således til en lavere pris, men har altså også forpligtelser. Foreholdt vedtægternes § 27, sidste stykke (ekstrakten side 309) om en bemyndigelse for bestyrelsen til at nedsætte udtrædelsesgodtgørelsen i forbindelse med begivenheder, der indebærer en rekonstruktion af et medlem, mener han, at bestemmelsen muligvis har været anvendt, da Forstædernes Bank blev overtaget af Nykredit, hvor der blev aftalt en bunden omsætning på ca. ½ mia. kr. over 3 år. Ellers skulle Forstædernes Bank have betalt udtrædelsesgodtgørelse.

I Rådgivende Udvalg er repræsenteret de samme pengeinstitutter som i bestyrelsen. I udvalget sidder typisk personer, som sidder med it i bankerne. Det er ønskværdigt at deltage i Rådgivende Udvalg, da det er der, det beslutes, hvilke projekter der skal igangsættes.

Samtidig ved man, at en del af regningen kommer til at lande hos en selv. Amagerbanken med 150.000 kunder, som var bestyrelsesformandens bank, var en af de toneangivende i Rådgivende Udvalg. Knud Christensen, Ottosen og Langeland var styrende. Amagerbanken var en "driver" på rigtig mange it-løsninger, ligesom Forstædernes Bank og Roskilde Bank var meget aggressive på en mindre del. Arbejdernes Landsbank var med sine 300.000 kunder en meget privatorienteret bank, og privatkunder giver mange transaktioner. Amagerbanken havde mange erhvervsmæssige kunder, og Amagerbanken var derfor mere avanceret end Arbejdernes Landsbank med dennes mange transaktionskunder. Dengang havde Arbejdernes Landsbank 10 fuldtidsansatte, der arbejdede hos BEC, i dag er der en del flere. Det gjorde en forskel, at Amagerbanken forsvandt. Roskilde Bank og Amagerbanken var trækdyr.

Bestyrelsen er et sted, man finder løsninger. Alle kan være med i bestyrelsen. Der blev ikke stemt, men man fandt ud af, hvad der var behov for. Amagerbanken fyldte det hele i bestyrelsen. Foruden Knud Christensen sad Preben Knudsgaard fra Vestjysk Bank og Niels Valentin Hansen fra Roskilde Bank på beslutningsprocessen. Vidnet fik fodfæste i bestyrelsen i 2007, og i 2008 pegede Knud Christensen på vidnet som næstformand. Vidnet blev formand i 2009.

Før finanskrisen indtraf i 2008 følte man, at man kunne det hele. Man fik en stor sum fra Totalkredit. Der var et meget øget behov for it-systemer, og BEC investerede massivt. Allerede da Jørgen Brændstrup blev indvalgt i bestyrelsen, var Amagerbanken i vanskeligheder. Derfor faldt styrken. Man var nødt til at spare. Næstformanden Frank Vang-Jensen var en benhård økonomimand. Også Jørgen Brændstrup rettede ind på at spare. Medlemmerne begyndte at få det svært. Det var en svært uheldig beslutning, da man i 2007 ændrede regnskabsprincipper. Der var i oktober 2007 mange diskussioner i bestyrelsen (ekstrakten side 2690). Knud Christensen mente, at den eneste rigtige vej var, at der først skulle betales, når man fik nytten. Ellers skulle der opkræves "upfront", dvs. et engangsbeløb på forhånd, mens alternativet var at ændre regnskabsprincipper. Knud Christensen fandt, at pengeinstitutterne sagtens kunne leve med en større it-regning senere. Efter 3-4 år ville indtægterne indhente omkostningerne. Man skubbede blot regningen til et tidspunkt, hvor der var en større omsætning. Opfattelsen var, at pengene havde det bedst i bankernes egne lommer. Alt skulle ud at arbejde. Kapitalinskuddet var et aktiv i bankerne. Udtrædelsesgodtgørelsen var man aldrig i tvivl om.

Servicekunder har man haft fra sidst i 1980'erne, efter at Kronebanken væltede i 1984-85. Arbejdernes Landsbank gik fra ca. 15 % til næsten 30 %. Man prøvede at få andre ind og flere til at bære fundamentalsomkostningerne. Man prøvede at få Nykredit til at gå fra servicekunde til medlem. Det var vigtigt at holde på Nykredit, der jo også havde Totalkredit, og også at Nykredit blev hos BEC efter at have overtaget Forstædernes Banks omsætning. Nykredit ville imidlertid ikke være medlem og herunder at skulle acceptere udtrædelsesgodtgørelse samt aftage samtlige ydelser. Det virkede, som om Nykredit var ved at blive en stor bank og ville begynde på sit eget fundament. Nykredit kunne godt leve med at have tre års omsætning hos BEC, men altså ikke leve med at skulle betale en udtrædelsesgodtgørelse. Nykredit blev servicekunde i stedet.

Et pengeinstitut kan opsiges og sidde udtrædelsesgodtgørelsen af i løbet af 5 år. BEC kan så i denne periode tilpasses.

Pligten til at aftage det hele fra BEC har man, fordi man i et fællesskab skal spille sammen om løsningerne, og fordi flere må deltage, når man skal have et bredt fundament af it-løsninger. Når man er i et fællesskab med en total palet, så må man også betale for noget, man kun har lidt brug for.

Vidnet har været inde over alle tre sparerunder i BEC senest den i efteråret 2011. Der var mange diskussioner om, hvordan man kunne holde fællesskabet flydende. På et tidspunkt var der ikke muskler til at lave noget. Priserne kunne imidlertid ikke sættes op, for så ville medlemmer og servicekunder finde andre datacentraler og leverandører.

Forevist en tabel fra et bestyrelsesmøde den 17. november 2011 (ekstrakten side 3563) kan han bekræfte, at en nedgang på 100 mio. kr. i driftsomsætningen kun vil medføre en reduktion i omkostningerne på 42 mio. kr. Det var ikke muligt at spare mere. Det er rigtigt, at nye aftagere kunne bruge platformen, og nogle ting skulle være der i forvejen. Hvis ikke servicekundeomsætningen havde været der, ville BEC have været truet. Der skulle også være en bedre platform at stå på, og omsætningen skulle øges som følge af f.eks. nye lovkrav, der kostede 150 mio. kr. om året. Derfor kunne nye aftagere godt gives en kunstigt lav pris i 3-5 år, som i tilfældet Spar Nord Bank, og det var med til at dække udtrædelsesgodtgørelsen.

Prisstigninger var det sidste, der kunne komme på tale, for det ville stille de øvrige datacentre stærkere, og flere medlemmer ville flytte. Da Amagerbanken forsvandt i 2011, forsvandt også en omsætning på 67 mio. kr. Man kunne ikke bare lade de andre medlemmer betale, altså tørre regningen af på andre, for så ville de forsvinde. Det var en nedadgående spiral.

Da SDC og BEC forsøgte at fusionere, var det for at skabe en større medlemsskare og lavere indkøbspriser samt tilføre forretningskraft. Sidst i efteråret 2008 havde man også forsøgt at fusionere med Bankdata, som imidlertid havde nogle ikke spiselige krav. Det hele viste sig at være for kompliceret. Man gik sammen om et Capital Market-system (Calypso), som havde været diskuteret siden 2003-04, og som navnlig Amagerbanken og Forstædernes Bank havde stillet krav om. Det var et projekt til samlet 1½ mia. kr. over 7 år. Det var imidlertid vanskeligt at flytte fra den ene datacentral til den anden, og Boston Consulting Group var inde over at se på mangler hos henholdsvis SDC og BEC. Det var et projekt til foreløbigt et par hundrede mio. kr., BEC ellers aldrig ville have sat i værk.

Da Spar Nord Bank i 2014 skiftede fra SDC til BEC, havde BEC et ønske om flere medlemmer. I løbet af 2014 var man ellers med SDC blevet enig om en ny model, men SDC, der ville være nordisk, ønskede mere forhandlingstid, og i september 2014 opgav man en fælles løsning. Reelt finansierede BEC udtrædelsesgodtgørelsen fra SDC. Det er kompliceret at konvertere fra en datacentral til en anden, og f.eks. kostede det i tilfældet Spar Nord Bank i mandetimer 100 mio. kr.

I 2011 var det vanvittigt svært at tiltrække nye kunder. BEC stod ikke stærkt. Anders Dam fra Jyske Bank følte, at var for ustabil hos BEC. De små pengeinstitutter havde de samme overvejelser. Nykredit og servicekunderne sad løst. Det var kompliceret at tage kunder fra Bankdata. For Østjysk Bank måtte der betales 5 års upfront, og det er næsten prohibitivt.

Foreholdt referat fra BEC's ekstraordinære generalforsamling den 13. november 2008 (ekstrakten side 2908), hvor vidnet redegjorde for et ønske – fra politisk side, fra Nationalbanken og fra Finanstilsynet – om, at datacentralernes udtrædelsesgodtgørelser ikke skulle være hindrende for sammenlægninger, har han fortsat svært ved se, at man leve med under 2 års omsætning. I dag er udtrædelsesgodtgørelsen på 2½ års omsætning. BEC har den mest lempelige udtrædelsesgodtgørelse for, hvordan man kan komme ud uden at påføre tab. Dette

er den økonomiske bund, der overhovedet vil kunne leves med. En anden løsning måtte forudsætte en ensartethed gældende for alle datacentraler. Det var før Finansiell Stabilitet kom på banen. Arbejdernes Landsbank købte 5 filialer ud af Roskilde Bank, og andre overtog resten af filialerne. Der blev ikke nævnt noget om konkursregulering i den sammenhæng. Han har senere drøftet en lavere dækning for udtrædelsesgodtgørelse med Finansiell Stabilitet, f.eks. i relation til Østjysk Bank. I den forbindelse syntes Henning Kruse Petersen ikke om udtrædelsesgodtgørelserne, og vidnet nævnte på sin side muligheden for at lukke, men det kan en datacentral jo ikke, for så tabes samtlige data, og pengeinstitutterne må lukke og slukke. Derfor har man også i dag reglerne om omkostningsdækning for datacentralerne. Henning Kruse Petersens tilkendegivelse kunne derfor højst betragtes som en trussel i bedste western stil.

På spørgsmål fra Boris Frederiksen har vidnet forklaret, at der skete aktivering af udviklingsomkostningerne fra slutningen af 2007, og det var der enighed om i bestyrelsen, men der havde været mange diskussioner forinden, som var drevet af Knud Christensen med dennes revisorbaggrund. Knud Christensen sagde, at det var en naturlig og rigtig måde at gøre det på. Hvis man ikke havde gjort det, ville det blive et egenkapitalproblem. Man kunne ikke blot fakturere ud løbende, og man ville ikke engangsbetalinger. Der skulle først ske betaling ved en stigende omsætning senere. Det var et valg. Man har talt om grundlaget for Calypso, som var et markedsrisikoprodukt, fra 2003 eller 2004. Forstædernes Bank fik en dispensation, indtil systemet var på plads i BEC, men endte med at investere i et andet system. Arbejdernes Landsbank ser anderledes ud i dag end i 2005/06, da man er gået fra 165.000 til 265.000 kunder, og er i dag tvunget til at have et capital market system. Calypso består af hundredvis af dele, og det blev valgt at udvikle nogle af de væsentligste dele. Efter at pengeinstitutterne forsvandt, gik man over til mere risikostyring og mindre handelsplatforme som følge af de ændrede behov. Spar Nord driver sin egen capital market platform. Calypso blev lagt i mølposen, fordi medlemmerne forsvandt, og det gav ændrede forretningsbehov, men udviklingen foregik helt frem til 2011. Foreholdt referat af bestyrelsesmødet den 17. november 2011 (ekstrakten side 3565) er det hans opfattelse, at prisstigninger ville betyde medlemsflugt, og specielt en prisstigning på 15 % ville være for farligt, og det mener han, at BEC har fastholdt fra 2011 og frem. Selvfølgelig er der en smertegrænse, men han mener ikke, at der var grundlag for prisstigninger, uanset at det, som flere gange nævnt, er svært at skifte datacentral. Der var frygt for yderligere pres på et tidspunkt, hvor BEC var meget svag

og havde en svag flok til at trække. Men selvfølgelig er der modsatrettede hensyn. Efter aftale med Nykredit blev efter overtagelsen af Forstædernes Bank udtrædelsesgodtgørelsen vekslet til en treårig omsætning. Kapitalindskuddet var vist 90 mio. kr. i forvejen. Det var en kombination af omsætning i en garanti-periode og en 5-årig periode, hvor Nykredit kunne træde ud. BEC havde større interesse i et samarbejde med Nykredit. Der var vist et indskud på 12 måneders omsætning.

Lars Klepsch har forklaret blandt andet, at han er uddannet cand.merc. aud. Han har tidligere været i revisionsbranchen. Han blev ansat i BEC i 2007 og har siden der beskæftiget sig med økonomi og regnskabsopgaver, fra 2012 som økonomidirektør eller CFO. Han har tidligere hos BEC haft ansvar for et centralt styret besparelsesinitiativ. Når BEC har skullet indgå nye kontrakter, det være sig med leverandører eller medlemmer, har han for en del været involveret heri, særligt Spar Nord Bank, og herunder navnlig skullet opgøre marginalomkostninger i forbindelse med at opstille en business case. Siden 2008 har BEC haft tre sparerunder. Når BEC alligevel i begyndelsen af 2010 valgte at nedsætte priserne for medlemmer med 75 mio. kr., var grunden den, at BEC's formål ikke er at opspare overskud. Når driftsaktiviteterne steg i 2011, sådan som det fremgår af årsrapporten for 2011 (ekstrakten side 907), var det, fordi Amagerbanken blev som kunde. Når det af tabel 2 til BEC's bestyrelsesmøde den 17. november 2011 fremgår (ekstrakten side 3563), at en omsætningsnedgang på 100 mio. kr. kun indebærer en omkostningsnedgang på 42 mio. kr., er grunden den, at omkostningsstrukturen i en it-virksomhed gør, at omkostningerne ikke bare kan skæres væk. Når det af BEC's bestyrelsesmøde den 23. januar 2014 (ekstrakten side 5380 f) fremgår, at optagelse af Den Jyske Sparekasse kun medfører en marginalomkostning på ca. 20 %, er grunden den, at det for små pengeinstitutter er "lidt lettere bare at sætte stikket i", og der er ikke så store følgeomkostninger, når de er mere enkle. Anderledes var det for f.eks. Spar Nord Bank, hvor marginalomkostningen var ca. 40 % (ekstrakten side 5364), fordi der var tale om et væsentligt mere komplekst pengeinstitut med deraf flere afledte omkostninger. De store pengeinstitutter betaler pr. enhed mindre end de små pengeinstitutter. Omkostningerne består af en fast og variabel del, og der bliver således tale om en slags pristrappe. Når omsætningen er stor, falder enhedsprisen, som altså er lavere for de store pengeinstitutter. Selvom dækningsbidraget for de små pengeinstitutter er større end for de store, er det ikke af den grund en fordel at få små pengeinstitutter ind som medlemmer, idet de store pengeinstitutter til gengæld er med til at drive udviklingen frem. Der er således positiv økonomi ved både

store og små medlemmer. Hvis et medlem varsler at træde ud og i den anledning skal betale f.eks. 200 mio. kr. i udtrædelsesgodtgørelse, dækker beløbet kun omkostningerne for en kortere årrække. På den længere bane genererer pengeinstituttet ikke økonomi, og BEC mister også udviklingskraft og volumen.

Leverandøraftalerne i 2015 (ekstrakten side 4888) minder om dem, der også var i 2011. Der er tale om de største eksterne leverandører, og de er ikke lette at udskifte. Når det typisk fremgår, at der er en 3 års uopsigelsesperiode, indebærer det blot, at leveringen fortsætter, og at aftalerne skal genforhandles. Reelt er der ikke et alternativ til leverandørlisten, idet det vil indebære store omkostninger herunder ved skift af teknologi.

Tabsopgørelsen benævnt som nr. 2 (ekstrakten side 4944 ff) har han været med til at "designe". Der manglede penge, efter at Amagerbanken var trådt ud af BEC. Noget var i den forbindelse bagudrettet i form af et aktiv uden pengestrømme. Andet var fremadrettet som leverandøraftalerne. Overordnet var det således, at når et medlem ikke længere var der, var der kun de andre medlemmer til at betale, fordi omkostningerne jo ikke forsvandt. Der har selvsagt indgået en række skøn undervejs for at nå frem til den endelige tabsopgørelse, men BEC har prøvet at gøre skønnene så saglige som muligt for at fastholde overblikket. Formålet med tabsopgørelsen er at vise et niveau – en mekanisme for beregning af godtgørelsen – og kan ikke betegnes som et eksakt tal.

Når omkostningerne i 2010 vedrørende Amagerbanken er opgjort til 108 mio. kr. (ekstrakten side 4941), og der derfra trækkes en omsætning på 67 mio. kr. (ekstrakten side 4941), svarer differencen mellem disse to beløb til udviklingsomkostningerne. Disse udviklingsomkostninger tillagt det tilskud, servicekunderne bidrog med, gjorde, at Amagerbanken var en god kunde. Bortset fra den ene fejl i tabsopgørelsen, Deloitte påpeger, beror Deloitte's forskellige resultat alene på andre skøn. Derfor ville han opbygge tabsopgørelsen på samme måde i dag, i fald han skulle opstille en tabsopgørelse på ny, bortset fra de 7,5 % (ekstrakten side 4956) anvendt på de "øvrige" udviklingsomkostninger som Amagerbankens del. Der har nok skullet korrigeres for, at ikke kun medlemmerne, men også servicekunderne bidrager med betaling af udviklingsomkostningerne. Mens de 7,5 % er opgjort bagudrettet, er de fem største udviklingsaktiver (ekstrakten side 4956) opgjort på, hvad der ikke var færdiggjort pr. 31. december 2010, og hvilken fakturering (startgebyr + abonnementspris +

transaktions- eller stykpris) de forventedes at kunne trække ved anvendelse af systemerne, når de var færdiggjorte. Formålet var at finde et rimeligt niveau.

Om BEC's omsætning med Finansiell Stabilitet og datterselskaber til Finansiell Stabilitet kan det – som det fremgår af en samtidigt medbragt oversigt – oplyses, at denne i 2009 var på ca. 132 mio. kr., i 2010 på ca. 133 mio. kr., i 2011 på ca. 174 mio. kr., i 2012 på ca. 131 mio. kr., i 2013 på ca. 101 mio. kr., i 2014 på ca. 28 mio. kr. og i 2015 på ca. 20 mio. kr. I forbindelse med Amagerbankens konkurs blev grøn bank frasolgt, mens resten blev samlet hos Finansiell Stabilitet. Hvis en del af grøn bank overgik til en bank, der i forvejen var BEC-medlem, modregnes det i tabsopgørelsen. Hvis en anden datacentral fik omsætningen, vil den naturligvis mangle hos BEC. At flytte driftsomsætning fra et pengeinstitut som f.eks. den tidligere Sparekassen Østjylland til BEC var en større konverteringsopgave. På den medbragte oversigt er kun medtaget driftsomsætning 2011-2015 fra Amagerbanken af 2011 A/S og FS Finans III (tidligere Amagerbanken af 2011 A/S).

Foreholdt en række indvendinger i kammeradvokatens sammenfattende processkrift af 8. august 2016 herunder side 82 (1. hele afsnit) vedrørende Amagerbankens andel af udviklingsomkostningerne (fordelingsnøglen) til 16,9 % af den opgjorte "baseline", og for de fremadrettede driftsomkostninger 7,5 % af den opgjorte "baseline", mener han, at det er fornuftigt med to fordelingsnøgler. Bankens andel af udviklingsomkostningerne kan ikke bare vurderes på antallet af transaktioner, men der må foretages en selvstændig vurdering, og hvis udviklingsomkostningerne kun skulle bæres af medlemmerne, ville det betyde en halvering af antallet af transaktioner. Derfor omfatter de 7,5 % også servicekunder. Vedrørende synspunktet på side 82 (4. hele afsnit) bl.a. om, at projekterne ikke har været skræddersyede til Amagerbanken, er at bemærke, at andre ikke bare "kan sætte stikket i", dertil er systemerne alt for komplicerede. Til eksemplet på side 82 (sidste afsnit) er at sige, at det ikke er rimeligt at sammenligne med banklokaler, da de forholdsvis hurtigt kan indrettes til andet formål, mens BEC's systemer ikke hurtigt kan anvendes af andre. Når det på side 84 (nederst) anføres, at det ikke fremgår, hvad tabsposten "øvrige" omfatter, er dette ikke korrekt, idet posten på ca. 360 mio. kr. nøje fremgår af ekstrakten side 4959-4962. Når det på side 85 (nederst) anføres, at de oplistede projekter på ekstrakten side 5046 blev udviklet til både Amagerbanken og Arbejdernes Landsbank, er dette ikke korrekt, idet projekterne bortset fra LOF (leasing og finansiering) var udviklet til Amagerbanken. Arbejdernes Landsbank betalte

ved siden af. Når det på side 89 (4. hele afsnit) anføres, at der for en række omkostninger alene er tale om ”forventede, estimerede omkostninger” er det for så vidt korrekt, men de er opgjort i 2013 på baggrund af normalåret 2010, og derved var man i de mellemliggende år blevet så meget desto klogere. På samme måde har Deloitte set på det i sit notat (ekstrakten side 5047), og de samlede omkostninger har vist sig ikke at være sat for aggressivt, hvilket da også fremgår ved at sammenholde ekstraktens side 4977 med side 5053. Når det på side 90 (nederst) og på side 91 (frem til 3. hele afsnit) er anført blandt andet, at det ikke er oplyst eller dokumenteret, hvordan personalebesparelsen er opgjort, er hertil at sige, at dette er sket bl.a. på baggrund af kundeindividuelle, interne timeregistreringer, og de 40 mio. kr. er beregnet ved at lægge lønnen for en administrerende direktør på 3,5 mio. kr. sammen med årslønnen på 733.000 kr. for 47 ansatte. Når det på side 92 (3. hele afsnit) anføres, at det generelt er uklart, hvad de pågældende eksterne udgiftsposter dækker over, er hertil at sige, at posterne dækker over leverancer af it-udstyr til kunder som service. Når det på side 95 (nederst) anføres, at udgifterne til afskedigelse og fritstilling af medarbejdere tidspunkterne taget i betragtning ikke kan henføres direkte til Amagerbankens konkurs, er hertil at sige, at da omsætningen relateret til Amagerbanken måtte forventes at falde fra godt 91 mio. kr. i 2011 til godt 39 mio. kr. i 2013 (ekstraktens side 4977), var det udtryk for rettidig omhu at afskedige. Dertil kommer, at der blev stoppet projekter initieret af Amagerbanken, og at BEC ikke afholder omkostninger, som er unødvendige.

Han var med til et par møder i 2013 hos Boris Frederiksen. Første møde drejede sig om tabsopgørelse 1, og der blev efterspurgt en helt anden måde at anskue tabet på. Den første tabsopgørelse var nok heller ikke så nemt forståelig. Derfor udarbejdede han tabsopgørelse 2, som han tog med til næste møde. På dette møde, hvor han forelagde tabsopgørelsen, var det stort kun ham, der talte. På ingen af de to møder var der forhandlinger, og han har ikke efterfølgende haft telefoniske drøftelser i så henseende.

Forespurgt af kammeradvokaten er det forklaret, at der i tabsopgørelsen er faktureret efter de samme principper, som det var tilfældet i 2011. Når Amagerbankens andel af angivne medlemmers omsætning for lånesag i 2010 var 22,7 % i tabsopgørelsen (ekstraktens side 4955), var det denne del, der skulle betales, og i den forbindelse blev Amagerbanken ikke belastet flere gange. Som tidligere nævnt skulle de 7,5 % som transaktionsbaseret fordelingsnøgle i forhold til de øvrige omkostninger, dvs. ud over de fem store omkostnings-

klumper, egentlig være korrigeret for servicekunderne, der jo via deres betalinger for transaktioner også betaler for omkostningerne. Omkostningerne opgjort under ”øvrige” (ekstraktens side 4959-4962) er egentlige projektregnskaber eller den del, der tages op som et aktiv, dvs. ubetalte regninger. De er udtryk for tab, fordi de er udviklet, uden at der kommet nogle penge ind. Det er udeståender, som Amagerbanken ikke er med til at betale. På spørgsmålet, at projekterne måske er undladt stoppet, fordi der var tilbageværende kunder, er svaret, at BEC ville have skåret af, hvis det havde været muligt, men der kunne også være et fremadrettet behov for, at projekterne blev til noget. De 48 personer, der blev afskediget, kunne måske godt være undværet, selvom det var lykkedes for BEC at holde fast i den grønne del af Amagerbanken, men generelt har BEC ikke personer siddende, som kunne være afskediget, og hvad nu, hvis de pågældende blev afskediget netop på grund af Amagerbanken.

Lars Kronow har forklaret blandt andet, at han er statsaut. revisor og partner i Deloitte, hvor han har været i mange år. Han har været revisor for BEC siden foråret 2011. Han er certificeret til at revidere i den finansielle sektor. Han har erfaring med at revidere fællesskaber som f.eks. DLG. Rigtigheden af revisionspåtegningen også på ledelsesberetningen sikrer man sig ved at danne sig et begrundet billede, også med baggrund i talmaterialet, der støtter, at den er retvisende. Når det i ledelsesberetningen i årsrapporten 2011 anføres, at BEC har nedskrivninger på udviklingsaktiviteter for i alt 241 mio. kr. som en følgeeffekt af bl.a. Amagerbankens konkurs (ekstrakten side 906), sikres rigtigheden heraf bl.a. ved samtaler med ledelsen, og at oplysningen har sammenhæng med nedskrivningerne i det retvisende regnskab. Når der i årsrapporten for 2008 i forbindelse med aktivering af omkostningerne lægges vægt på sikkerheden af de fremtidige pengestrømme (ekstrakten side 708), sker det, fordi det her er sikkert, at medlemmerne vil betale i takt med afskrivningerne, netop fordi de er medlemmer. Han erindrer i øvrigt ikke, at der har været diskussioner om pligten til at betale. Når det i revisionsprotokollat til årsrapport for 2007 (ekstrakten side 659) anføres, at værdien bygger på, at projekter udarbejdes for medlemmerne og efterfølgende betaling herfor, er udgangspunktet netop fællesskabstanken, hvor der er bestillere og brugere netop efter en model med medlemmer. Når det i revisionsprotokollat til årsrapport for 2009 (ekstrakten side 808) angives, at de kommende brugere har accepteret at betale for de udviklede programmer via de kommende års driftsaktiviteter, og dette ikke måtte blive tilfældet som følge af en konkursregulering, må man som revisor foranledige en nedskrivning, men en væsentlig forudsætning var altså, at penge/indtægtsstrømmene forventedes med stor sikkerhed. I modsat

fald måtte udviklingsomkostningerne være finansieret forud eller i anskaffelsesåret ved større indbetalinger.

Deloitte har ikke deltaget i udarbejdelsen i 2013 af BEC's tabsopgørelse (ekstrakten side 4944-4985). Deloitte's notat om tabsopgørelsen er blot en gennemgang heraf. Et notat har ikke den samme høje grad af sikkerhed, som en påtegning forudsætter, og det kunne der ikke her blive tale om, fordi tabsopgørelsen hviler på for mange antagelser og skøn. Han mener, at tabsopgørelsen giver et rimeligt billede af tabet ved Amagerbankens udtræden. Notatet tog det lang tid at udarbejde, efter at de var anmodet herom medio 2015, og en kollega og han gennemgik dokumentationen for tabsopgørelsen, foretog efterregninger og andet, ligesom de interviewede og fik de oplysninger, de efterspurgte, og ikke har haft grund til at betvivle dem. De tog ikke bare tabsopgørelsen efter pålydende. Det var væsentligt, at tabet blev sandsynliggjort, og der var som nævnt mange skøn, og disse måtte være foretaget på fornuftig vis, herunder i relation til fordelinger. Det var ikke sådan, at skønnene altid blev gjort til BEC's fordel. Det gik begge veje. Den gennemgående procent på 7,5 eller mere præcist 7,55 % forekommer fornuftig at anvende og giver efter hans opfattelse et rimeligt billede, også fordi der er faktureret på samme måde. De 7,5 % er transaktionsbaseret som indikator for Amagerbankens størrelse på baggrund af det normale antal klik foretaget af Amagerbanken. Af de fem store projekter (ekstrakten side 4956) var Amagerbankens forholdsmæssige andel 26,2 % baseret på omsætning eller antal kunder og skulle ses fremadrettet.

Kim Rasmussen har forklaret blandt andet, at han er advokat hos Kromann Reumert og fast advokat for Finansiell Stabilitet, hvor han har hjulpet med i forbindelse nødlidende banker bl.a. Roskilde Bank. Han har været involveret i bankpakke III, men også bankpakkerne II og IV, herunder ved deltagelse i møder med Erhvervsministeriet. Han kender således en del til bankpakke III. I februar 2011 involveredes han via Finanstilsynet, da det forventedes, at Amagerbanken ville blive nødlidende. Derefter gik han på vegne af Finansiell Stabilitet, altså købersiden, i gang med forberedelserne. Der skulle senest i løbet af weekenden sluttende søndag den 6. februar 2011 findes en løsning med fremskaffelse af kapital. Han er ansvarlig for den køreplan (ekstrakten side 365), der blev udarbejdet, og som blev afstemt med det nødlidende pengeinstituts advokater. En køreplan var væsentlig, ikke mindst fordi der var tale om et børsnoteret selskab. Ad køreplanens pkt. 1 konciperede han overdragelsesaftalen efter en skabelon, der var udviklet siden Roskilde Bank. I princippet var overdragelsesaftalen

genstand for forhandling, men ikke meget skulle forhandles. Det var køber, der satte rammen. Ad køreplanens pkt. 2 blev der på den ekstraordinære generalforsamling sådan set stiftet et andet datterselskab, Amagerbanken 2011, der skulle være klar til at overtage. Der blev taget stilling til kapitalisering og ledelse samt tilladelser fra Finanstilsynet. Ad køreplanens pkt. 3 skulle der indhentes tilladelse fra Konkurrencestyrelsen og Finanstilsynet, idet Finanstilsynet specielt skulle godkende overdragelsen. Ad køreplanens pkt. 3A var formålet at sætte frist for det nødlidende pengeinstitut, således at der blev givet en tilladelse til at fortsætte som bank indtil, overdragelsen var på plads, og altså ikke få inddraget sin tilladelse før i sidste øjeblik. Det var nødvendigt for at kunne klare gennem Nationalbanken, at banken ikke blev lukket ned. Ad køreplanens pkt. 4 om egenbegæring hører der en historik til, hvor EBH Bank blev overdraget, uden at nogen tog hånd om den gamle bank, der derfor endte med at blive tvangsopløst. Dette skabte problemer bl.a. med forpligtelserne i forhold til udlandet. Der er derfor en praksis, hvorefter der skal indledes en konkursbehandling, enten i form af en egenbegæring fra den nødlidende bank eller ved at Finanstilsynet indgiver en konkursbegæring. Efter at det hen over weekenden kunne forudsættes, at den gamle bank skulle gå konkurs, blev det aftalt, at den nødlidende bank indgav konkursbegæringen, mens den nye bank afholdt omkostningerne derved. Det var også væsentligt, at oplysningerne om konkursen blev koordineret. Ad køreplanens pkt. 5 var det muligvis et logistikspørgsmål, at der først næste dag kunne afholdes møde i skifteretten.

I forbindelse med tilblivelsen af bankpakke III blev det drøftet, om der skulle være tvungent eller frivilligt debtorskifte. Man valgte ikke at fravige traditionelle retsprincipper, hvorfor kreditorerne kunne vælge, om de ville blive i det gamle pengeinstitut eller gå over i det nye. En medpartner til ham konciperede overdragelsesaftalen, herunder pkt. 7.1.-7.3., hvori der blev søgt udspecificeret gensidigt bebyrdende aftaler, hvor man tidligere havde konstateret problemer. Baggrunden for bestemmelserne var, at man ville sikre sig en afvikling, hvor der ikke var kreditorer med urimelige krav, som det altså var sigtet at ramme. Dette havde således været et problem i forbindelse med bankpakke I, hvor nogle af passiverne var øget ganske betydeligt. Den overtagende skulle derfor ikke overtage alle forpligtelser, men nogle kunne blive liggende i konkursboet, og så var der noget at forhandle om.

Han har deltaget i en vurdering i relation til BEC, dog ikke i detaljen men at det var uhen-sigtsmæssigt, at der skulle falde så store summer. Nationalbanken og Finansiell Stabilitet

prøvede også at løse spørgsmålet. Selv var han ikke involveret i det konkrete omkring BEC. Han ved, at Niels Olsen omkring tidspunktet for Amagerbankens konkurs forhandlede om en aftale mere generelt med BEC, men han ved ikke, om en sådan aftale blev indgået. Han ved heller ikke, om BEC fik meddelelse om, at man ikke ville overtage kontrakten med BEC og eventuelt konkursregulere. Den nye bank var afhængig af BEC, men han ved ikke, hvordan Finansiell Stabilitet i så henseende sikrede sig. Han ved kun, at det blev drøftet, at der lå en udfordring også for Finansiell Stabilitet. Det lå i luften, at der skulle ske en anfægtelse af udtrædelsesgodtgørelsen, som man gerne ville have ned i et rimeligt leje. Han har kendskab til, at SDC kun fik en delvis dækning.

Michael Steen Jensen har forklaret blandt andet, at han er partner i Gorrissen Federspiel, hvor han leder bank- og finansafdelingen. Han har været med tilbage til 2008 og været involveret i diverse bankpakker og bistået Finansiell Stabilitet i andre sager. Han har været med i samtlige overdragelser. De håndskrevne rettelser på køreplanen (ekstrakten side 365) har han foretaget. Han blev involveret i Amagerbanken, da der kom en ny ledelse i oktober 2010, og han blev rådgiver. Han skulle hjælpe til med hele bankstrukturen. Han var rådgiver på sælgersiden i nær kontakt med Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet m.v. Der var få advokathuse involveret, og alle kendte hinanden. Han har hele tiden bistået Finansiell Stabilitet. Bestyrelsen for Amagerbanken var i løbende dialog med Finanstilsynet, og fredag aften den 4. februar 2011 blev der sendt en meddelelse om, at hvis der ikke blev fundet en løsning over weekenden, så ville der blive iværksat bankpakke III. Det var første gang, at bankpakke III skulle laves, og i den forbindelse skulle der igangsættes nogle frister. Der var op til og over weekenden også en dialog med BEC. Hvis kørslerne blev iværksat allerede fredag, ville det tidligt kunne konstateres på skærmen, når kunder gik ind f.eks. på netbank, at Amagerbanken lukkede. Køreplanen (ekstrakten side 365) var fra sælgers side udtryk for, hvordan Kromann Reumert så på det. Selv havde han en mere udførlig køreplan. Tidligere var alle simple fordringer blevet dækket. Ved bankpakke III blev alle aktiver overdraget og en forholdsmæssig del af passiverne. Derfor var det nødvendigt med et konkursbo. Det var en hel masse praktik. Ved en konkurs låses en masse mekanismer, og derfor var det allerede aftalt, at der var en frist på 4 uger, hvor banklicensen ikke blev trukket tilbage. Det var magtpåliggende med kontinuitet. Indtil mandag var der den hidtidige ledelse, og derefter overtog kurator efter mødet i skifteretten kl. 7 mandag morgen. Omkostningerne skulle afholdes af den nye bank. Efter den gamle banks opfattelse var det en helhed, hvor konkursen og overdragelsen hang sammen.

Finanstilsynet var hele tiden inde over, og tilsynet fik også tilsendt konkursbegæringen. Han har udarbejdet papiret – fremlagt som bilag A1 – om det bestyrelsesmøde, som bestyrelsen og direktionen i Amagerbanken afholdt den 6. februar 2011 kl. 13.30 på Gorrissen Federspiels kontor, og hvor der blev truffet en række beslutninger oplinet i 9 punkter. Man ville gerne have en samlet oversigt over beslutningerne for senere at kunne dokumentere dem. Papiret har karakter af beslutningsreferat. Selv deltog han kun i en del af mødet. Der sker sådan en dag utroligt meget. Overdragelsesaftalen (ekstrakten side 333) var reelt ikke til forhandling. Licensen blev forlænget af hensyn til clearing. Der blev givet tilladelse til at afvikle, og derfor blev systemerne heller ikke låst. Det var en rent praktisk foranstaltning at tage ting ud af den gamle enhed og flytte sikkerheder over i den nye enhed.

Niels Heering har forklaret blandt andet, at han er advokat og partner i Gorrissen Federspiel. Han blev bestyrelsesformand for Amagerbanken den 10. november 2010. Fra slutningen og ind i februar 2011 arbejdede bestyrelsen på regnskabet, der skulle foreligge færdigt i slutningen af februar. Bestyrelsen var begyndt tidligt med en voldsom gennemgang, da bestyrelsen var ny. I slutningen af januar var man klar over, at der var behov for større nedskrivninger. Et bestyrelsesmøde den 3. februar blev forlænget til ind i 4. februar. Banken havde ikke mulighed for at opfylde solvenskravene, hverken bankens egne krav eller andres. Der blev også forsøgt andre løsninger såsom at sælge eller på anden måde tilføre kapital. Der var kontakt med Nationalbanken, Erhvervsministeriet og Finansministeriet. Der var også kontakt med banksektoren ved Peter Straarup, ligesom der blev taget kontakt til større aktionærer. Det lykkedes imidlertid ikke at finde en løsning. Finanstilsynet havde løbende været orienteret siden midten af januar 2011, og der havde været en løbende dialog med tilsynet. Det var både bestyrelsen og direktionen, der havde været i gang. Den 4. februar kom der en reaktion fra Finanstilsynet, som banken ikke havde mulighed for at opfylde, og dertil var fristen også så kort, at banken ikke kunne opfylde. Det vidste Finanstilsynet lige så vel som bestyrelsen, der konstaterede det sidst på dagen fredag den 4. februar. Derfor skulle over weekenden bankpakke III iværksættes, og en overdragelse effektueres. Banken skulle genopstå som en fugl Phønix og være anvendelig fra om mandagen. Alle ting fra den gamle bank skulle over i den nye bank. Der blev udarbejdet et papir (bilag A1), der var slutproduktet af mødet over weekenden. Papirets pkt. 1 om underskrivelse af referater af bestyrelsesmøderne 3. og 4. februar 2011 var for at sikre sig dokumentation for, hvad der var enighed om. Papirets pkt. 2 drejede sig om overdragelsesaftalen, der var opbygget over et

næsten fast skelet, og den var ikke forhandlet, men indgået. Papirets pkt. 3 indeholdt en bemyndigelse til BEC om overdragelse – selve flytningen fra gammel til ny bank – af Amagerbanken og håndtering i bankpakke III. Papirets pkt. 4 vedrørte udkast til pressemeddelelse op til et pressemøde søndag aften kl. 22, som blev fremrykket på grund af informationer, Jyllands-Posten havde fået. Papirets pkt. 5 var om indbydelse af aktionærer til et orienteringsmøde, og i den forbindelse var han glad for, at han kun i en kortere periode op til konkursen havde været bestyrelsesformand. Papirets pkt. 6 vedrørte konkursbegæringen, der skulle indgives den 7. februar kl. 7. Papirets pkt. 7 vedrørte, at Finanstilsynet skulle søges om fristforlængelse for at sikre kurators gennemførelse af afviklingen. Papirets pkt. 8 vedrørte, at bestyrelse og direktion skulle fratræde. Papirets pkt. 9 vedrørte diverse anmeldelser. De 9 punkter var delelementer i en samlet beslutning, hvor bestyrelsen kendte hele forløbet. Han blev bestyrelsesformand også i den nye bank, og Finansiell Stabilitet bad de fleste om at fortsætte, hvilket de gjorde i et par år. Med hensyn til overdragelsesaftalens pkt. 7.1-7.3. (ekstrakten side 336) om indtræden i diverse aftaler, herunder it-aftaler, var det ikke noget, bestyrelsen i forhold til BEC besluttede eller i det hele taget var inde over i weekenden, fordi der var tale om en standardaftale. Heller ikke senere har bestyrelsen været inde over i forhold til BEC. I givet fald må det have været Finansiell Stabilitet, der besluttede.

Han har tidligere været medlem af bestyrelsen for Roskilde Bank for at få styr på den nye Roskilde Bank. Han var i Roskilde Bank lige frem til, at han blev bestyrelsesformand for Amagerbanken. Efter weekenden 4.-6. februar 2011 blev den grønne del – den sunde del – efter tre måneder solgt til Bank Nordik, mens den røde del blev i regi af Finansiell Stabilitet. Det var Finansiell Stabilitet, der havde den egentlige forhandling, og højst blev han og Steen Hove orienteret. Han har således ikke forhandlet, hvilken type af medarbejdere, der fulgte med i grøn bank, og hvilke der forblev i rød bank, men typisk var det kreditfolkene – kreditbisserne – der blev siddende i rød bank og var med til at afvikle lånene. Resten fulgte med over i grøn bank. Mange forlod i øvrigt af sig selv undervejs i forløbet Amagerbanken. Først i sommeren/efteråret 2011 vidste man, hvor mange medarbejdere der kunne skæres væk, men der var altså fortsat et team tilbage i rød bank.

Da Amagerbanken fungerede normalt, var banken givetvis et af de tunge medlemmer i BEC og med til at trække en stor del af udviklingen der. Han ved ikke, om Amagerbanken 2011 overvejede at videreføre aftalen med BEC, eller om en anden platform blev drøftet, men nu

var Amagerbanken et mindre vigtigt medlem, fordi Amagerbanken 2011 var et selskab til afvikling, der derfor ikke havde brug for videreudvikling, og som heller ikke måtte tage nye kunder ind. Niels Olsen vurderede henover weekenden, hvilke aktiver der skulle overtages, og hvilke der ikke skulle. Det var ikke noget, bestyrelsen tog stilling til. Kim Rasmussen bistod Finansiell Stabilitet. Han kan ikke bekræfte, at det lå i luften, at udtrædelsesgodtgørelsen skulle anfægtes. Han husker ikke og mener ikke, at han har deltaget i beslutningen om ikke at betale udtrædelsesgodtgørelsen. Dividendeberegningen var helt uden for bestyrelsens kompetence, og dividenden havde bestyrelsen ingen indflydelse på. Han har ikke taget stilling til BEC's krav. It-siden var en almindelig driftsbeslutning, og måske er den indgået som en del af en drøftelse og kun som dette. Han har altså ikke været med i en beslutning herom, og den slags foregik i Finansiell Stabilitet. I øvrigt havde it-siden ikke den store relevans i bestyrelsen. Han husker ikke, om han som bestyrelsesformand for Amagerbanken 2011 blev orienteret om, at man ville anfægte udtrædelsesgodtgørelsen. Man havde ikke kontakt med BEC mandag morgen, det var der efter weekenden ingen, der tænkte over, og man kørte bare videre, og det gjorde man jo også i lejemålene for filialerne. Han husker ikke, om kravet på tilbagebetaling af kapitalindskuddet blev optaget i Amagerbanken 2011's balance, hvorved det også må tages i betragtning, at balancen da var på 30-35 mia. kr. På det tidspunkt var Finansiell Stabilitet til stede ved formanden Henning Kruse Petersen og næstformanden Jakob Brogaard, ligesom direktøren, Henrik Bjerre-Nielsen, var det. Dividenden var en købesumsberigtigelse.

Procedure

BEC har til støtte for sine påstande gjort følgende overordnede anbringender gældende:

”

- Amagerbankens medlemskab hos BEC ophørte ved overdragelsen af virksomheden til AMBK 2011 ved Overdragelsesaftalen af 6. februar 2011,
- Amagerbanken som følge af overdragelsen af virksomheden blev forpligtet til at betale udtrædelsesgodtgørelse til BEC i overensstemmelse med BEC's vedtægter,
- BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse er delvist fyldestgjort gennem det af Amagerbanken indbetalte kapitalindskud, der var pantsat til sikkerhed for opfyldelse af Amagerbankens forpligtelser overfor BEC,

- AMBK 2011 som følge af vilkårene i Overdragelsesaftalen af 6. februar 2011 og i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel stabilitet kapitel 4 b, § 16 e - § 16 i, overtog en forholdsmæssig del (84,4 %) af udækket, ikke-efterstillet gæld påhvilende Amagerbanken pr. 6. februar 2011 og derigennem blev forpligtet til at betale 84,4 % af den del af udtrædelsesgodtgørelsen, der ikke er dækket gennem kapitalindsuddet,
- Vilklårene i Overdragelsesaftalen og vilklårene fastsat i lov om finansiel stabilitet kapitel 4 b, § 16 e - § 16 i, indebærer eller ganske må sidestilles med et automatisk debitorskifte (for så vidt angår 84,4 % af udækket, ikke-efterstillet gæld påhvilende Amagerbanken) pr. 6. februar 2011,
- Forarbejderne til lov om finansiel stabilitet viser, at AMBK 2011 ikke har adgang til at gøre konkursregulering gældende,
- AMBK 2011 ikke er berettiget til at gøre konkurslovens regler gældende i forhold til BEC, allerede som følge af, at AMBK 2011 ikke er under konkurs og, at AMBK 2011 ikke afleder sine rettigheder fra konkursboet, men fra aftalen indgået med Amagerbanken, før Amagerbanken blev taget under konkursbehandling,
- AMBK 2011 ikke kan gøre konkursregulering gældende i forhold til BEC,
- Konkursregulering er udelukket (for både AMBK 2011 og konkursboet) som følge af, at kontraktforholdet mellem BEC og Amagerbanken var ophørt med at være gensidigt bebyrdende pr. 6. februar 2011, inden konkursens indtræden,
- Konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, ikke kan gøres gældende overfor BEC af hverken konkursboet eller AMBK 2011,
- Konkurslovens § 61 og ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, skal læses og fortolkes på baggrund af og i overensstemmelse med også de øvrige forhold, der er relevant for anvendelse af bestemmelserne, herunder de øvrige bestemmelser i konkursloven og ændringerne heraf, forudgående lovudkast, og det oprindelige og primære formål med muligheden for opsigelse med forkortet varsel (sikring af et konkursbos adgang til at indtræde i et vedvarende retsforhold, uden pådragelse af omfattende forpligtelser på massekravsniveau),
- Udelukkelsen af konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, følger af de særlige vilkår og forhold, der gælder mellem BEC og BEC's medlemmer, herunder leveringen af BEC's ydelser til medlemmerne på ”non-profit”-basis, aktiveringen af udviklingsomkostninger for et betydeligt beløb (i modsætning til løbende fakturering), som kan sidestilles med ydelse af lån fra BEC til BEC's medlemmer, jf. også udelukkelsen af finansiel leasing fra konkursregulering, og at BEC ikke har haft mulighed for – eller først har haft mulighed for efter en årrække og efter afholdelse af betydelige omkostninger - at ”gensælge” sine ydelser (de udviklede systemer og det ”apparat”, der er bygget op),
- Udelukkelsen af konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, fremgår af, at Tilsynet med Banker og Sparekasser (Finanstilsynet)

efter udførlig redegørelse og dokumentation for forholdet mellem BEC og BEC's medlemmer har godkendt udtrædelsesgodtgørelsen,

- Udelukkelsen af konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, fremgår af efterfølgende lovgivning (lov om finansiel stabilitet § 16 l og § 16 n) om ydelse af medgift til dækning af omkostninger i forbindelse med et nødlidende pengeinstituts udtrædelse af en datacentral,
- Udelukkelsen af konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, fremgår af lov nr. 333 af 31. marts 2015 om restrukturering og afvikling af visse finansielle virksomheder (baseret på EU-direktiv 2014/59), hvorefter forpligtelser overfor datacentraler er undtaget fra ”bail-in”,
- Udelukkelsen af konkursregulering som følge af ”retsforholdets beskaffenhed”, jf. konkurslovens § 53, fremgår af, at der ved sammenbrud af pengeinstitutter omfattet af Bankpakke IV, herunder Max Bank, ikke er sket konkursregulering, men betalt fuld udtrædelsesgodtgørelse,
- BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse er sikret mod konkursregulering gennem pantsætningen af kapitalindskuddet, jf. konkurslovens § 61, stk. 1, 2. pkt. (analogt), i hvert fald for et beløb svarende til kapitalindskuddet,
- Betaling af udtrædelsesgodtgørelse må anses for ”sædvanlig”, jf. konkurslovens § 61, hvilket fremgår af betalingen af udtrædelsesgodtgørelse til SDC i forbindelse med sammenbruddet for Fjordbank Mors,
- Betaling af udtrædelsesgodtgørelse må anses for ”sædvanlig”, jf. konkurslovens § 61, hvilket fremgår af betalingen af udtrædelsesgodtgørelse til BEC (eller indgåelse af aftaler, som stiller BEC mindst lige så godt) i forbindelse med andre medlemmers udtræden af BEC, og betalingen af udtrædelsesgodtgørelse i forbindelse med andre pengeinstitutters udtræden af SDC og Bankdata,
- BEC's udtrædelsesgodtgørelse må anses for ”sædvanlig” og ”rimelig”, jf. konkurslovens § 61, sammenholdt med udtrædelsesgodtgørelserne gældende i forhold til SDC og Bankdata,
- BEC's udtrædelsesgodtgørelse må anses for ”rimelig”, jf. konkurslovens § 61, henset til de omfattende investeringer foretaget af BEC på baggrund af Amagerbankens medlemskab og i tillid til Amagerbankens fortsatte deltagelse i betalingen herfor, herunder aktiveringen af udviklingsomkostninger for et betydeligt beløb, hvilket må side-stilles med et lån ydet til BEC's medlemmer, herunder Amagerbanken,
- BEC har lidt et faktisk tab, der overstiger den vedtægtsbestemte udtrædelsesgodtgørelse, jf. BEC's tabsopgørelser, herunder navnlig ”tabsopgørelse 2”, som er underbygget og grundlæggende bekræftet ved Deloitte's gennemgang,
- BEC – i tilfælde af konkursregulering – er berettiget til erstatning i medfør af konkurslovens § 61, stk. 3, svarende til forskellen mellem udtrædelsesgodtgørelsen beregnet på grundlag af BEC's vedtægter og det eventuelt reducerede krav,

- BEC er berettiget til at anvende kapitalindskuddet til forlods dækning af den eventuelt dårligere stillede (konkursregulerede eller efterstillede) del af BEC's krav, hvorefter den resterende del af kravet på udtrædelsesgodtgørelse skal anerkendes af de sagsøgte,
- De sagsøgte krav på udbetaling af kapitalindskuddet (kravet omfattet af de sagsøgte selvstændige påstande) er forældet,
- Der kan ikke – heller ikke gennem konkursregulering - ske adskillelse af et aktiv, som er pantsat, og den forpligtelse, aktivet er pantsat til sikkerhed for, jf. også lov nr. 333 af 31. marts 2015 om restrukturering og afvikling af visse finansielle virksomheder § 25, stk. 3, og § 37, og EU-direktiv 2014/59,
- Kapitalindskuddet tjener også til sikkerhed for Amagerbankens øvrige forpligtelser i forhold til BEC, herunder BEC's udækkede krav (kr. 2.008.358,66) i anledning af ydelser leveret i første del af 2011.”

Anbringenderne er uddybet i et omfattende påstandsdokument af 8. august 2016, som der i det væsentlige er procederet i overensstemmelse med.

FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs har til støtte for deres frifindelsespåstand overordnet gjort gældende, at den vedtægtsbestemte udtrædelsesgodtgørelse, som svarer til ca. 3 års omsætning, kan sidestilles med et aftalt forlænget opsigelsesvarsel, der kan konkursreguleres i medfør af konkurslovens § 61, stk. 1, eller en analogi heraf. Der er ikke påvist en *sædvanlig* udtrædelsesgodtgørelse, og en *rimelig* udtrædelsesgodtgørelse overstiger ikke 67.016.472 kr. svarende til Amagerbanken A/S' regnskabsmæssige omsætning med BEC i et år. I kravet på en rimelig udtrædelsesgodtgørelse, som konkursboet således har opgjort til 67.016.472 kr., skal der som led i BEC's almindelige tabsbegrænsningspligt fradrages anden indtægt, som BEC har haft i samme periode, herunder indtægten på ca. 133 mio. kr. vedrørende AMBK 2011 inden for rammeaftalen med Finansiell Stabilitet. De sagsøgte har derfor gjort gældende, at BEC ikke har et anmeldelsesberettiget krav på udtrædelsesgodtgørelse i konkursboet og dermed heller ikke et krav over for FS Finans III A/S. De sagsøgte har endvidere gjort gældende, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder, at det af BEC opgjorte tab er omfattet af konkurslovens § 61, stk. 3.

Til støtte for den selvstændigt nedlagte betalingspåstand har FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs overordnet anført, at når BEC ikke er berettiget til udtrædelsesgodtgørelse, og da det af Amagerbanken A/S' indbetalte kapitalindskud alene tjener til sikkerhed for BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse, har AMBK 2011 i kraft af

konkursboets adgang til konkursregulering et tilbagebetalingskrav på 137.592.000 kr. Tilbagebetalingskravet er ikke forældet, fordi forældelsesfristen først begyndte at løbe fra den 6. september 2012, hvor konkursboet havde fået de fornødne oplysninger til at kunne vurdere, at BEC's krav på udtrædelsesgodtgørelse kunne konkursreguleres, og der som følge heraf kunne rejses et tilbagebetalingskrav. Subsidiært har de sagsøgte gjort gældende, at forældelsesfristen har været suspenderet i perioden frem til den 6. september 2012, eller at forældelsesfristen blev afbrudt ved erkendelse og/eller drøftelser/forhandlinger mellem parterne om konkursboets forbehold om tilbagesøgning ved e-mail af 30. september 2011.

Vedrørende adgangen til at konkursregulere den af BEC opgjorte udtrædelsesgodtgørelse har de sagsøgte uddybende gjort gældende blandt andet, at konkurslovens § 61, der er begrundet i det generelle ligebehandlingsprincip for kreditorerne samt hensynet til selve bobehandlingen, ikke er fraveget ved lov om finansiel stabilitet og bankpakke III-reglerne. Bankpakke III-reglerne omtales som et alternativ til konkurs, og reglerne eksisterer således ved siden af konkurslovens regler og indskrænker ikke de beføjelser, der gælder for et konkursbo efter konkursloven.

AMBK 2011's overtagelse af en forholdsmæssig andel af passiver fra Amagerbanken A/S som berigtigelse af købesummen for overtagelsen af bankens aktiver skulle efter ske i overensstemmelse med konkursordenen, og dividenden skulle udbetales til de ikke efterstillede kreditorer, efter at kravenes berettigelse var fastslået over for konkursboet.

De sagsøgte har i den forbindelse gjort gældende, at konkursboets hjemmel til at foretage konkursregulering findes i konkursloven og understøttes af dels sammenhængen mellem konkursboets passivside og afviklingsselskabets købesumsberigtigelse dels en formålsfortolkning af afviklingsordningen i bankpakke III.

De sagsøgte har herved endvidere anført, at efter lov om finansiel stabilitet § 16 e, stk. 2, skulle AMBK 2011 overtage medarbejdere og medarbejderforpligtelser og kunne overtage andre gensidigt bebyrdende aftaler efter nærmere aftale med Amagerbanken A/S. Såfremt parterne i en gensidigt bebyrdende aftale kunne kræve at blive overdraget til AMBK 2011 uden fordringsprøvelse og konkursregulering, ville de derved kunne opnå en bedre retsstilling

end de øvrige kreditorer, hvilket ikke har været tilsigtet med ordningen, medmindre aftaleforholdet var direkte omfattet af undtagelserne i bankpakke III-reglerne.

Det forhold, at lov om finansiel stabilitet § 16 g, stk. 4, henviser til "overtagelse af ikke efterstillede forpligtelser pr. overtagelsesdagen", dvs. et tidspunkt, der ligger før konkursens indtræden den 7. februar 2011, udelukker ikke adgangen til at konkursregulere, da overtagelsesdagen ikke er lovbunden, men er et praktisk valgt tidspunkt. Det kan ikke antages at have været hensigten med bankpakke III-reglerne, at kreditorer skulle opnå bedre ret i forhold til det afviklende selskab, AMBK 2011, end i forhold til konkursboet, eller at kreditor krav skulle opgøres forskelligt ved anmeldelse til henholdsvis AMBK 2011 og konkursboet.

Det er tillige gjort gældende, at der ikke som hævdet af BEC er sket et automatisk tvungent debtorskifte, hvorved AMBK 2011 indtrådte som debitor i forhold til kravet på udtrædelsesgodtgørelse. De sagsøgte har herved henvist til, at det i forarbejderne til bankpakke III-reglerne er anført, at de almindelige regler om debtorskifte finder anvendelse på den forholdsmæssige overtagelse af passiverne, hvilket også er tiltrådt af Højesteret i en dom af 6. maj 2015, offentliggjort i UfR 2015, side 2817. Det er ubestridt, at AMBK 2011 ikke indtrådte i Amagerbankens medlemskab af BEC, hvorfor AMBK 2011 ikke er forpligtet af BEC's vedtægter, og der forelå heller ikke samtykke fra BEC til overdragelsen til AMBK 2011 på konkurstidspunktet. Amagerbankens aftale med BEC henstod derfor i konkursboet på konkurstidspunktet og blev opsagt af BEC under henvisning til netop konkursen.

De sagsøgte har bestridt, at retsforholdets beskaffenhed skulle udelukke konkursregulering som anført af BEC og har herved henvist til, at konkursboet ikke kan antages at ville have været afskåret fra at indtræde i aftalen med BEC ud fra kontraktforholdets karakter, hvilket er afgørende efter forarbejderne til konkurslovens § 53. Uanset om konkursboet kunne være indtrådt, er konkursboet i øvrigt ikke afskåret fra at påberåbe sig konkurslovens § 61, hvis der er kontraktbestemmelser om længere opsigelsesvarsel end sædvanligt, jf. forarbejderne til § 61 i betænkning II nr. 606 fra 1971.

Det er bestridt, at de regler om restrukturering og afvikling af visse finansielle virksomheder, som indførtes ved lov nr. 333 af 31. marts 2015, skulle hjemle en undtagelse til konkurslovens

ligebehandlingsprincip, således at der ikke kan ske konkursregulering af datacentralers krav på udtrædelsesgodtgørelse.

Vedrørende behandlingen af udtrædelsesgodtgørelser under bankpakke I og IV har de sagsøgte anført, at det er irrelevant for denne sag, i hvilket omfang henholdsvis BEC, SDC og Bankdata A/S har modtaget udtrædelsesgodtgørelse i forbindelse med afvikling af pengeinstitutter i henhold til bankpakke I (statsgarantiordningen), hvor alle simple kreditorer fik fuld dækning for deres tilgodehavender, eller afvikling af pengeinstitutter i henhold til bankpakke IV (konsolideringspakken), hvor et levedygtigt pengeinstitut overtager alle ikke-efterstillede krav i det nødlidende pengeinstitut.

For så vidt angår den konkrete konkursregulering har de sagsøgte anført blandt andet, at der ikke er påvist en sædvanlig udtrædelsesgodtgørelse ved bankers udtræden fra datacentraler, jf. konkurslovens § 61, stk. 1, og at et sædvanligt opsigelsesvarsel ved it-kontrakter generelt er på et år, hvilket også vil være et rimeligt varsel at anvende i forhold til vurderingen af udtrædelsesgodtgørelsen. Det er således gjort gældende, at en rimelig udtrædelsesgodtgørelse ikke overstiger et beløb svarende til BEC's regnskabsmæssige omsætning med Amagerbanken A/S i 2010, dvs. 67.016.472 kr.

Som følge af, at det ligeledes er gjort gældende, at der i kraft af den almindelige tabsbegrænsningspligt skal fratrækkes samtlige indtægter på ca. 133 mio. kr. vedrørende AMBK 2011, som BEC har haft inden for rammeaftalen med Finansiell Stabilitet, i BEC's konkursregulerede krav på udtrædelsesgodtgørelse, er det de sagsøgte anbringende, at BEC ikke har et anmeldelsesberettiget krav på udtrædelsesgodtgørelse i konkursboet.

De sagsøgte har vedrørende konkurslovens § 61, stk. 3, gjort gældende, at det af BEC opgjorte tab ikke er omfattet af bestemmelsen, da BEC ikke har løftet bevisbyrden for, at BEC har lidt et faktisk tab, at tabet er opstået som direkte følge af Amagerbanken A/S' konkurs, og at tabet helt undtagelsesvis er erstatningsberettiget efter konkurslovens § 61, stk. 3, herunder at konkursreguleringen af den vedtægtsbestemte udtrædelsesgodtgørelse vil medføre et konkret og urimeligt/ubilligt resultat i forhold til andre sammenlignelige parter. I den forbindelse har de sagsøgte gjort en række indsigelser gældende vedrørende den af BEC fremlagte tabsopgørelse, herunder at den er uklar, og at indholdet af de enkelte tabsposter på

grund af den anvendte opgørelsesmetode ikke kan vurderes. Det er tillige gjort gældende, at udviklingsomkostningerne ikke vedrører it-løsninger skræddersyet alene til Amagerbanken A/S, og at it-løsningerne ifølge det oplyste rent faktisk også anvendes af flere medlemmer i BEC, hvorfor udviklingsomkostningerne ikke er afholdt forgæves. Vedrørende tab relateret til driftsomkostninger har de sagsøgte gjort gældende, at BEC hverken har dokumenteret nødvendigheden af at afholde driftsomkostningerne frem til 2016, eller at omkostningerne har været afholdt forgæves som direkte følge af Amagerbanken A/S' konkurs. Med hensyn til tab opgjort vedrørende fremadrettede udviklingsprojekter er det gjort gældende, at omkostninger hertil ikke kan indgå i BEC's tabsopgørelse, idet de fremadrettede udviklingsprojekter ikke er udarbejdet til Amagerbanken A/S, og BEC har selv valgt at fortsætte og færdiggøre de igangværende projekter.

De sagsøgte anbringer under sagen er yderligere uddybet i et omfattende påstandsdocument af 8. august 2016, som der i det væsentlige er procederet i overensstemmelse med.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter udløbet af den generelle statsgarantiordning for nødlidende pengeinstitutter den 30. september 2010 etableredes ved kap. 4 b i lov om finansiel stabilitet, jf. lov nr. 721 af 25. juni 2010, en afviklingsordning i regi af Finansiell Stabilitet A/S (bankpakke III). Ordningen byggede på en frivillig aftale, hvorefter et nødlidende pengeinstitut selv vælger, om pengeinstituttet i tilfælde, hvor det ikke kan tilvejebringe den af Finanstilsynet foreskrevne kapital eller gennemføre et salg inden for den af Finanstilsynet fastsatte frist, skal håndteres af Finansiell Stabilitet A/S, der vil gennemføre en kontrolleret afvikling, eller håndteres efter de almindelige regler om ophør i lov om finansiel virksomhed. Ophør efter de almindelige regler i lov om finansiel virksomhed medfører, at pengeinstituttet afvikles via likvidation, konkurs eller sammenlægning. Ordningen skulle således ses som et supplement til de markedsmæssige løsninger og private overdragelser.

Afviklingen af Amagerbanken skete efter disse regler. Bestyrelsen besluttede således i løbet af week-end'en den 5. – 6. februar 2011 at lade sig afvikle i henhold til bankpakke III. Den

nye bank, Amagerbanken af 2011, overtog i overensstemmelse hermed Amagerbankens aktiver og en del af bankens passiver.

Amagerbanken deltog i Bankernes E.D.B. Central a.m.b.a. Retsforholdet mellem de deltagende pengeinstitutter er reguleret i BEC's vedtægter. Retsforholdet mellem de deltagende pengeinstitutter må anses som en gensidigt bebyrdende kontrakt, der kan overtages af Amagerbanken af 2011 i overensstemmelse med reglerne i § 16 e, stk. 2, 2. pkt., i lov om finansiell stabilitet. Amagerbanken af 2011 er forpligtet til at overtage sådanne kontrakter, såfremt dette efter kontraktens indhold er muligt. Amagerbanken af 2011 skal efter afviklingsordningen drives med henblik på afvikling. Deltagelse i BEC, der i væsentlig grad har til formål at udvikle it-løsninger til de deltagende pengeinstitutter, er uforenelig hermed, og BEC har umiddelbart efter konkursen meddelt Amagerbanken af 2011 og konkursboet, at Amagerbankens medlemskab anses for ophørt. Parterne er under sagen da også enige om, at Amagerbanken af 2011 ikke er indtrådt som medlem af BEC.

Landsretten finder herefter og i overensstemmelse med Højesterets dom af 6. maj 2015, gengivet i U 2015.2817H, at lovens § 16 g, stk. 4, efter ordlyden, lovforslagets bemærkninger og sammenhængen med de øvrige bestemmelser om bankpakke III-ordningen må forstås således, at Amagerbanken af 2011 var forpligtet til, i overensstemmelse med overdragelsesaftalens pkt. 10, i stedet at betale BEC et bestemt beløb opgjort pr. overtagelsesdagen.

Lovreglerne om bankpakke III indeholder hverken efter deres ordlyd eller forarbejderne til loven nogen stillingtagen til, om konkurslovens regler finder anvendelse på et sådant krav.

Ordningen er imidlertid efter loven tilrettelagt som en aftalebaseret løsning, således at Amagerbanken sælger sine aktiver til Amagerbanken af 2011, der samtidig overtager en del af passiverne. Selv om de enkelte led i afviklingen af Amagerbanken hen over week-end'en den 5. - 6. februar 2011 må ses som en del af den samlede afvikling i overensstemmelse med reglerne i bankpakke III, finder landsretten, at den frivillige overdragelse, der skete fra Amagerbanken til Amagerbanken af 2011, indebærer, at aktiver og en del af de ikke efterstillede passiver ikke indgår i Amagerbankens konkursbo. Konkursboet er således udelukket fra at anvende konkurslovens regler i forhold til de passiver, der overtages.

Formålet med bankpakke III var at sikre hensynet til den finansielle stabilitet og tilliden til det finansielle system. Indskyderne skulle sikres mod, at ”banken ikke åbnede mandag morgen”, værdierne skulle sikres ved en kontrolleret afvikling (going concern), og de ikke efterstillede kreditorer skulle behandles ligeligt. De ikke efterstillede kreditorer ville efter ordningen lide tab, hvis aktiverne ikke var tilstrækkelige til at give dem fuld dækning for deres krav.

Ordningen indebar således ikke efter sit formål, at de ikke efterstillede kreditorers krav skulle behandles anderledes, end de ville være blevet, såfremt pengeinstituttet var blevet afviklet gennem en konkurs uden om bankpakke III reglerne.

De forhold, at det ikke har været hensigten med bankpakke III at ændre de almindelige principper for opgørelsen af en kreditors krav mod en konkursramt debitor, herunder muligheden for at konkursregulere kravet, og at en konkursregulering stemmer bedst med varretagelsen af de samlede kreditorinteresser, jf. herved konkurslovens almindelige lighedsprincip, ændrer ikke ved, at BEC's krav ikke er indgået i Amagerbankens konkursbo, og at det allerede af denne grund ikke kan konkursreguleres.

Det er således med rette, at BEC's krav er rettet mod Amagerbanken af 2011. Da der ikke, bortset fra muligheden for konkursregulering, er uenighed om kravets opgørelse, tages BEC's principale påstand til følge.

En afvikling ifølge bankpakke III indebærer, at den ikke overtagne del af fordringen forbliver i det nødlidende pengeinstitut. BEC's mere subsidiære påstand tages således i konsekvens af resultatet ovenfor til følge.

Endvidere følger det af resultatet, at BEC frifindes for de selvstændigt nedlagte påstande.

FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs skal solidarisk i sagsomkostninger til Bankernes **EDB** Central a.m.b.a. betale 4.941.850 kr. Beløbet omfatter 150.000 kr. til retsafgift, 4 mio. kr. til udgifter til advokatbistand inkl. moms, og 841.850 kr. til dækning af udgifter til revisionserklæring.

Ved fastsættelsen af sagens omkostninger har landsretten lagt vægt på sagsgenstandens størrelse og det arbejde, der med rimelighed må antages at være anvendt på sagens behandling, herunder til hovedforhandlingen. Selv om påstandene har været udformet forskelligt, har sagen i realiteten vedrørt det samme krav, der blot er rejst mod to forskellige parter. Således som sagen har været ført, finder landsretten, at FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs må anses for solidarisk ansvarlige for sagens omkostninger, og således at de i det indbyrdes forhold skal bære disse ligeligt.

T h i k e n d e s f o r r e t :

FS Finans III A/S tilpligtes til Bankernes **EDB** Central a.m.b.a. at betale 50.768.704,93 kr. med tillæg af procesrente af 35.369.666,47 kr. fra den 11. marts 2011, med tillæg af procesrente af yderligere 4.391.132,06 kr. fra 31. august 2011, og med tillæg af procesrente af yderligere 11.007.906,40 kr. fra 3. oktober 2011.

Amagerbanken Aktieselskab under konkurs tilpligtes overfor Bankernes EDB Central a.m.b.a. at anerkende som simpelt krav i henhold til konkurslovens § 97 et beløb svarende til differencen mellem 60.152.494 kr. og hovedstolen for det beløb, som FS Finans III A/S tilpligtes at betale til Bankernes EDB Central a.m.b.a.

Bankernes **EDB** Central a.m.b.a. frifindes for de af FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs selvstændigt nedlagte påstande.

I sagsomkostninger skal FS Finans III A/S og Amagerbanken Aktieselskab under konkurs solidarisk betale 4.941.850 kr. til Bankernes **EDB** Central a.m.b.a., således at de i det indbyrdes forhold skal bære disse ligeligt.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.